

ПОЛИТИКИН

Немачка 5.00 DEM, Швајцарска 5.00 CHF, Шведска
25.00 SEK, Аустрија 40.00 ATS, Словенија 250 SLT,
Македонија 70 ДЕН, 3.50 USD

ISSN 0032-339-x

9 770032 339010

ЗАБАВНИК

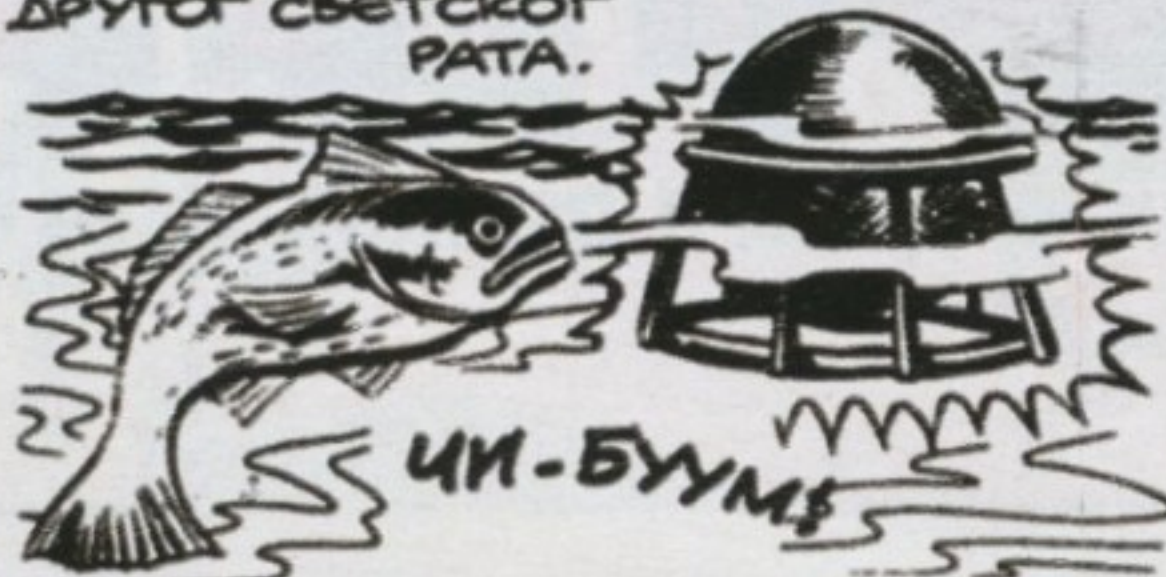
14. III 1997. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LIX • ЦЕНА 8 ДИНАРА • БРОЈ 2353

За све од 7 до 107

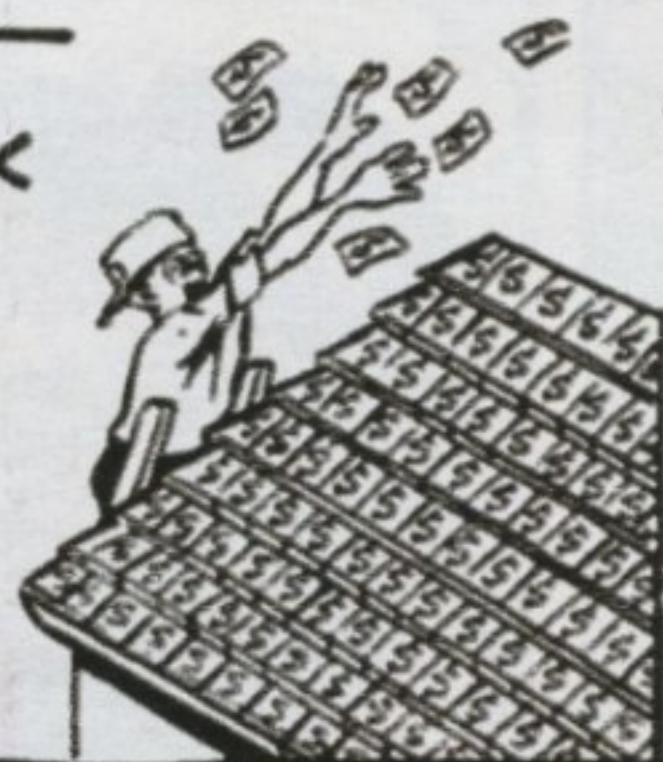
РИБЕ ДОБОЩАРИ

СВОЈОМ БУКОМ НАЛИК ДОВО-
БАЊУ СЛУЧАЈНО СУ АКТИВИРА-
ЛЕ ПОДВОДНЕ МИНЕ КОЈЕ РЕА-
ГУЈУ НА ЗВУК, А ПОСТАВЉЕНЕ СУ
У ТОКИЈСКОЈ ЛУЦИ ЗА ВРЕМЕ
ДРУГОГ СВЕТСКОГ
РАТА.

ОД ОШТЕКЕНИХ НОВИЈАНИЦА

ЈЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ
ИЗ КАЛИФОРНИЈЕ
ПРАВИ КРОВНУ
ШИНДРУ ОТПОР-
НУ НА ВАТРУ.

Сок од СИНОТЕ

СТАРИ ГРЦИ СУ
КОРИСТИЛИ КАО
АНТИСЕПТИК
ЗА РАНЕ.

ЧЕТВОРООКА РИБА

ИЛИ ANABLEPIDE ЖИВИ У ВОДАМА ЈУЖНОГ
МЕКСИКА И У СВАКОМ ОКУ ИМА ПО ДВЕ ЗЕНИЦЕ ПО-
МОЋУ КОЈИХ ИСТОВРЕМЕНО МОЖЕ ДА ВИДИ И
ИСПОД И ИЗНАД ПОВРШИНЕ ВОДЕ.

РОБЕН- ДАН ЈЕДНОМ МЕСЕ- ЧНО

СЛАВИО
ЈЕ РИМСКИ
ЦАР
АВГУСТ.

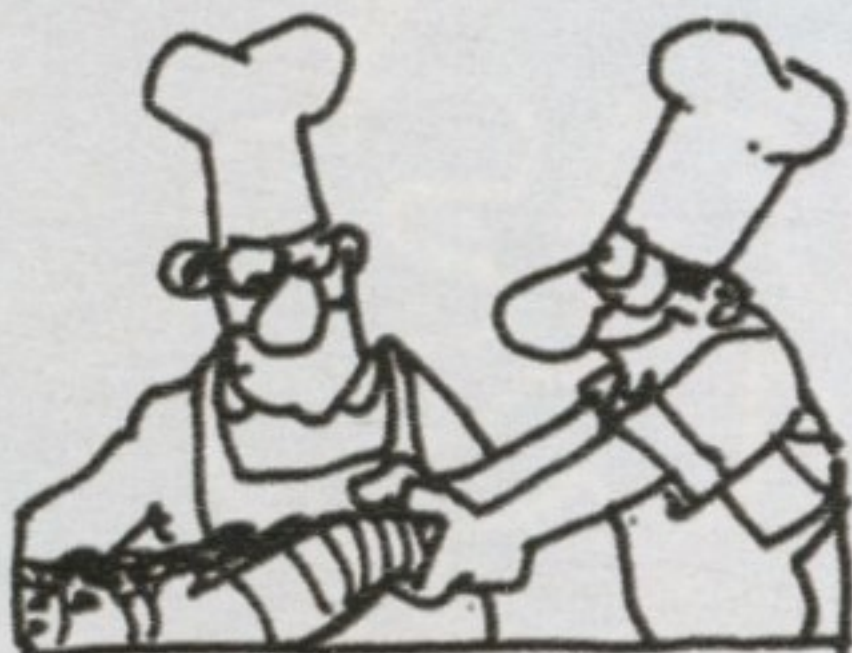

ПАД СА 18. СПРАТА

ПРЕЖИВЕЛА ЈЕ ЧЕТВОРОГОДИШ-
ЊА АНДРЕЈАНА ЛЕМУТ ИЗ БРЕМ-
ПТОНА У ДРЖАВИ ОНТАРИО (КА-
НАДА), ПОШТО ЈЕ ИСПАЛА КРОЗ
ПРОЗОР СТАНА И НЕОЗЛЕЂЕНА
ПАЛА НА ЖБУН.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● кувари Мануел Ве-
ларте и Антонио Галбис ко-
ристили су тигањ пречника
20 метара када су у Валенси-
ји припремали паелју, веома
укусно шпанско јело, за
100.000 особа. За ту паелју
употребили су 5.000 килогра-
ма пиринча, 6.250 килограма

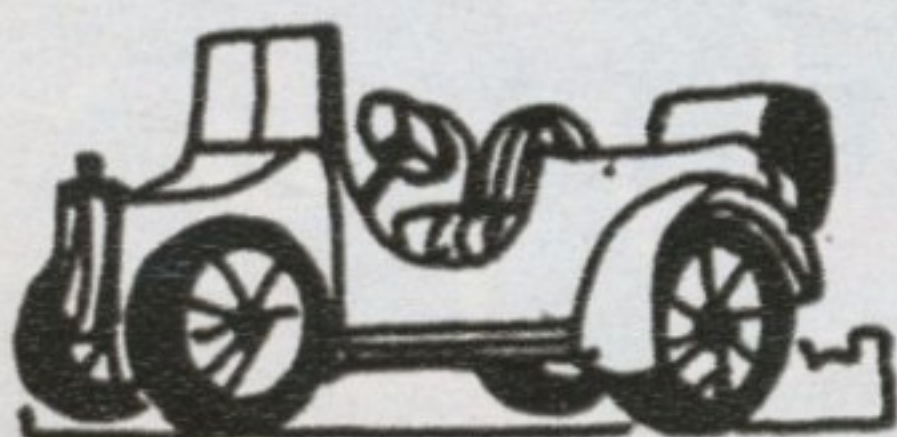

пилећег меса, 2.600 килогра-
ма зечетине, једну тону
парадајза, исто толико шко-
љки, 400 килограма ракова,
150 килограма соли и 10.000
литара воде.

●●● у националном парку
природних мостова у амери-
чкој савезној држави Јута по-
стоји природни мост од
пешчара дугачак 80 и висок
преко 30 метара. Током време-
на ерозија га је стањила до
ширине од свега два метра.

●●● године 1900. немачка
компанија „Опел“ одлучила је
да прошири своју делатност –

до тада је израђивала само би-
цикле и машине за шивење –
производњом аутомобила.
Због тога је склопила уговор с
француском фирмом „Дирак“.
У почетку су ти аутомобили
били опремљени француском
каросеријом и на тржиште су
излазили са ознаком „Опел-
Дирак“, али је убрзо у радиони-
цама „Опела“ начињен нови
модел „10/12 PS“.

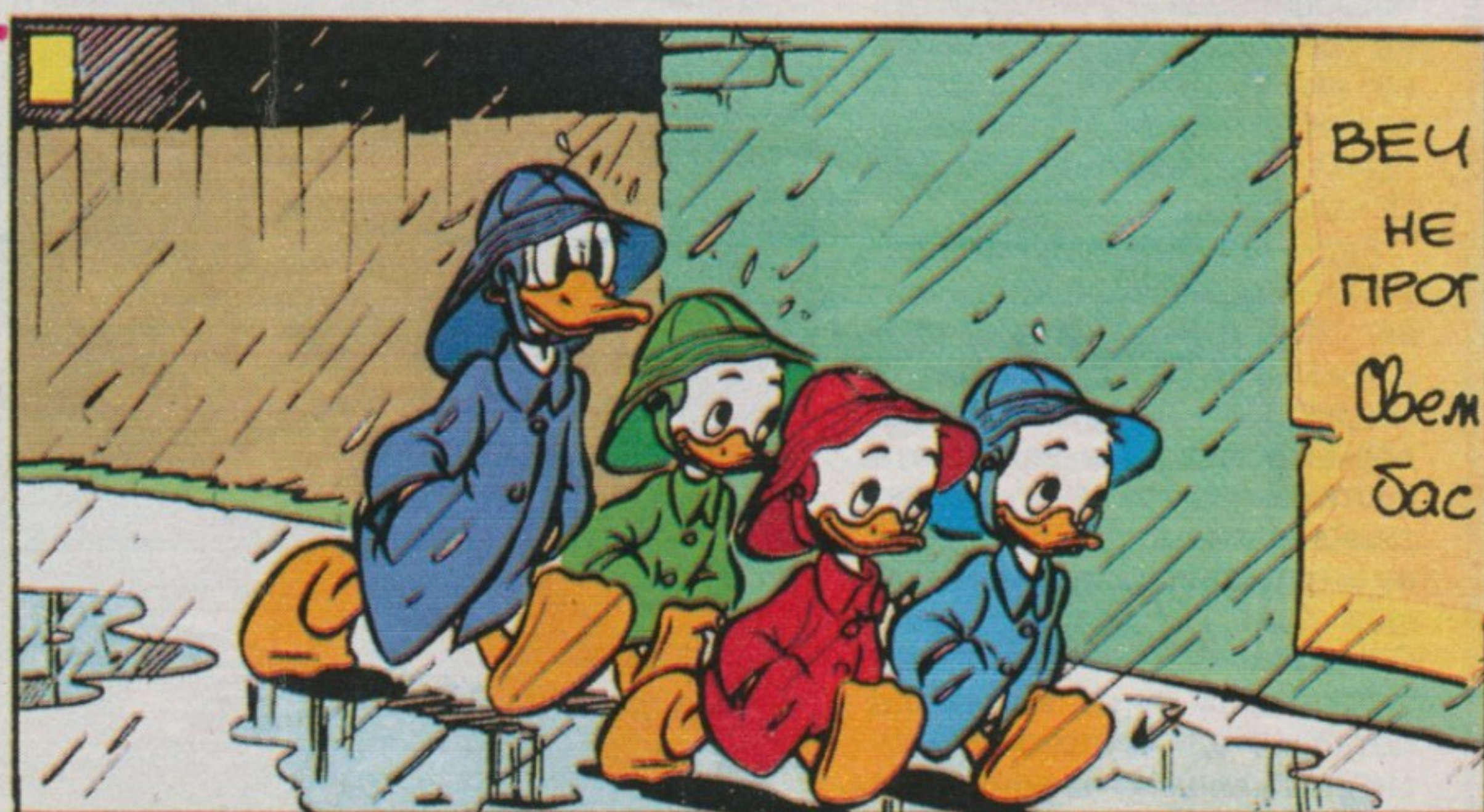
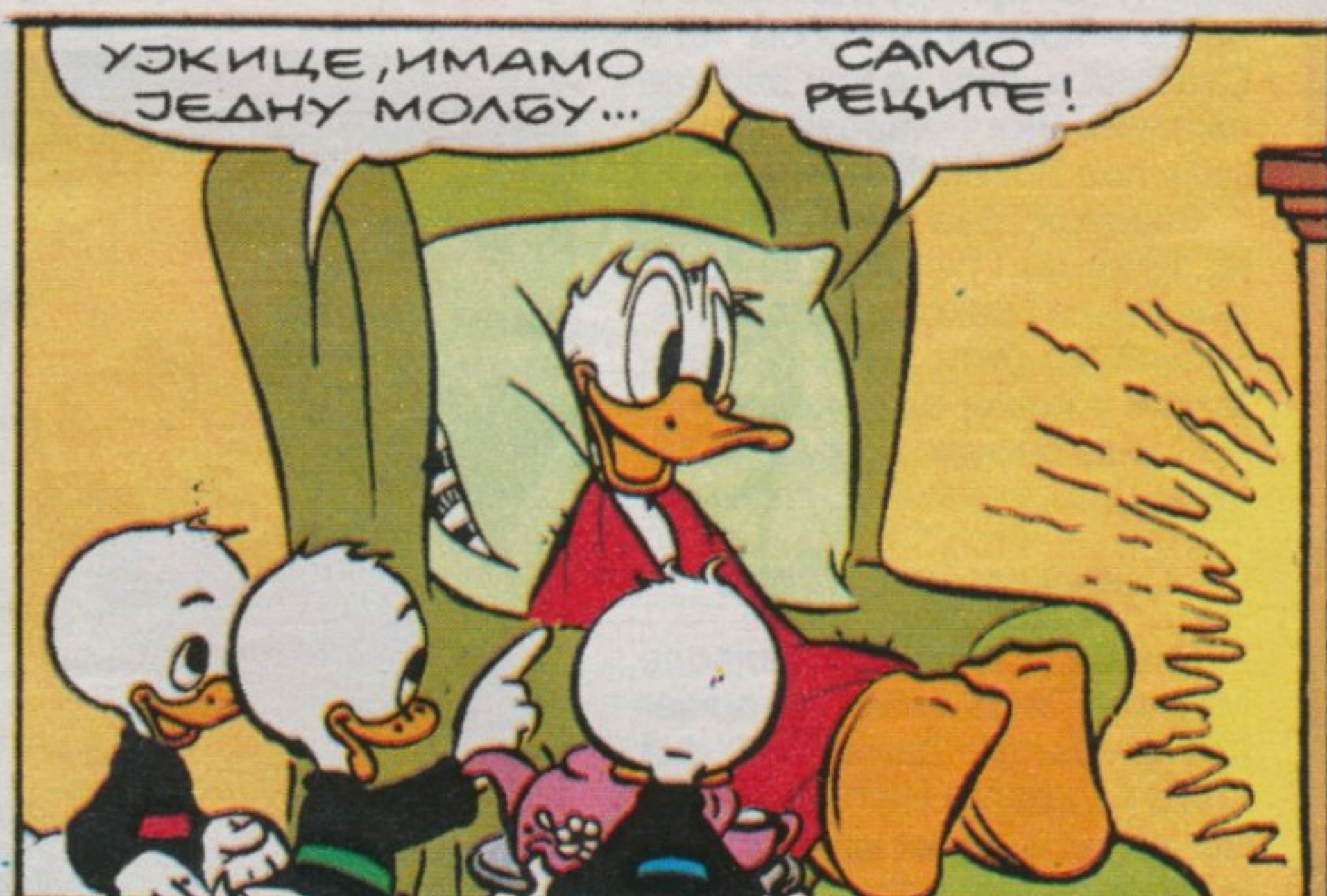
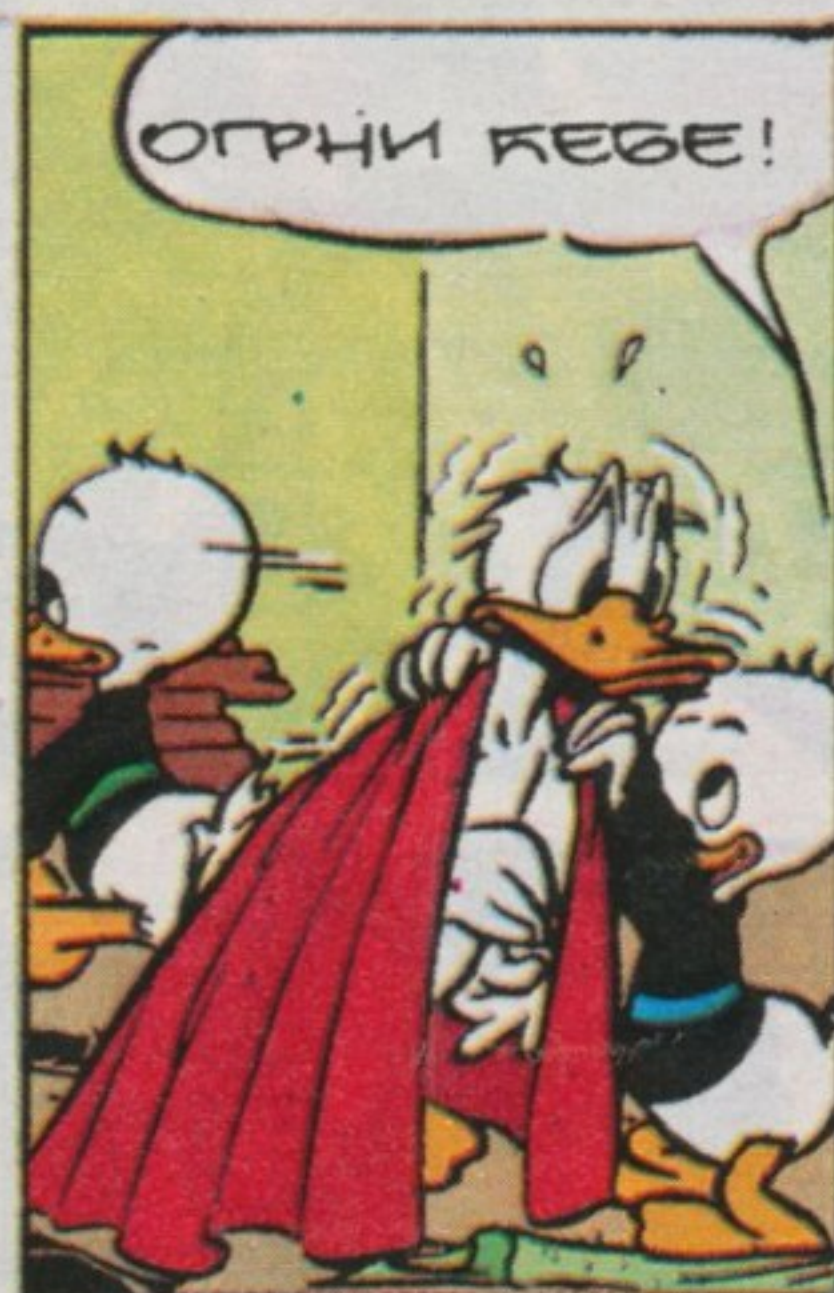
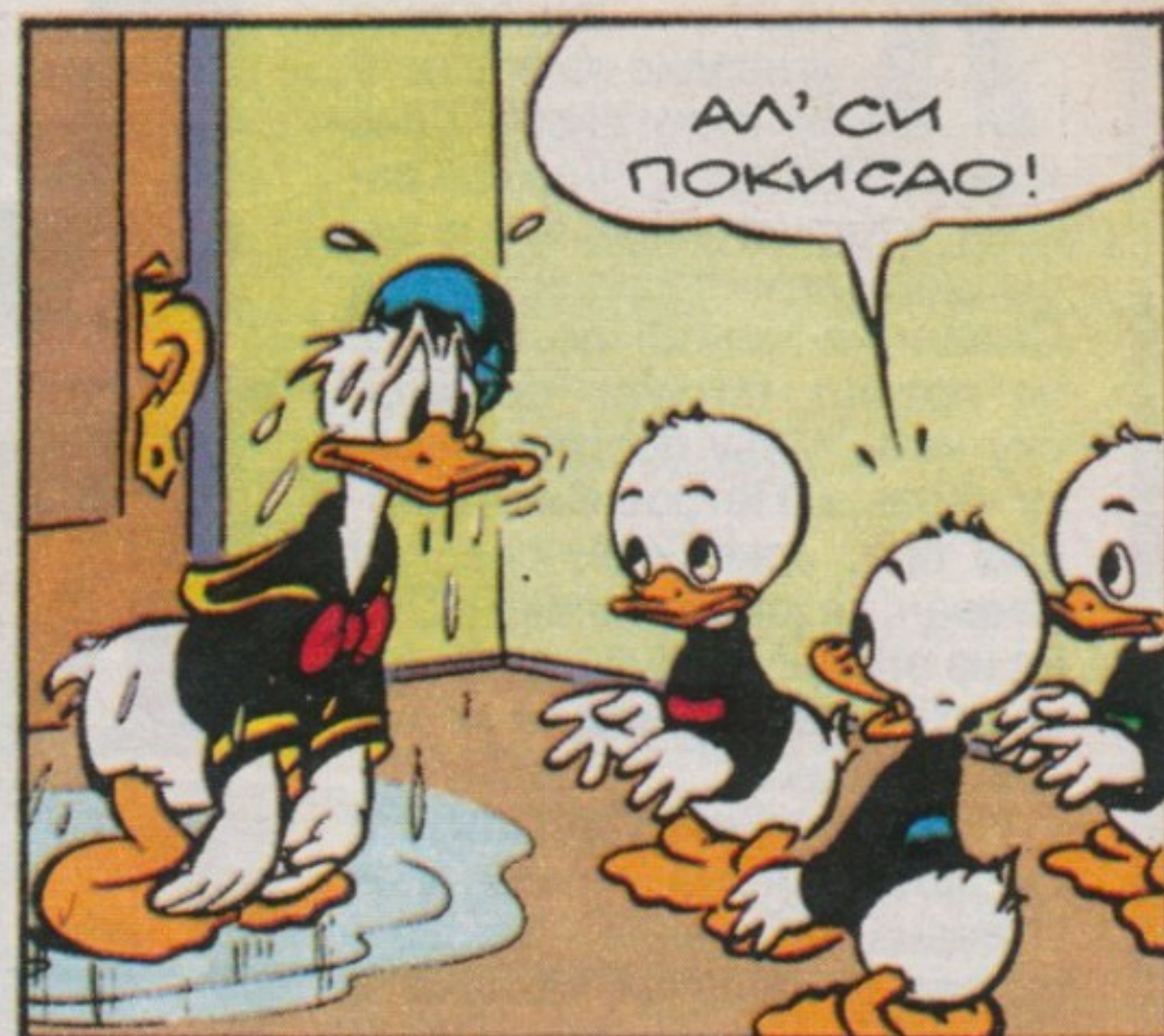
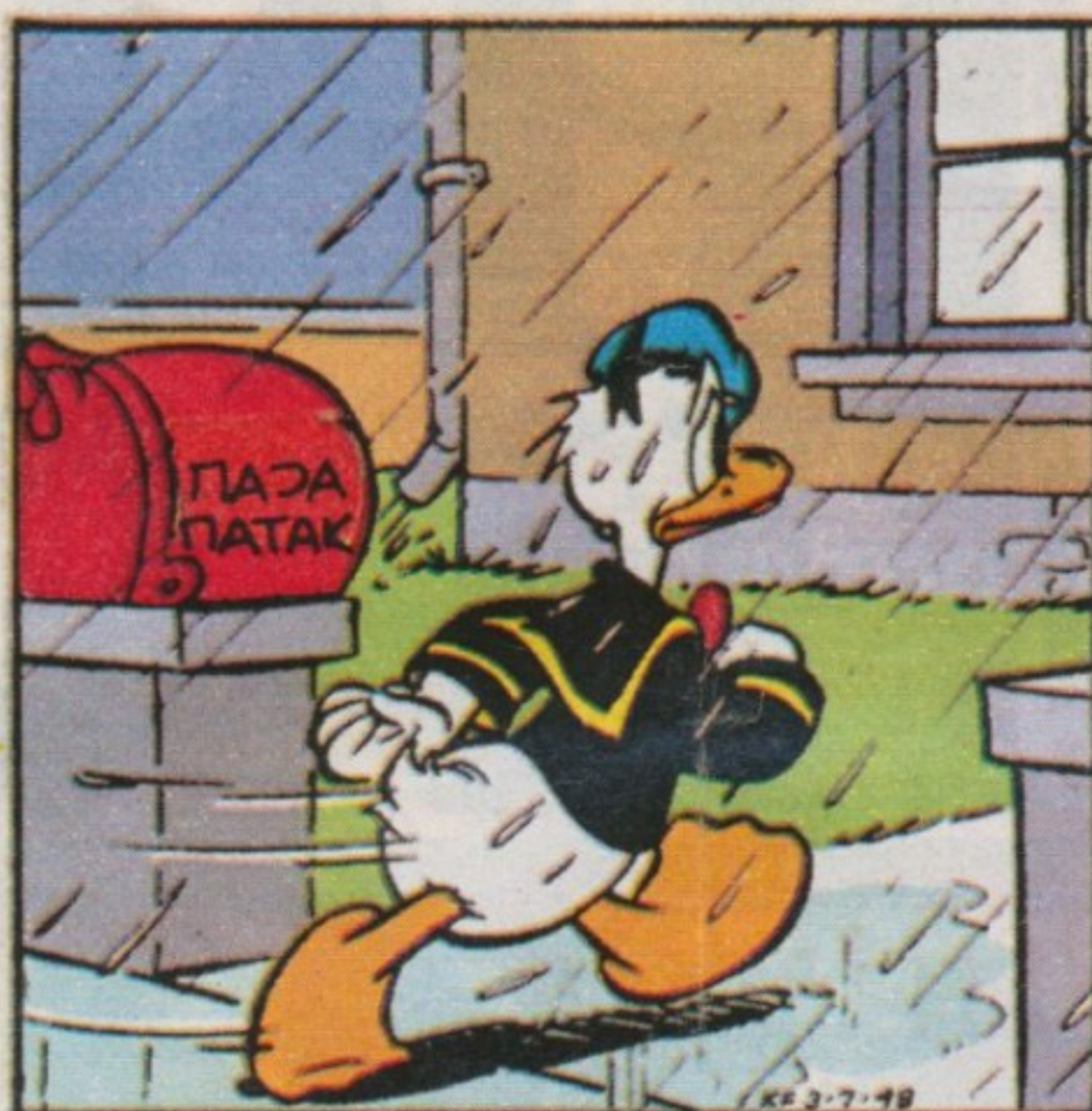
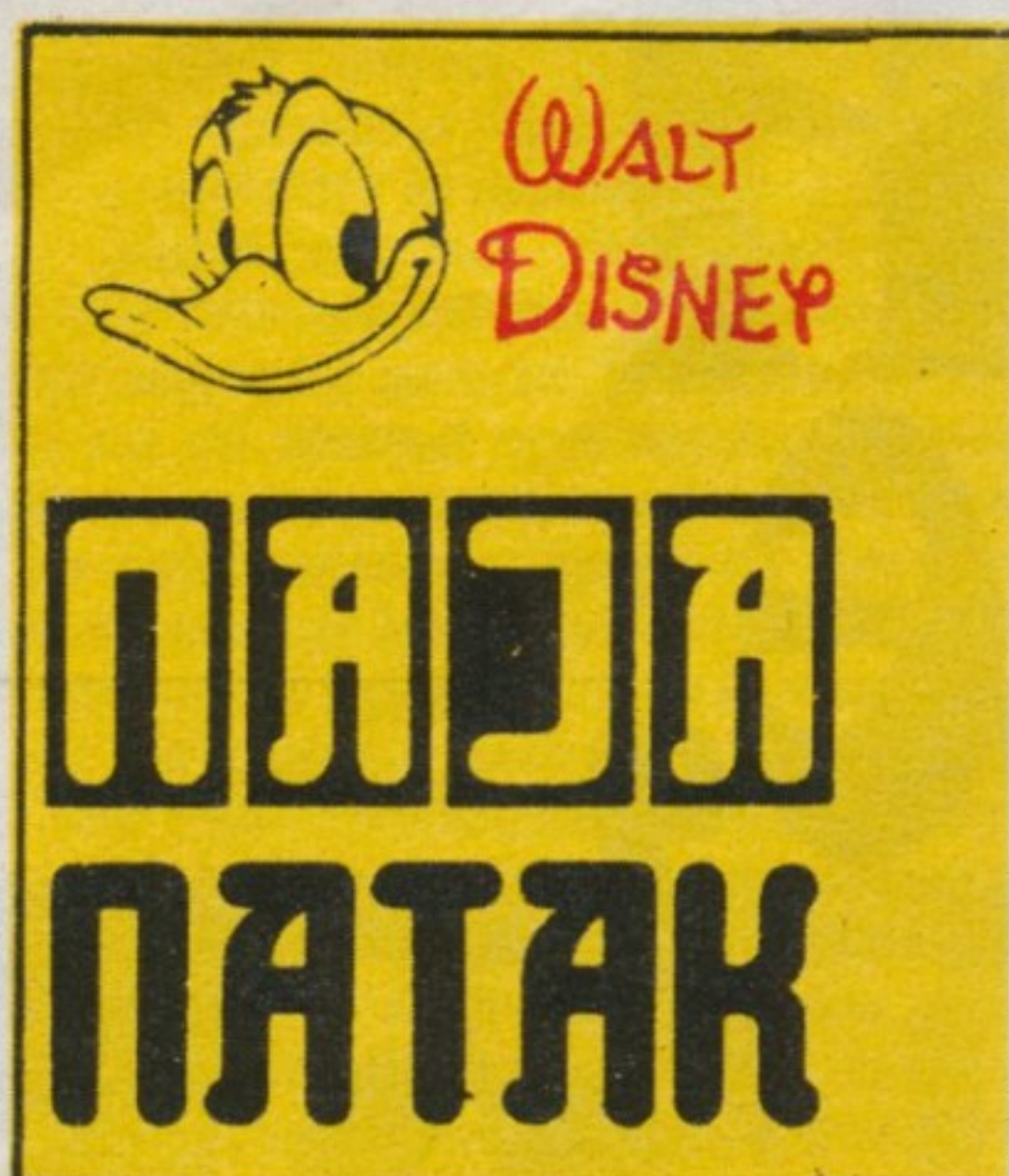
●●● Организација уједиње-
них нација има своју управу
пошта која још од 1951. годи-
не штампа своје марке. Вре-
дност на маркама изражена
је у америчким доларима.

●●● током векова гитара
се само мало изменила. Још
на најстаријим египатским
рељефима приказан је му-
зички инструмент с дугачким
вратом и телом у облику ос-
мице, невероватно сличан
данашњој гитари.

●●● у средњем веку у мно-
гим европским земљама
градски службеници доби-
јали су уместо плата одређе-
ну количину разних зачина.

Лелек Црногораца и јецај тужбалица угнездио се под ловћенским висом. Глас који је у Његуше стигао са Грахова, у Херцеговини, био је више него немилосрдан: „силни Смаил-ага Ченгић до ногу је, на препад, потукао црногорску чету. Међу пострадалима су били и Петровићи, Његошев брат Јоко и синовац му Стеван, те још неколико рођака из владајуће куће. Све „ђеца која нијесу имала ни по педнаест година”.

И док су старији већали шта им ваља чинити, млађи брат Стевана Петровића – Мирко – окупио је десетак момака и кришом се запутио према Грахову. Тамо су још крстарили Смаил-агине чете, а на попришту су лежали мртви које није имао ко да покопа.

Како каже прича која је доспела до наших дана, на Граховском пољу нашли су посеченог Стевана. Чим га је Мирко угледао, притрчао му је и, онако посеченог, загрлио и заплакао. Уз тврде и опоре речи:

– Стево, брате! Турци те посјекоше и нашу крв пролише, но, запамтиће мрски Агарјани твоју браћу Данила и Мирка и њихову крваву освету.

Нешто касније, кад је Сунце већ узмицало пред ветром ноћником, Његуши су успели да посеку четири турске главе и да се – носећи са собом тела Стевана и Јока те још двојице саплеменика – наредног дана нађу под Ловћеном.

Двадесет две године доцније, 1858. на Граховцу, висоравни поред Грахова, Мирко Петровић ће бити главнокомандујући у једној од најзначајнијих црногорских победа у 19. веку.

Сабљом за престо

Личност великог војводе Мирка Петровића, старијег брата књаза Данила и оца књаза – краља Николе и јединог који је од свих црногорских војвода имао титулу велики, незаобилазна је у историји Црне Горе. И изузетно занимљива, ако ни због чега другог а оно због немилосрдности – и према Турцима, али и према Црногорцима.

Први пут крв умало није пала у Његошевој Биљарди, крајем 1851. и умало је нису пролили Мирко Петровић и његов млађи брат Данило. Мада је владика Раде још за живота тестаментом за свог наследника одредио Данила, томе се жестоко успротивио Његошев брат Перо, председник Сената.

Петровићи су се, као никад дотад и отад, жестоко међусобно поделили. Ко ће кога: Перо Данила или Данило Пера!? Пр-

МИРЧИН МИН СЕ, СТОНИКО, СА СТОЛНИЦЕ

ВЕЛИКИ МЕЂУ ВОЈВОДАМА

Мирко
Петровић,
брат
књаза
Данила
и отац
књаза
– краља
Николе,
незаобилазна
је личност
у црногорској
историји.
Био је
подједнако
немилосрдан
и према
Турцима
и према
Црногорцима...

ви, богат и крупан, други, без своје имовине, млад и ситан.

Када је за Нову 1852. ваљало коначно изабрати новог господара Црној Гори, Перо је пре почетка седнице у Биљарди сео на столицу која је сматрана за престо владике Рада. И пре него што је почео договор, Данило је пришао Перу и рекао му:

— Мичи ми се, стрико, са моје столице. Ако ми се не макнеш са ње, задајем ти чисту божју вјеру један од нас ће у крви запливати.

Узбуђење је достигло врхунац када су обојица посегнули за сабљама. У том тренутку у просторију су, предвођени Мирком, ушле Данилове присталице. Перо је погледао своје, занемеле, вратио сабљу у корице и померио се, таман толико да у столицу владике седне Данило.

Одбрана Острога

Именован од руског цара за првог световног владара Црне Горе, књаз Данило — уз своју и десну и леву руку у лику старијег му брата Мирка — одмах се дао на посао да од дотад племенске Црне Горе створи савремену државу са јаком централном влашћу. А њој је био потребан новац.

Одредбом по којој је свака кућа, према свом имовном стању, била дужна да плаћа одређен део пореза врло брзо је изазвала комешање. Кад нисмо плаћали харач Турцима, нећемо, вала, ни нашем књазу, ако је наш! Први су се побунили Пипери, али је на њих кренуо књажев брат Мирко са хиљаду својих Катуња. Већина се приклонила сили, подстрекачи су побегли Турцима у Подгорицу а четрнаесторица су стрељана.

Новембра 1852. друга невоља стиже сложну браћу. На Црну Гору, са 60 хиљада војника, удара Омер-паша Латас. Црногорска војска имала је 4.000 пушака. Овај рат историја ће убележити као „Први Омер-пашин поход на Црну Гору 1852-53“, али ће га — уз мноштво пратећих прича — памтити и по одбрани Острога, односно по подвигу сад већ војводе Мирка Петровића и 48 бранилаца.

Неколико дана Црногорци су бранили манастир и мошти светог Василија од сталних јуриша неколико хиљада Турака. Бранили су га и камењем и пчелама и — одбранили. Под присилом великих сила, пре свега Русије и Аустрије, рат је обустављен а свет, посебно Јужни Словени добили су новог јунака у лику војводе Мирка.

Таман кад су се браћа понадала да је опасност по Црну Гору одјახала Омер-пашиним

коњем, стигла је нова. Изнудила. Да би се учврстила централна власт, морала је бити ограничена племенска самоуправа и самовоља, а њој баш нису биле раде племенске старешине.

Похара Куча

Први су се побунили Бјелопавлићи. Њих седамсто заклело се на оружју да ће доћи главе и књазу и војводи, нарочито после оргијања књажеве гарде, јуна 1854, која је три дана јурила и напаствовала жене у Подстрошком крају.

Војвода је, са осамсто Катуња, стигао у Бјелопавлиће, а Бошковићи, подстрекачи побуне, склонили су се у утврђени Спуж, код Турака. Остали су се поклонили књазу. Војвода је ипак заповедио да свака кућа, на име казне, мора да да сваку десету овцу и три дана је витлао сабљом поред Зете попаливши све куће Бошковића.

Тек што је савладана побуна у Бјелопавлићима, дигли су се Кучи, ратоборно племе које је, мада у саставу Црне Горе, изнад свега чувало своју особеност и самосталност. А то тешко пролази кад се прави јака држава.

Три хиљаде (опет) Катуња повео је војвода Мирко на Куче. Како је, доцније, записао Марко Миљанов, кучки и арбанашки војвода, била је то „друга поара Куча“. Прву су начинили Турци. Трагични исход овог похода био је да су „главе људи и дјеце, које су посјечене, скупљене на уљаник по па Луке и пободене на розге око уљаника, како би и војвода Мирко могао прегледат' и видјет' колико и' је. Говоре да и' је било двјеста четрдесет три и да је у те главе било седамнаест војничкије који су могли у бој отис' да се бију с Турцима, а друго су били старци, боници и дјеца“.

После овог крвавог догађаја, сва брђанска племена пристала су да плаћају порез и признала књажев суд који је имао да суди по Општем земаљском законнику. Од тада па све до данас, права је реткост међу Кучима чути име Данило, посебно Мирко.

Битка на Граховцу

Поред посла у сопственој кући, књаз Данило је бринуо и о херцеговачком комшилуку. Непрестане буне и устанци Херцеговаца потресали су и Порту, посебно кад су, фебруара 1858, разбили војску Сали-паше. Хусеин-паша, Черкез, добио је налог да среди прилике у Херцеговини, али и у Црној Гори, откуда је редовно стижала помоћ у људима и оружју.

Крајем априла 1858. Турци су заузели Граховац, највећу висораван у крају, и ту се утврдили. Њих око 10 000. Под командом војводе Мирка било је близу 6 000 војника. Мада историчари битку протежу на пуних осам дана, главни бој је трајао два дана.

Како пише Марко Вујачић у својој занимљивој књизи „Војвода Мирко Петровић“, војвода је у пратњи својих људи, са сабљом у руци избио у прве турске редове остављајући за собом мртве и рањене. Био је један од првих који је улетео у средиште турске војске. Црногорске тобџије, које су непрестано пуцале на Хусеинове шаторе, умало нису погодиле војводу Мирка и његову пратњу, а турска сабља више но једном фијукнула му је поред главе или звекнула о челик његове сабље.

Латас поново јаше

Исход битке, једне од најзначајнијих у црногорској повести, био је око 7 000 мртвих и рањених Турака и око 2 000 Црногораца. Црној Гори је, на посредан начин, призната независност јер су признате њене границе са Турском према Херцеговини и скадарском пашалуку. Војвода Мирко Петровић добио је титулу великог војводе од Граховца, с правом да она буде наследна.

Смрт књаза Данила на которској пијаци 1. августа 1860 — кога је убио Тодор Кадиф, Бјелопавлић коме је књаз осрамио сестру, лепотицу Даницу — довела је на црногорски престо јединца великог војводе Мирка деветнаестогодишњег Николу. Тих првих година о главним државничким пословима бринуо је, разумљиво, књажев отац.

Прво што је урадио било је да сина ожени четрнаестогодишњом Миленом, кћерком тада најугледнијег црногорског војводе Петра Вукотића, коју су са шест година верили са престолонаследником и која је последње четири године провела у кући Петровића где су је васпитавали за будућу кнегињу.

И док му се син бавио ситним свакодневним књажевским обавезама, велики војвода бацио се на стварање планова о борби с Турцима, о ослобођењу Херцеговине и уједињењу све околне поробљене браће. Почео је са Херцеговином, али ни Турци нису мировали. Омер-паша Латас поново је, по други пут, кренуо на Црну Гору. Да казни непослушнике.

Турске снаге имале су 54 200 војника, а црногорска војска, заједно са херцеговачким устаницима око 20 000

пушака. Мада су Црногорци однели неколико сјајних победа (у Дуги, код Новог Села, Сушице, Орје Луке...), тешко је било одолети турској велесили јер је сваки трећи војник био избачен из строја.

Главна личност био је, поново, велики војвода Мирко. Кореспондент руског конзула овако је тада писао о њему:

„... Заједно са војском подносио је све недаће тешког рата, живео у шанчевима, легао касније а устајао раније од свих, ишао пешке пред војском, трпео заједно са њом жеђ и глад, бринуо о свему и за свакога...“

Сам руски конзул известио је своју владу следећим речима:

„... Може се без сваког претеривања казати да у садашњем моменту судбина Црне Горе зависи од живота војводе Мирка.“

Да то није било пуко претеривање, сведочи и пета тачка ултиматума који је Порта упутила Црној Гори пристајући на примирје. Њиме је „постављен захтјев да се врховни командант црногорске војске војвода Мирко Петровић протјера из Црне Горе... јер је он непомирљиви турски непријатељ, заклету душманин свега што је турско“.

Проклетство

Мит о јунаку пак надјачао је све друге приче, те Јован Ђорђевић, уредник „Српског дневника“, пише да у Војводини „мало које мушко дете код нас не добије на крштењу име Мирко“.

Вешт оружју, велики војвода био је и песник, попут многих Петровића. Писао је у десетерцу, певајући о бојевима са Турцима. О биткама у којима је сам учествовао и предводио Црногорце, међутим, није певао. Уз речи: „Ја сам за себе не могу пјевати пјесме.“

Последње што је написао било је писмо српској влади, без знања свог сина књаза Николе:

— Ја сам тешко болестан — писао је између осталог — и последња ура мога живота се приближује, па ме једино држи вјера да ће у најскорије вријеме сванути зора нашем намученом народу...

Није дочекао одговор. Колера која је тада харала Црном Гором није заобишла ни њега. Умро је 20. јула 1867. у четрдесетседмој години. Кажу да су му последње речи биле:

— Нека је проклет ко сједи док наша браћа чаме у срамотном ропству...

Сахрањен је у Цетињском манастиру, поред брата књаза Данила, где и данас почива.

Приредио:

Петар Милатовић

ВЕОМА, ВЕОМА ДУГАЧКО ВОЗИЛО

На крајњем северу Аустралије, на путевима на којима, срећом, саобраћај није густ возачи се ретко усуде да претекну теретни камион „ЗБ”. Ништа необично кад се зна да је ово чудовиште на 110 точкова дугачко као 12 просечних аутомобила

ДРУМСКА

Мет Ленгли већ је навикао да сате и сате проводи за воланом једног од најдужих камиона на свету

ТЕЖИНА: 148 АУТОМОБИЛА

Овај огромни камион, прави друмски воз, добио је назив „3Б” зато што вуче три пара приколица

СТОНОГА

плаве пругу, неко се досетио да се направе ове јединствене друмске крстарице.

— Није баш једноставно упустити се у посао за који се одмах знало да ће ко-

шке—шали се Нојс додајући да су у томе успели захваљујући најсавршенијим компјутерима.

„Стоноге” крстаре путевима од рудника крај реке Мекатур, у близини места Боролула, до луке Бинг Бонг у Карпентеријском заливу, на самом северу Аустралије.

се толико навикао на „стоногу” да ми је понекад тешко кад седнем у свој аутомобил — смешка се Ленгли који овим камионом недељно превали око 3.500 километара. — За воланом „стоноге” неопходна је потпуна прибраност јер уколико желите нагло да се зауставите, њој су потребна четири километра док сасвим не стане.

— Најсмешније је када возачи, који су иначе реткост на овим путевима, одлуче да нас заобиђу — наставља причу Ленгли. — Кад дођу до половине, неки се толико уплаше да се врате и наставе да возе за камионом. Има и оних који су, претичући нас, толико запрепашћени да лепо видим како ме широм отворених очију и уста гледају као да су угледали утвару.

Пут дугачак 112 километара, просечном брзином од 60 километара на сат, камион „3Б” — како му је званичан назив — пређе за отприлике два сата и при том потроши 180 литара дизел-горива. За утовар руде, захваљујући савременој технологији, потребно је пола сата, за истовар само пет минута. А „стонога” може да прими товар тежак 135 тона.

Друмски воз језди, срећом, путевима Аустралије далеко од закрчених саобраћајница на којима би, онако дугачак до бескраја, сигурно направио прави дар-мар.

В. С.

„3Б” — ЛИЧНА КАРТА

- запремина мотора _____ 14,6 литара
- снага мотора _____ 550 коњских снага
- пренос _____ 18 брзина на мењачу
- највећа брзина _____ око 80 km/h
- цена _____ 900.000 долара
- број тоčkова _____ 110
- дужина _____ 55 метара
- укупна тежина _____ 205 тона
- тежина терета _____ 135 тона
- век трајања _____ 1,6 милиона километара

Тутањ се чује много пре него што се возило и појави, а кад се коначно укаже на путу, изгледа попут сваке друге друмске крстарице. А тек кад почне да пролази, и пролази, и пролази... постаје јасно да се ради о теретном камиону коме нема краја. Дугачак 55 метара, тежак 205 тона, овај камион вуче шест приколица на 110 тоčkова па га зато и зову „стонога”.

За сада постоје само два оваква камиона и оба служе за превоз цинкове руде. Тај посао се, иначе, обавља железницом, али с обзиром на то да се ради о крајњем северу Аустралије, тропском подручју где су честе јаке кише које знају да по-

штати готово милион долара — каже Кери Нојс, један од дизајнера. — Свима који смо стварали „стоногу” од почетка је било јасно да камион мора да буде без гре-

— Овим камионом годишње пређем око 300.000 километара — каже двадесетседмогодишњи Мет Ленгли, возач кога зову „Човек од милион долара”. — Већ сам

ДУЖИНА: 12 АУТОМОБИЛА

• ЛЉУДИ ПРЕДАЈНИЦИ •

Одавно се зна да је људско тело сасвим пристојан проводник електричне енергије. На крају крајева, коме се бар једном није десило да, док провлачи чешаљ кроз косу, осети благи удар струје? До сада, међутим, никоме није пало на памет да људе употреби као предајнике за пренос података од једног до другог електронског апарата.

Учинио је то група научника из Истраживачког центра IBM у Сан Хозеу у Калифорнији, а оно што су постигли звучи готово невероватно. Освојили су технологију која нам омогућава да, док се рукујемо (и успут размењујемо слабашије електричне импулсе које овакав додир између подразумева), једни другима истовремено електронским путем преносимо и податке по сопственом избору, рецимо бројеве телефона или визит-карте...

Збогом, досадни жетони!

Рачуна се да ћемо, захваљујући овој технологији, у будућности моћи да откључавамо аутомобиле и улазна врата на становима и кућама тако што ћемо додирнути ручицу на вратима аутомобила или кваку на улазу. На тај начин ћемо на браву преносити

ТАКНИ МЕ И ДОБИЋЕШ МОЈ БРОЈ...

шифру која нас препознаје као власника.

Исто ће важити и за јавне телефонске говорнице за које нам више неће бити потребни жетони и картице. Онога тренутка када дотакнемо слушалицу, она ће нас „препознати“ захваљујући електричном сигналу који на њу преносимо, а трошкове разговора непогрешиво ће пребацивати на одговарајуће кућне телефонске рачуне.

Прототип направице која ће нас увести у описану електронску будућност за сада је прилично кабаст и није претерано моћан. Састоји се од два дела: предајника величине кутије цигарета с микрочипом који садржи жељене податке и незнатно већег пријемника. Електрично поље предајника хиљаду је пута слабије од статичког наелектрисања које настаје ка-

Ако све буде О.К.,
кроз неколико година
више нико жив неће

штампати визит-карте и теглити
документа на пословне састанке. Да би
разумели податке који их занимају, људи
ће се просто руковати или, рецимо,
потапшати по рамену

да се пластични чешаљ провуче кроз косу, али је довољно снажно да у људском телу с којим је у додиру створи слабашији електрични импулс.

Све у свему, када је човек одговарајуће опремљен електроником, електрични импулс који са собом носи податке које он жели да пренесе до другог до овога ће сти-

ћи под условом да та друга особа поседује одговарајући пријемник. Штавише, испитивања су показала да је пренос података на овај начин могућ у ланцу од четири особе...

И, где је ту зачкољица? Да ли је, рецимо, сасвим сигурно да електрични импулси о којима је реч нису штетни? Стручњаци тврде да су знат-

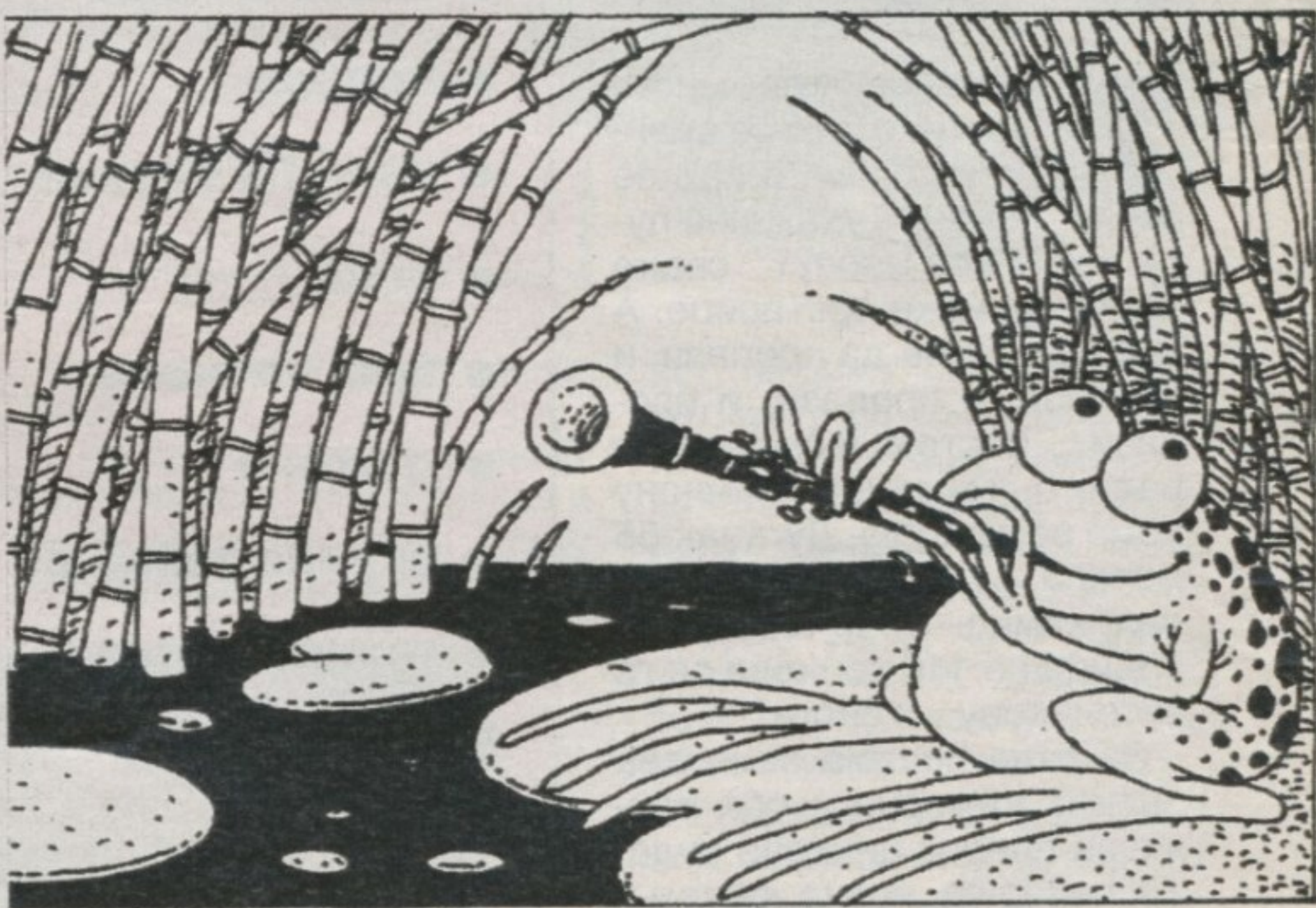

ЛУПАТИ ЗАГРЦНУТОГ ПО ЛЕЂИМА ИЛИ НЕ?

Савети наших бака нису баш увек умесни, што важи и за „правило“ да оног ко се при јелу јако закашље, треба исто тако јако лупати по леђима.

Ево зашто не треба. Кашаљ је рефлексна радња која

омогућава да се ваздух из плућа избаци великом брзином. Та јака струја ваздуха истераће неугодан комадић хране који је „залутао“. Ако ударате по леђима неког ко кашље, тај природни процес можете омести. Зато оног коме је застала нека мрва у душнику треба пустити да сам заврши посао, уз много буке и суза. Јер, кашаљ је у томе успешнији од сваке друге „помоћи“.

ТРСКА У КЛАРИНЕТУ

Када угледају плантаже италијанске трске (Arundo donax), туристи најчешће помисле да је то бамбус. Ништа необично јер у питању је биљка која може да нарасте и до осам метара у висину. Музичари пролазе по-

ред ње не знајући да је управо она материјал од кога се прави такозвани језичак, саставни део сваког дувачког инструмента. Писак кларинета или саксофона има један језичак, док обоа, фагот и енглеска хорна имају двоструки је-

РЕНДГЕНСКИ СНИМАК ИЗ МАЛОГ ПРСТА

Осим што ће кључеве и телефонске жетоне учинити излишним, нова технологија преноса података додиром (енгл. - personal area networks) имаће и многе друге примене.

Омогућиће, рецимо, свима који су наоружани „портабл електроником“ да све те справице међусобно повежу: мобилне телефоне, електронске именике, роковнике и сатове. На тај начин ће се, на пример, број који се налази у електронском именику у тренутку преносити на мобилни телефон.

Уместо да на састанке тегле документа, пословни партнери ће жељене податке размењивати руковањем или тапшањем по рамену: онај коме су намењени истог трена имаће их на монитору свог „леп топа“.

Нова технологија могла би увелико да измени и медицину. Лекарима хитне помоћи омогућила би да обичним додиром пацијента, чак и када се овај налази у несвесном стању, у тренутку добију све неопходне податке – од имена и година болесника, до његовог лекарског досијеа, укључујући ту чак и раније направљене рендгенске снимке.

Томас Цимерман, руководилац истраживачког тима IBM, показује прототип справице која ће нам олакшати животе.

Захваљујући новој технологији, електронске визит-карте размењиваће се додиром. Брзина којом се подаци преносе за сада износи 240 знакова у секунди.

но слабији од електрицитетa који иначе „шета“ људским телом. Њих далеко више мучи нешто друго: могућност да се, нехотичним додиром, рецимо, у гужвама какве владају на улицама великих градова, поверљиви подаци као што је број нечије кредитне картице пренесу некоме коме уопште нису намењени.

Једини начин да се ово избегне јесте, како се верује, „шифровање“ осетљивих података који би на тај начин били доступни само особама са „декодером“, одно-

сно онима којима су намењене.

– Прве предајнике које смо направили сместили смо у ђон ципела како би имали што боље уземљење. Они из друге генерације на којима тренутно радимо моћи ће да обављају посао из џепа на капуту, јакни или блузи – каже Томас Цимерман, руководилац истраживачке групе IBM.

Океј. Звучи научнофантастично. А када ће све ово почети да се догађа? Причекаћемо још неколико година, кажу упућени.

М. И.

Илустровао: Растко Ђирић

ПЛАВИЧАСТЕ ОД МАЈЧИНОГ МЛЕКА?

Одмах да вам кажемо да то није тачно: нису очи новорођенчади сивкасто-плаве од мајчиног млека, али ипак народ је добро приметио да чим престану да сисају и порасту – промене боју очију. Откуд то?

Постоји, кажу стручњаци, још једна врло раширена предрасуда: људи верују да је боја очију резултат постојања плавог, зеленог, сивог или смеђег пигмента. У ствари, она зависи искључиво од количине меланина у дужици (то је онај део ока који подешава количину светлости што улази у око, а на којој се налази кружни отвор – зеница). Меланин је пигмент смеђе боје у облику микроскопски ситних зрнаца и у стању је да прелама белу светлост. У зависности од тога колико га има у дужици, боја очију креће се од плаве до кестењасте.

Одмах после рођења, производња меланина у органи-

зму по правилу касни, што објашњава сивкасто-плаве очи беба. Али, што одојче више расте, меланина је све више и дете негде између друге и треће године добија коначну боју очију. Наравно, она која имају одговарајуће генетско наслеђе производиће мање меланина и сачувати светлу боју очију.

Илустровао: Љубомир Милојевић-Љубац

зичак. Његове вибрације делују на ваздушну струју коју музичар удахне у инструмент.

Италијанска трска је једини материјал од кога може да се направи овај језичак. Њена стабљика подсећа на бамбус – шупља је и чланковита, пречника од пет до шест центиметара. Има савршену еластичност и веома је отпорна на влажност људског даха. Упркос небројеним покушајима, савремена технологија још није успела да му нађе замену – језичак од метала или неког синтетичког материјала.

Језичак великом брзином реагује на најмање промене у брзини и притиску ваздушне струје. Он не пуца, већ се постепено троши. Век трајања му је око месец дана, тако да је потрошња велика и захтева масовну производњу. Прави се од делова стабљике дугачких од седам до десет центиметара, а врх му се истањи као хартија – дебљина врха језичка кларинета износи само од 0,075 до 0,175 милиметара!

Т. И.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ТОЧАК ЗА ПЕШАКЕ

Холандија има 15 милиона становника и 13 милиона бицикла. Иако се Холанђани радо возе на два точка, често морају да пешаче јер се у овој земљи бицикли највише краду, више од милион годишње!

У настојању да обузда крад-

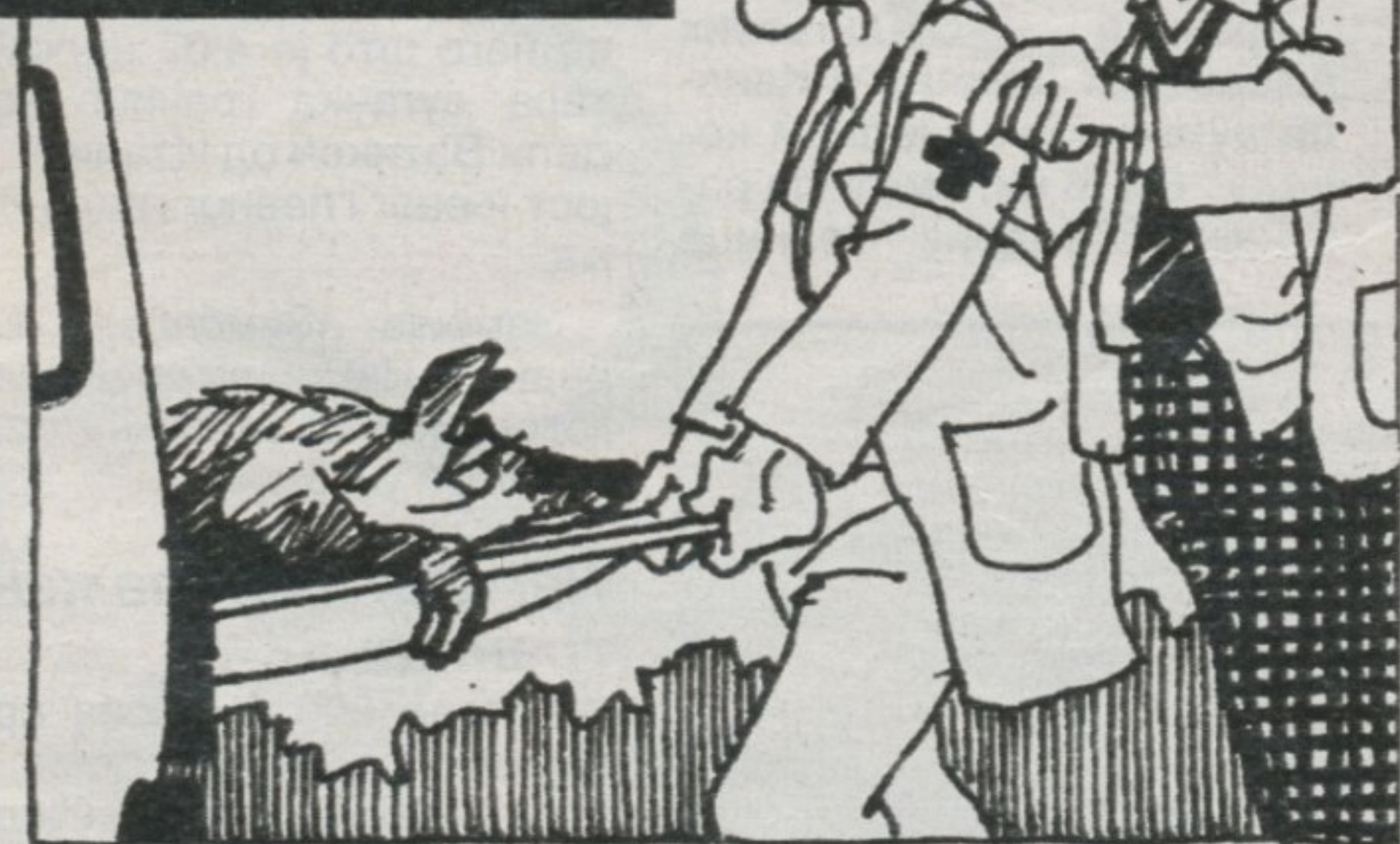
МА ШТА КАЖЕШ

ЧУВАЈТЕ ПРИРОДУ

Пре извесног времена у селу Стигтомту на југу Шведске уприличен је Дан мокрења у природи, а све као вид протеста због загађивања оближњег језера. Пошто су сељани годинама покушавали да натерају власти да нешто предузму и спрече изумирање језерске флоре и фауне а ове се на то нису обазирале, одлучили су да учине нешто што ће одјекнути – заједничко мокрење учинило им се најпогодније. У протесту су учествовали сви становници Стигтомта, а није се оглушио ни локални свештеник: и овог пута стао је уз паству уверен да ће Свевишњи имати разумевања за његов чин. ■

љивце, Министарство правде наложило је одговарајућим службама да начине студију о методама које ови најрадије примењују, о времену кад су крађе најчесталије и слично. ■

НИЈЕ ВЕСТ КАД...

Ретко се дешава да смрт једног пса узбуди некога осим његовог власника. Међутим, случај Ронија, „припадника“ полицијских снага америчког градића Клакамаса, потресао је сваког становника не само зато што је био општи љуби-

мац и „чудо од кучета“ него и због узрока смрти. Сироти пас угинуо је од последица уједа, али не неког другог пса или животиње, него човека. Док је тридесетседмогодишњег Арнана Кодиноа полиција спроводила у затвор због војње у пијаном стању, он је ујео Ронија за њушку. Бактерије које му је том приликом пренео толико су загадиле рану да се четвороноги „службеник“ полиције преселио на онај свет. ■

ПО ЖЕЉИ НАВИЈАЧА

После приличног колебања управа крематоријума у Амстердаму одлучила је да изађе у сусрет молби ватрених навијача „Ајакса“ који већ дуже траже да им се омогући да и после смрти остану верни свом клубу. Жеља би им била услишена

ако би се њихов пепео просуо по трави пренетој са „Ајакс-овог“ стадиона у башту крематоријума. Управа је имала разумевања и та жеља убудуће ће им бити испуњавана. ■

ЗБОГ ПРОПУСТА ПУТАРА

Већ годинама Жак Монтањ сваки викенд проводи обилазећи Пиринеје, али му је последњи пресекао јер није на време приметио крављу балегу на путу. Пошто није успео да је избегне, мотоциклом је одлетео право у јарак. Љут због повреда које је пуне три недеље лечио у болници, упропашћеног

мотоцикла и пропалог викенда, Жак је сео и написао тужбу суду јер на путу на коме се неког догодила није било никаквог саобраћајног знака који би возаче упозорио на шта могу да налете. Суд је пажљиво проучио Монтањев захтев, дошао до закључка да је у праву и донео пресуду према којој на име одштете треба да му се исплати 30.000 франака. ■

Илустровао: Зоран Петканић - Петко

• Нај, нај из „Гинисове књиге рекорда“ за 1997 •

САСТАНАК НА

ЗЕМЉЕ

Највећа земља

Русија, највећа држава на свету, заузима простор од 17.075.400 km² што је 11,5 одсто укупне површине копна на Земљи. Русија је по површини 70 пута већа од Велике Британије, али је број њених становника само 2,51 пута већи од броја житеља Британије и 1995. године износио је 147.168.000

Најмања земља

Најмања независна држава на свету је Ватикан, званичног назива Држава Града Ватикана, која се налази усред града Рима у Италији на површини од 44 хектара.

Најмања република

То је Република Науру у Тихом океану на простору од 2.129 хектара.

Најмања колонија

То је град Гибралтар, у ствари доминион Велике Британије, укупне површине од 5.800 m².

Острво Питкерн једино је ненастањено од четири острва која чине британску

колонију у Полинезији. Питкерн има површину од 388 хектара, а цела острвска колонија 48 km².

Најмања држава

Седиште Сувереног Војног Малтешког Реда и званична резиденција његовог Великог мајстора у Риму заузима површину од 1,2 хектара. Седиште одржава дипломатске односе с многим страним владама, ужива исти статус као и остале државе па га често називају „најмањом државом на свету“.

Највећа политичка заједница

Комонвелт, слободно удружење 53 независне државе и њихових доминиона и колонија, простире се на површини од 31.793.193 km² и има око 1,7 милијарди становника. Готово све земље које чине Комонвелт биле су некада британске колоније.

Најдужа граница на свету између две земље – САД и Канаде. Фотографија приказује њен део између савезне америчке државе Мејн на крајњем северозападу САД и Квибека у Канади

ГРАНИЦЕ И ОБАЛЕ

Највише граница

Афрички континент има 112 од укупно 306 копнених националних граница у свету.

Европа има највише граница у поређењу са површином копна.

Кина се на копну граничи с највише земаља на свету, тачно 16. То су: Монголија, Русија, Северна Кореја, Хонгконг, Макао, Вијетнам, Лаос, Бурма, Индија, Бутан, Непал, Пакистан, Авганистан, Тацикистан, Киргистан и Казахстан. Дужина копнене кинеске границе износи 24.000 километара.

Индонезија је земља с највећим бројем морских граница – тачно 19.

Најдуже границе

Граница Сједињених Америчких Држава и Канаде дугачка је „у једном комаду“ 6.416 километара рачунајући водене границе

Најјужније село на свету је Пуерто Вилијамс на Огњеној земљи у Чилеу

Великих језера, а не рачунајући 2.547 километара дугачку границу са Аљаском.

Најдужа морска граница између две земље дели Гренланд од Канаде и износи 2.697 километара.

Најкраћа граница

Не постоји краћа граница између две независне државе него што је 4,07 километара дугачка граница која дели Ватикан од Италије, то јест њеног главног града Рима.

Замбија, Зимбабве, Боцвана и Намибија срећу се у готово једној тачки на реци Замбези у Африци.

Најчешће прелажена граница

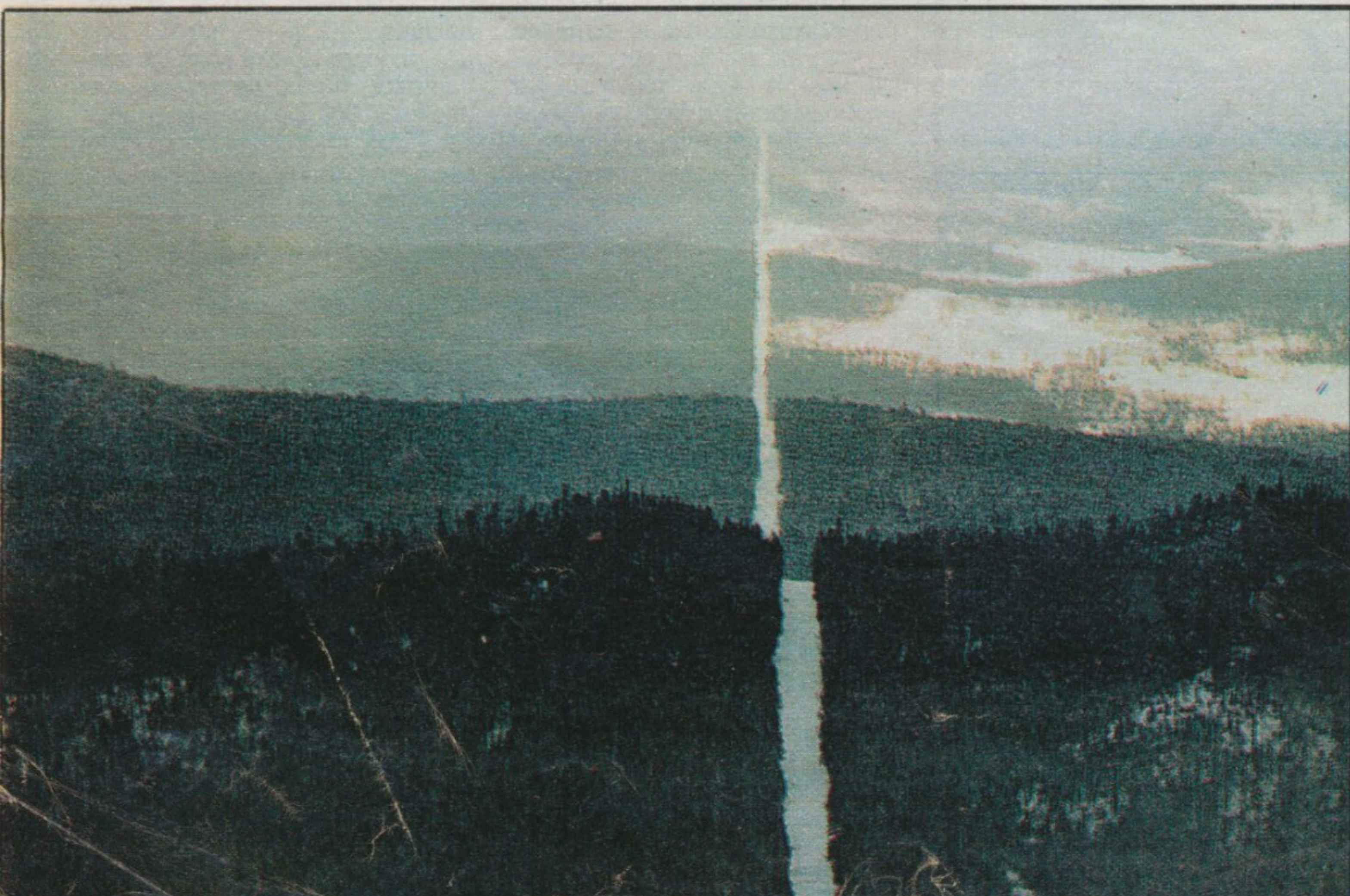
Готово 500 милиона прелазака годишње обави се преко границе између Сједињених Америчких Држава и Мексика, дугачке 3.110 километара.

Најдужа обала на свету

Канада има, укључујући и острва, најдужу обалу на свету: 243.798 километара.

Најкраћа обала на свету

Има је суверена држава Монако и она је дугачка свега 5,61 километар.

• Нај, нај из „Гинисове књиге рекорда“ за 1997 •

РЕЦИ ЗАМБЕЗИ

Најсеверније село је
Ни-Алесунд у Норвешкој

Најнижа и највиша

Земља с најнижом „високом тачком“ су Малдиви чија је највећа надморска висина 2,4 метра.

Земља с највишом „ниском тачком“ је Лесото: корито његове реке Орање има на изласку из земље надморску висину 1.381 метар.

СТАНОВАЊЕ

Најстарије насеље

Насеље Долњи Вјестоњице у Чешкој основано је пре око 27.000 година пре наше ере.

Најстарији град

Најстарији познати град опасан зидинама је Јерихон у Јордану. Методом радиоугљеника утврђено је, према узорцима с најнижег нивоа до кога су допрли археолози, да је ту 7.800 година пре наше ере живело више од 2000 људи. Овај град у близини северне обале Мртвог мора лежи у депресији од – 250 метара и најнижи је град на Земљи.

Најстарији главни град

То је Дамаск, престоница Сирије, без прекида насе-

Приредила:
Бојана Дожић

љен од 2500. године пре наше ере.

Највиши главни град

Највиша престоница на свету, пре него што је Кина себи припојила Тибет, била је Ласа, главни град Тибета, на 3.684 метра надморске висине.

Главни град Боливије Ла Паз, подигнут на надморској висини од 3.631 метар, данас је највиша престоница на свету. Његов аеродром Ел Алто је на висини од 4.080 метара.

Највиши град

Град Венчуан, основан 1955. године на путу Кингај–Тибет северно од кинеског планинског венца Тангле, налази се на 5.100 метара надморске висине.

Највише насеље

То је Т'е-ли-мо у јужном Тибету на надморској висини од 6.020 метара.

Најниже насеље

Израелско насеље Ејн Бокек на обали Мртвог мора налази се у депресији на –393,5 метара.

Најсеверније село

Ни-Алесунд, рударско насеље на Кунг'с Беју, Вест Шписберген, на норвешкој територији Свалбард, лежи на 7855' северне географске ширине.

Најсевернији град

Диксон у Русији, са 1.400 становника, налази се на 7332' северне географске ширине.

Најсевернији главни град

Исландска престоница Рејкјавик са 103.036 становника, према попису из 1994, лежи на 6408' северне географске ширине.

Најјужније село

Пуерто Вилијамс на северној обали острва Наварино на Огњеној земљи у Чилеу лежи на 5457' јужне географске ширине.

Рим и у њему Ватикан. На слици је чувени Трг Светог Петра испред истоимене базилике

Најјужнији главни град

Престоница Новог Зеланда Веллингтон, који има 331.100 становника, лежи на 4117' јужне географске ширине.

Велики град најудаљенији од мора

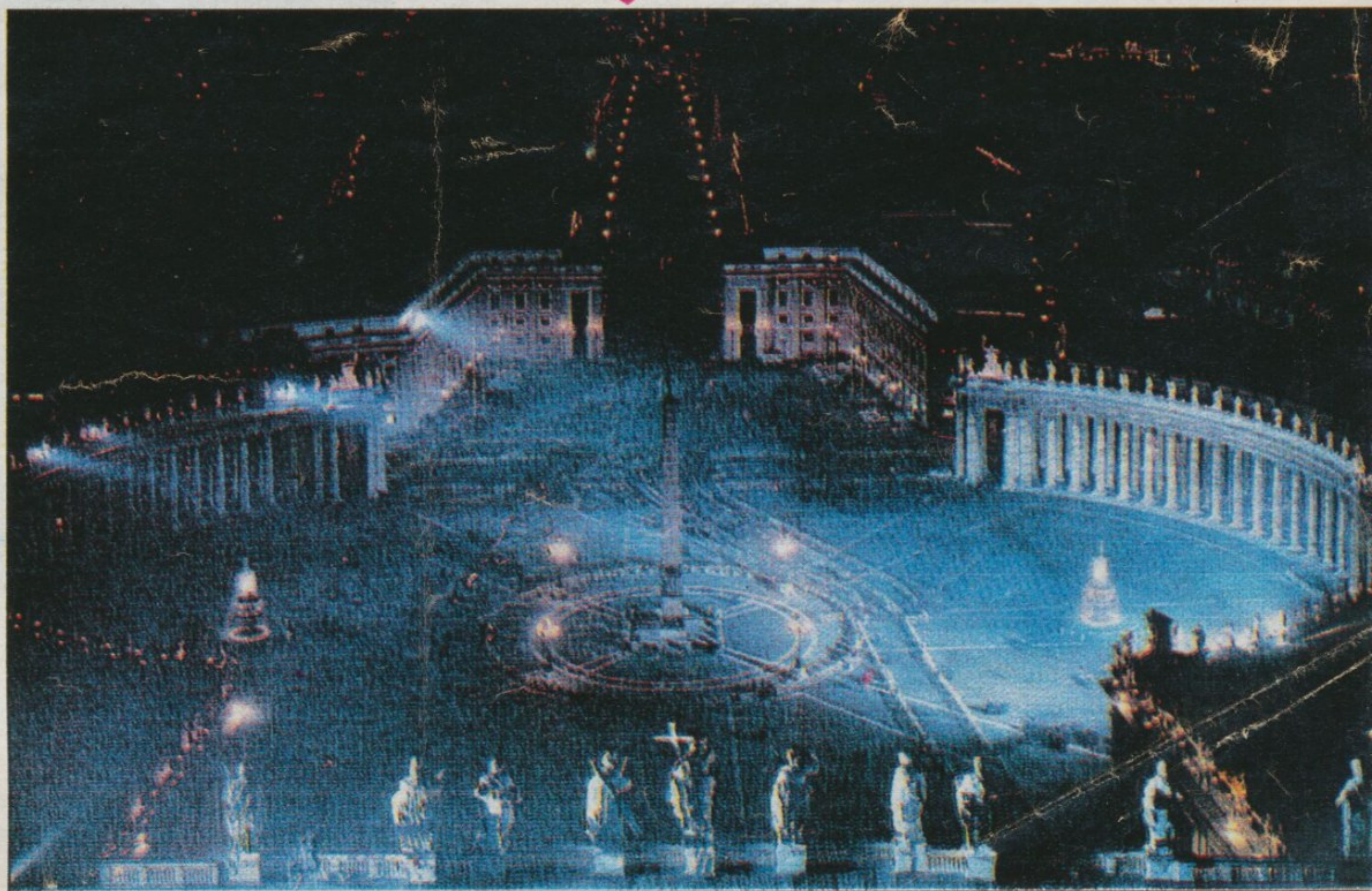
Град Урумки, седиште кинеске провинције Хсни-Чианг, удаљен је од најближе морске обале око 2.500 километара.

Најближи главни градови

Најближе престонице две суседне државе су Ватикан и Рим пошто је Ватикан у самом Риму.

Најудаљенији главни градови

Највеће растојање између престоница земаља које имају заједничку границу износи 4.200 километара и то од Москве у Русији до Пјонгјанга у Демократској Народној Републици Кореји.

У ПРЕСТОНОМ ГРАДУ ЧУДНО ДРУШТВО, КАЖУ

Путник залутао у Крушевац деветог уторка од Божића пре 69 година грдно би се зачудио да је неким случајем ушао у кафану „Ослобођење”. Уместо сучелице, гости су седели окренути једни другима леђима и у потпуној тишини, изузме ли се звецкање чаша и посуђа. Изненадило би га и то што су келнери, нарочито Мија Баксуз, непогрешиво разумели немушти говор својих гостију.

Нешто слично догодило би се путнику намернику и данас да у Крушевац бане баш тог уторка. Истина, „Ослобођење” више не постоји, а описани приказ сада се одвија у једној од сала хотела „Рубин”. Да је у питању неки обичај, скуп припадника неке необичне дружбе, више је него очигледно: слави се — баксуска слава. Ако бисте такву славу потражили у црквеном календару, не бисте је нашли јер с црквом и вером нема никакве везе мада су они који су је увели били, кажу, духовни а богме и душевни људи. Међу онима који је данас славе има и верника и оних који то нису. Да би се човек нашао на баксуској слави, није неопходно да буде верник, довољно је да припада Друштву угурсуза, баксуза и намћора или да је бар симпатизер. Има, додуше, још један условчић: да не гаји љуту гују у џепу, то јест да је спреман да се маши за новчаник.

Неопозиво „не”

О томе како је, када и зашто настало ово јединствено удружење у земљи — али не и у свету јер и Американци, како смо писали, имају једно — причали су нам Радослав Савић Брка, Миомир Ристовић Хари и Љубомир Петровић Пита. Од њих смо чули да су чланови Друштва све сами баксузи, угурсузи и намћори само по имену а заправо су добри и, како рекосмо, душевни људи. Баш због те душевности и постали су то што јесу, а ево како.

Као и у сваком граду, тако је и у овом „престонском”, како га с поносом називају рођени у њему, одувек било угледних и имућних људи који нису с презиром гледали на сиромашне и невољнике, поготову децу. У годинама после Првог светског рата међу највиђеније Крушевљане спадали су Ђорђе Дреновац, судија и представник Окружног суда, па Милован Гвозденовић, власник Српске банке, Ђорђе Лазаревић, дугогодишњи гра-

УГУРСУЗИ

У некадашњој
српској престоници
Крушевцу слави се
слава на којој гости
ћуте као заливени,
седе леђима
окренути једни
другима и обавезно
дају прилоге у
новцу

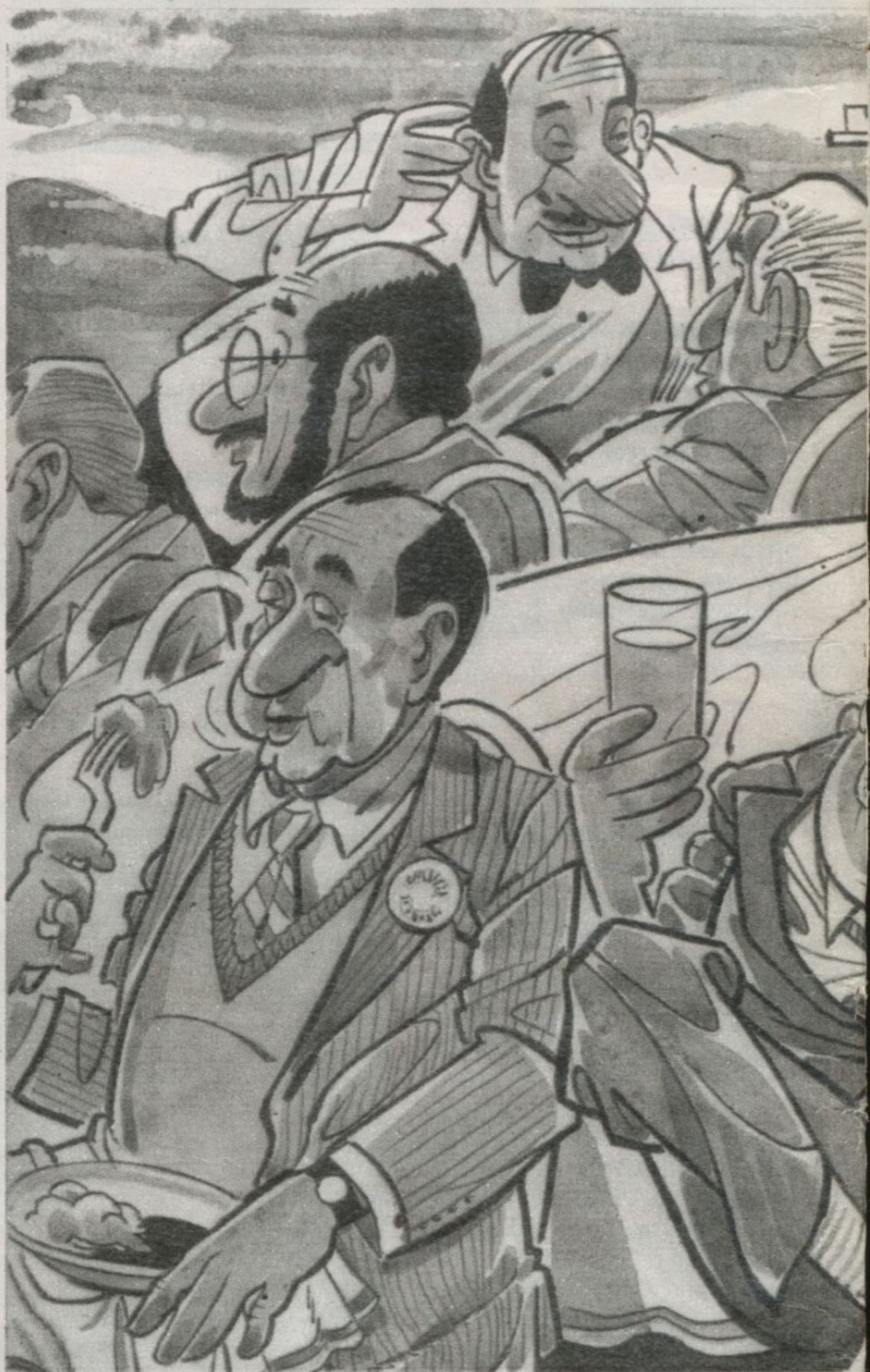
доначелник... Имајући у виду своје благостање и туђе сиромаштво, решили су једног дана да оснују друштво које ће се бавити прикупљањем добровољних прилога за децу без родитеља и ону чији су родитељи слабог имовног стања, па су сели, начинили одговарајући правилник и с молбом за регистрацију послали га надлежном министарству. Из министарства им је брзо јављено да се ману ћорава посла: зна се ко треба да води бригу о народу. Власт је у то време, недуго после проглашења Обзнане, била више него сумњичава и подозрева. У то да је предлог о оснивању потекао од људи различитих политичких опредељења, па и њених присталица, није ни хтела да улази. Њено „не” било је коначно и неопозиво, али моравске душе нису га прихватиле. Ево и зашто.

Погрешна очекивања

Две деценије раније, тачније 1898. године, у престонском граду кнеза Лазара а на предлог градоначелника Атанасија Урошевића, заслужног за све што је Крушевац имао почетком века, основано је друштво „Добра воља”. Чиме се бавило, није тешко погодити. Нажалост, „Добра воља” потрајала је само колико је и градоначелник био на тој дужности. Када су на власт, први и једини пут, дошли напредњаци, престала је са радом. Како ни њихово није потрајало дуго и како су се прилике промениле, 1909. створено је ново друштво чији је основни циљ био да помаже сироте, нејаке, болесне. Названо је „Цивџан”, по тада најомиљенијој кафани чаршијске елите.

„Цивџан” је упамћен не само по томе што су у његовом раду

ДОБРЕ ВОЉЕ

учествовали најугледнији и најимућнији људи, међу њима и власник „Мериме”, него и по мешовитом хору. А такав хор био је више од смелости у једној тако патријархалној средини. Улазнице за концерте овог хора биле су веома скупе, јер је сав приход ишао људима

којима је туђа помоћ била неопходна, те ученицима гимназије и трговачке школе и академије. Добро су се продавале колико због уживања посетилаца у певању толико и због погледа на „госпођу ту и ту” која је стајала тик уз раме „господина тог и тог”. Ствар би била проглашена за чисту

скаредност да „госпођу ту и ту“ није штитио углед уваженог јој мужа.

Као ни „Добра воља“, ни „Џивџан“ није дуго потрајао. Његов цврнут зауставио је Први светски рат јер су готово сви добротвори чланови Друштва настрадали већ у првој години војне. Стварањем Краљевине и обновом земље живот је поново кренуо својим током, па су имућнији Крушевљани широког срца опет почели да размишљају о својим слабостима суграђанима. Оно „не“ из министарства није их нимало омело у томе. У Београд је послата нова молба за регистрацију, овог пута за оснивање Друштва баксуза, угурсуза и намћора. Рачунајући

ма ништа против тога. Тако је основано Друштво које је једно од своја два званична окупљања прогласило за славу. За разлику од праве, ова се од првог дана слави у кафани и циљ јој је да окупи што више људи: тако је било и остало. Домаћин, колачар, сваке године је неко други али, без обзира ко је, његово је да донесе колач и прасе. Уместо свеће ставља се пазилук, а зашто баш он објаснио нам је Раде Брка. Пазилук је симбол народа овог краја, он је, уз кромпир, одвајкада био основна храна. Да није било њега, многих баксуза, угурсуза и намћора не би ни било. А чему ћутање тога дана? Оно је смишљено с

ки трговац, а да се у томе не збуну, помагали су му Душан Мишић и Алекса Тодоровић. Од прикупљених пара два пута годишње одевано је 50 најбољих ђака крушевачких средњих школа. Сама куповина поверавана је госпођама, оне су најбоље знале шта деца треба, а по правилу су пазариле само најбољу и најскупљу робу. Тако је, по речима данашњих Крушевљана, град показивао да уме да цени оно што вреди. Чинио је то све док се ратна машинерија није поново захуктала. Хтео је и после, али...

Године 1949. окупили су се неки млади људи, потомци утемељивача Друштва, пре свих Зоран Вељковић, син

ва видела је „буржоаски егзибиционизам“. Срески комитет сместа се потрудио да овај покушај непријатеља народног режима угуши заувек. И ова рачуница показала се као погрешна. Моравски дух, извежбан током пет векова робовања, био је неуништив па се, на неко време, повукао у „илегалу“, све тамо до средине шездесетих. Тада је, на име, једна група угледних људи предвођена Добривојем Бобом Лисинцем, лекаром и великим хуманистом, дошла до закључка да су се стекла времена за још један покушај. Овога пута власт добротворе није изједначила са државним непријатељима па су баксузи, угурсузи и намћори поново могли да брину туђе бриге.

Њихова прва брига данас су штићеници Дома за децу без родитељског старања „Јефимија“, а у своје редове настоје да доведу што више суграђана. Они које смо срели рекли су да би било лепо када би се у Београду обновила њихова женска подружница која је постојала све до избијања Другог светског рата. Зашто се у главном граду – реч престоница тешко се преваљује преко уста – поново не би повело Баксуско коло које се игра, како му и приличи, тако што једни другима окрећемо леђа али пружамо руке?

Олга Вукадиновић

ФЕСТИВАЛ РОЂЕН ИЗ ШИПКА

Када се говори о необичном крушевачком Друштву неопходно је рећи да је из њега поникао и један лист – „Шипак“. Spiritus movens овог „званичног органа“ локалних баксуза био је Радослав Савић Брка, али упркос не само његовом него и труду других намћора, изишла су само три броја. Ипак, онај више пута помињани моравски дух, ни у овом случају није казао: „Шипак“ је наставио да излази као део „Ошишаног јежа“. „Јеж“ сада има нови подлистак, али они који су радили на претходном, на челу са Брком, допринели су да се покрене Међународни фестивал хумора и сатире „Златна кацига“ који већ четири године окупља највећа имена из света хумора и сатире.

Илустровао: Ивица Кољанин

да власт у њему неће видети неког ко јој се меша у посао и ради јој о глави.

Казна у складу са џепом

Из Београда је 1928. године стигло одобрење да свако ко то жели може да буде баксуз, угурсуз или намћор и власт не-

намером. Први ко га прекине дужан је да за сваку изговорену реч плати. Колико? Зависи од његовог имовног стања. Сав новац прикупљен од „казни“ и прилога пребројавала је на лицу места комисија коју је по правилу предводио Перо Стевовић, гвожђарс-

угледног адвоката Бранислава. Намеравали су да обнове Друштво. Међутим, и нова власт показала се подозривом и имала је, као и монархистичка, врло јасне ставове о томе шта је чији посао. Брига о народу била је, наравно, њена, а у намери Зорана и друго-

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

Деби Цекоби Волкер погледала је поподневно небо и насмешила се. Изнад стогодишњих кипариса и храстова у мочварама Флориде шестарили су орлови. Ту и тамо виделе су се непомичне, тихе плаве чапље. Четрдесетједногодишња Деби, одрасла у Мериленду, помало се јежила у овој тешко проходној џунгли. У царству алигатора и отровних водених змија мокарина није се баш осећала као код куће.

Али, није се плашила седећи на возилу за мочварне терене, сличном тенку с два метра високим точковима, које је њен муж Бен сам склопио. Био је позни, топли октобар 1995, почетак ловне сезоне, и четрдесет шестогодишњи Бен Волкер узео је неколико дана одмора да би уловио неког јелена или дивљег вепра. Био је рођен у Флориди и у лов је сасвим безбрижно повео Деби и њихова два мала сина Метјуа и Марка.

Уморни од дугог дана у природи, деца су спавали на високом задњим седиштима. Иза њих у великом кавезу мирно су лежала два Бенова ловачка пса. „Како би било да се вратимо?“, питала је Деби мужа. „Ништа не брини, стићи ћемо зачас, треба само да следимо трагове наших точкова“, умиривао ју је Бен.

Возило се, уто, уплело у грање и Бен се спустио на један од точкова да би га одсекао и прокрчио пут. Само тренутак потом Деби је, кроз звук мотора у празном ходу, чула како пси лају као да их неко мучи. Затим је чула Бенов узвик: „О, господе, Боже!“ „Шта се десило?“, питала је. Бен се махнито чешао преко панталона. Погледала је пажљивије и учинило јој се да је на Беновим ногама, од чланака до појаса, неки жути покривач који подрхтава.

Мама, склони их!

У року од неколико секунди хиљаде и хиљаде оса спустиле су се као љути облак на њихово возило. Деби је одједном по целом телу осетила убоде сићушних жаока. Брзо се окренула и видела осе и на својој деци. Четворогодишњи Метју се пробудио и почео да вришти беспомоћно млатарајући рукама. Двогодишњи Марк је плакао говорећи: „Мама, склони их!“

Пробијајући се кроз облак оса на своје седиште, Бен је покушао да потера возило унапред, али се један од точкова окретао у месту. „Деби, морамо да бе-

жимо. Силазим први, а ти ми баци децу!“ викнуо је и, не гледајући, скочио у високу траву ударивши десном ногом у нешто тврдо као стена. Оштар бол прошао му је телом. Нога се само савила испод њега.

„Чекај, Деби!“, викнуо је Бен жени и одвукао се иза возила. „Сад ми баци Марка, овде је тло меко!“ Деби је оклевала. Како да баци своју бебу с висине од три и по метра? Док се двоумила, и на њу је, отпозади, навалио осињи рој. Вриснула је и испустила Марка. Дете је

пало у блато и отац га је, храмајући, одвукао подаље од возила.

Деби је бацила и четворогодишњег Метјуа. Пси, затвореници у кавезу, болно су завијали. Деби се због њих цепало срце, али је морала да мисли на своју децу. Спустила се с возила и, заједно с Беном, почела да ваља децу по блату да би с њих скинула осе. Пред очима јој је било мутно и тада је схватила да су јој испале наочаре без којих, будући веома кратковида, једва да је могла да се креће по сопственој кући.

У великом шкрипцу

Бен је случајно погледао у Деби и ужаснуо се видевши да јој осе покривају лице и да су јој се образи, чело и брада већ надули. Био је то знак алергијске реакције њеног организма на осињи отров. Код неких људи ова алергија иза-

НЕКИ УМИРУ ОДМАХ...

Хиљаде и хиљаде оса спустило се на Беново возило као љути облак. – Морамо да бежимо – рекао је он својој жени. – Силазим први, а ти ми баци децу

жива шок који, ако се одмах ништа не предузме, води у смрт.

„Узми Марка и иди између трагова наших точкова, Мета ћу послати за вама!”, наредио јој је Бен. Деби га је послушала и, чим је мало одмакла, рој се повукао с ње. „Трчи за мамом, она ће те водити!”, рекао је отац Метјуу и он је плачући појурио за мајком. Осе су и њега оставиле и вратиле се на возило.

Тек када је угледала сина самог, Деби је схватила да је Бен тешко повредио ногу и да не може да бежи с њима. „Чекајте ме овде!”, рекла је деци и, машући рукама да би се заштитила, поново утрчала у осињи рој и стигла до мужа. „Покушај да ходаш, Бене, ја ћу ти помоћи”, рекла му је дишући плитко и тешко. Није могла да подигне човека тешког око сто килограма и високог метар и деведесет.

„Шта ћемо сада, Бене?”, заплакала се Деби. Њен говор јој је, услед алергије, већ био прилично неразговетан. Бен је добро знао да су у шкрипцу. Није могао да хода са сломљеном ногом која га је страховито болела, а Деби само што није пала у тежак шок. Њу је једном раније ујела само једна оса и, да не би умрла, морала је хитно у болницу. Овде у џунгли нису могли ни да очекују помоћ јер нико није знао где су. А ноћ се спуштала.

Анафилактички шок

„Слушај ме, Деби”, рекао је Бен, „остави децу и трчи да ти неко помогне, већ си сва натечена!” „Не могу да их оставим”, одбила је Деби. „Душо, деца ће те само успорити. Трчи док још можеш. Само прати трагове точкова и брзо ћеш стићи до кампа поред кога смо прошли!” И Деби га је послушала.

Посрћући кроз растиње на меком мо-

чварном терену, она се трудила да се држи средине између трагова точкова њиховог возила. Пред очима јој је све било замућено. Мозак јој је радио све спорије и имала је жељу да легне и тако остане. Осињи отров радио је свој посао.

Када наступи анафилактички шок, од алергена отрова најпре пада крвни притисак јер они смањују доток кисеоника у мозак, срце и остале виталне органе. И у ћелијама спољних телесних ткива, у недостатку кисеоника, нагомилава се течност, па оне отичу стежући грло и дисајне путеве. Неке жртве овакве алергије умиру одмах, неке се лагано гуше. Деби је већ била у почетном стадијуму тог шока. И не знајући, скренула је с трагова точкова, свог путоказа.

Фил Пелетје је једва чекао да пође у лов с пријатељима. Дивљачи је било доста и сви су били веома расположени. Али, последњег дана излета њему као да нису биле све козе на броју, па се вратио у камп и почео припреме за одлазак. Око 16.25 h, пре него што је окренуо камион низ напуштене железничке шине, учинило му се да на удаљености од стотинак метара види неко људско биће.

Неприродан израз очију

Била је то жена која је посртала, сва блатњава и нестварно отеченог лица. „Госпођо, шта је то с вама?”, викнуо је. На звук његовог гласа Деби је једва изговорила: „Деца су ми страдала. Муж је сломио ногу! Напао нас је рој...” „Одмах ћу вам помоћи. Попните се у мој камион и идемо да их потражимо”, одговорио је Пелетје.

„Немам времена, отиче ми грло, треба да добијем лек”, расплакала се Деби. Пелетје ју је мало боље погледао и уочио некако неприродан изглед њених очију и беживотно сиву боју коже. „Повешћу вас до Ортона, пет минута одавде. Тамо постоје радња и амбуланта. Они ће вам помоћи.”

Чим су стигли у Ортоу, медицински техничар одмах је видео да је Деби увелико у анафилактичком шоку и убригао јој је епинефрин. Њено стање већ је било опасно по живот и морала је да остане у амбуланти док по њу не дође хеликоптер и одвезе је у болницу. „Ништа не брините, наћи ћу вашу породицу”, обећао јој је Пелетје.

Увелико се смркавало када је Фил Пелетје нашао тесан отвор у мочварном растињу, сличан оном који му је описала Деби, и пошао у том правцу. Камион је упадао у блато и Фил је често био принуђен да га гура. После једног километра зауставио се и пажљиво погледао. Фарови су осветлили малог дечака који је седео у плиткој рупи пуној воде и сам са собом причао.

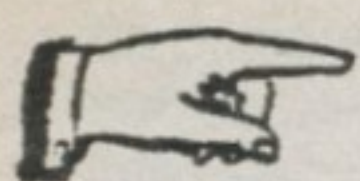
Умреће ми на рукама

Да га не би преплашио, Пелетје је издалека викнуо: „Одвезао сам твоју маму и она ми је рекла да дођем по вас!” На то је четворогодишњи Метју устао и почео да плаче. Пелетје је видео да су му врат, руке и ноге страшно отечени. На дететовој кожи, белој као да је без капи крви, било је на стотине ситних, црвено-модрих убода.

Пелетје га је узео у наручје и однео у кабину камио-

Илустровао: Бобан Савић

на. Метју је вриштао од болова и дрхтао у грозници мада је било топло вече.

„Умреће ми на рукама”, помислио је Пелетје. „И њега морам што пре да одвезем у амбуланту. А шта ће бити с његовим оцем и братом?”

Пелетје је кренуо избегавајући баре. Код треће му је срећа окренула леђа: упao је у њу, вода је покрила хаубу камиона и мотор се зауставио. Узевши у наручје омлитавелог Метјуа, кренуо је кроз бару. Вода му је допирала готово до паса. Онда је, на чистини с друге стране баруштине, угледао човека. Био је то шериф Керлин Коулмен.

„Ово дете је у смртној опасности, а до његовог оца и брата може да се стигне само возилом за мочварни терен. Једно такво има мој пријатељ у нашем кампу”, рекао је Пелетје Коулмену и њих двојица су се, с малим Метјуом, повезли шерифовим колима према Ортони. Пелетјеов камион остао је у бари.

Само што су се извукли из густог растиња, сусрели су возило шефа ватрогасне команде Дениса Холингсворта. Договорили су се да шериф повезе Метјуа у амбуланту, а да Пелетје и Холингсворт оду до кампа, узму возило за мочварни терен и врате се да траже друго дете и оца. Већ је било 18.40 h и мало вероватно да ће наћи Бена и Марка Волкера.

Ударац у осињак

Возили су пратећи трагове тракторских точкова и ускоро су, с друге стране баре обрасле високом травом, угледали обресе нечије главе. Холингсворт је искочио из кола, ушао у блатњаву воду и пошао према другој обали што је брже могао. Једва је задржао сузе када је видео пепељастосиво лице Бена Волкера који је у загрљају држао мало дете сасвим умазано блатом.

Бен Волкер се није ни померио од часа када је Деби отишла. Само је позвао синове и одазвао му се мали Марк. Бен је био убеђен да су Деби и Метју заувек изгубљени. Осињи рој их је оставио и преселио се на његово возило. Бен се борио с несвестицом када је чуо глас: „Бене, јеси ли то ти? Стижемо ти у помоћ!”

Чим су Бена и Марка сместили у амбуланту у Ортони, вратили су се по његово возило. Најпре су из кавеза ослободили псе који су, захваљујући свом крзну, преживели напад оса. После тога померили су возило, али осе га ни тада нису напустиле, па су били принуђени да спале осињак.

Већина оса те врсте прави осињаке под земљом, али је овај излазио из тла и обухватао дебло палог дрвета. Било је очигледно да су осе из њега излетеле зато што је једна гума Беновог возила ударила у осињак и отворила га.

У болници „Колумбија ист поинт” Деби је враћена у живот. Бену су оперисали поломљено десно колено и бутну кост. Дечаци су се повратили и убрзо заборавили ужас у џунгли Флориде. У Ортони се још прича о овом догађају и његовом срећном крају захваљујући случајном сусрету тројице људи у право време и на правом месту.

Б. Д.

СТРАНЕ

РЕЧИ

И

ИЗРАЗИ

ШТА НАМ ГОВОРЕ ПОЛИТИЧАРИ

Мало је оних који не читају неке новине или не прате вести са радија или телевизије. По правилу, све увек почиње вестима из земље и света, о политичким приликама у овој или оној држави... Да бисте боље разумели шта вам то саопштавају и о каквим је вестима реч, у овом броју објављујемо групу речи које ће вам помоћи да се снађете у тој шуми догађаја

1) АБОЛИЦИЈА:

- а) укидање;
- б) анестезија;
- в) ометање;
- г) убеђивање.

2) АГИТАЦИЈА:

- а) покретљивост;
- б) укоченост;
- в) узнемиреност;
- г) подстицање.

3) ДЕМОНСТРАЦИЈЕ:

- а) јавно приказивање;
- б) откривање тајне;
- в) јавно масовно негодовање;
- г) тихо негодовање.

4) АМНЕСТИЈА:

- а) хапшење;
- б) помиловање;
- в) суђење;
- г) кажњавање.

5) КОАЛИЦИЈА:

- а) разилажење;
- б) скуп;
- в) повезивање;
- г) састајање.

6) ДЕТАНТ:

- а) затезање;
- б) помирење;
- в) попуштање;
- г) сагласност.

7) АУТОКРАТИЈА:

- а) владавина народа;
- б) самовлада;
- в) безвлашће;
- г) владавина једне странке.

8) ДЕЛЕГИРАТИ:

- а) објавити;
- б) изаслати;
- в) састанчити;
- г) омаловажавати.

9) ШОВИНИЗАМ:

- а) национална искључивост;
- б) национална трпељивост;
- в) попустљива политика;
- г) строга политика.

10) ДИСИДЕНТ:

- а) онај који се буни;
- б) онај који се слаже;

в) незадовољник;

г) отпадник.

11) РЕЗОЛУЦИЈА:

а) одлука;

б) одлучност;

в) неодлучност;

г) одговор.

12) ОЛИГАРХИЈА:

а) мала група;

б) велика група;

в) распад друштва;

г) владавина мале групе.

13) БИРОКРАТИЈА:

а) пословна зграда;

б) владавина чиновника;

в) пословање;

г) услужни шалтер.

14) ТИРАНИЈА:

а) љубазност;

б) блага владавина;

в) немилосрдна владавина;

г) освајање.

15) ДЕМОКРАТИЈА:

а) јавно гласање;

б) владавина народа;

в) владавина племства;

г) говорништво.

16) АРИСТОКРАТИЈА:

а) владавина племства;

б) владавина народа;

в) владавина једног човека;

г) припадник племства.

17) РЕЖИМ:

а) насилна владавина;

б) државни поредак;

в) неправедна владавина;

г) праведна владавина.

18) РЕПРЕСИЈА:

а) сузбијање, присила;

б) одговорност;

в) неодговорно понашање;

г) ненасилна политика.

19) ОПСТРУКЦИЈА:

а) пружање помоћи;

б) одсуство помоћи;

в) намерно ометање;

г) ненамерно ометање.

20) ЛИДЕР:

а) члан политичке странке;

б) ванстраначка јавна личност;

в) вођа странке;

г) политички програм.

Илустровао: Љубомир Милојевић - Љубац

• ОДГОВОРИ •

1) а - (лат. aboleo, ere - укидати, уништити, напуштање у политичком смислу, обуставити или поништити судско гоњење.
2) г - (лат. agit, agere - гонити, тегати, кретати се) подстицање, напуштање у политичком смислу подстицање на активност, наговарање на политичку делатност у одређеном правцу.
3) в - (лат. demonstratio, agere - показати, означи(ти) јавно и масовно изражавање расположења, најчешће неоголавање. Приређивање масовних скупова да би се изразило неоголавање. Поред овог значења, демонстрација је и свако јавно приказивање нечега: демонстрација силе; демонстрација новог производа...
4) б - (грч. amnestia - заборављање, помињање, намерно заборављање или општање кри-вице; општање од казне.
5) в - (лат. coalesco, ere - саставити се, повезати се, примити се) повезивање, уједињавање; слагање политичких партија да заједно и повезано делују; отуда и коалиционa влада - влада састављена од чланова више странака.
6) в - (франц. detente - полуштање) полуштање затегнутих односа међу политички завађеним странама. Полуштање политичке (међународне) напетости.
7) б - (грч. auto - сам + krateo - владам) самовлада, самовоља, неограничена власт једне особе.
8) б - (лат. deligo, agere - посла-ти, поверити, пренети на другог) одредити, изаслати, поверити не-коме одговорности у своје име, овластити некога да делује у не-чије име.
9) а - (према имену франц. вој-ника Chauliata, покомника Напо-леона политичке освајања) на-звана политика прогањања и ис-требљивања; национална мржња и искључивост.
10) г - (лат. dissideo, agere - бити по страни, не слагати се, разлико-вати се) отпадник; онај који се не-желеи.

11) а - (лат. resolvo, ere - поно-во одрешити, одморити, разрешити) одлука, решење неког звањног државног или међународног дела.
12) г - (грч. oligoi - мало њих + archo - владам) владавина мале гру-пе; често владавина једне мање групе која искоришћава остале.
13) б - (француско-грчка сло-женница - bureau, писаћо сто, кан-целарија + krateo - јак сам, вла-давина) владавина чиновника - ка-да све у држави зависи од свих чиновника запослених у њеном државном апарату; одлучујућа улога обичних чиновника.
14) в - (грч. tiranos - господар, краљ, владар) првобитно у ста-ром веку: сваки самовлада у јед-ној држави слободној држави (без прекорног значења) који је пре-вратио у своју власт, диктатор; окрутна и немилосрдна владава-на једног човека; свирепост, утје-тавање.
15) б - (грч. demos - народ + krateo - владам) владавина наро-да; поредак у коме власт припада-ли народу и где се све одвија по во-љи народа преко представника које сам народ изабере путем сло-бодинх избора.
16) г - (грч. aristos - најбољи, најугледнији + krateo - владам), припадник племства, племић по рођењу или положају.
17) б - (франц. regime, од лат. rego, ere - управљати, водити) др-жавни поредак, начин владања; тачно одређен ток рада или неке делатности. Поред овог политич-ког значења користи се и за сваки утврђени ред (режим, снабдева-ња...)
18) а - (лат. repitio, ere - по-стигнути, сузбијати) спречавање, угушивање, сузбијање; принуда, присила.
19) в - (лат. obstructio, ere - запре-дити, затворити) намерно омета-ње и саопштење другог у рад.
20) в - (енгл. leader - вођа) пр-вак, вођа, страначки првак.

ГОДИНА 1929.
СЈЕДИЊЕНЕ
ДРЖАВЕ УЖИВА-
ЈУ У БЛАГОСТАЊУ
КОЈЕ ЈЕ ПРЕТХО-
ДИЛО КРАХУ
БЕРЗЕ У ВОЛ
СТРИТУ...
БИЛО ЈЕ ТО
ЗЛАТНО ДОБА
ЧАРЛСТОНА
И ЏЕЗА И „ВЕЛИ-
КИХ ОРКЕСТАРА“
КОЈИ СУ ИЗ
ЦРНАЧКЕ
МУЗИКЕ
ИЗВУКЛИ
ОНО НАЈПРИ-
ХВАТЉИВИЈЕ...

ЛИНДБЕРГ ЈЕ
ПРЕЛЕТЕО ОД НЈУ-
ЈОРКА ДО ПАРИЗА...
НАКОН ТОГА БУ-
КНУЛО ЈЕ ПРАВО
ЉУДИМА ЗА ЛЕТО-
ВИМА И ЛЕТЕ-
ЋИМ ЦИРКУ-
СОМ...

У ХОЛИВУДУ
И БРОДВЕЈУ
РАЗЛИ СУ СЕ
НОВИ МИТОВИ...
СТАТУСНИ
СИМБОЛ ТОГ
СВЕТА БИЛА
ЈЕ БАРОКНА
ВИЛА СА
ЗЛАТНИМ
КВАКАМА...

СПОРТСКЕ ЗВЕЗДЕ
БИЛЕ СУ ДЕМПСИ,
ТАНИ, „БЕЈБ“
ПУТ...

АУТОМОБИЛ ЈЕ
ПОСТАО БЛАГО-
ДЕТ ДОСТУПНА
ГОТОВО СВИМА...

БИЛО ЈЕ ТО
ВРЕМЕ ПОТПУНЕ
БЕЗБРИЖНОСТИ
И СРЕБЕ...

„ИЛИ ЈЕ БАР ТА-
КО ИЗГЛЕДАЛО
ОНОМЕ КО ЈЕ
ПОВРШНО ПОСМА-
ТРАО АМЕРИКУ
ДВАДЕСЕТИХ...“

ИЗД СЈАЗНИХ КУЛИСА,
ПОПУТ ЛЕПИХ НАСЛОВНИХ
СТРАНИЦА "СЕТЕРДЕЈ
ИВНИНГ ПОСТА" СКРИВА
СЕ ЈЕДНА САСВИМ ДРУ-
ГАЧИЈА СТВАРНОСТ."

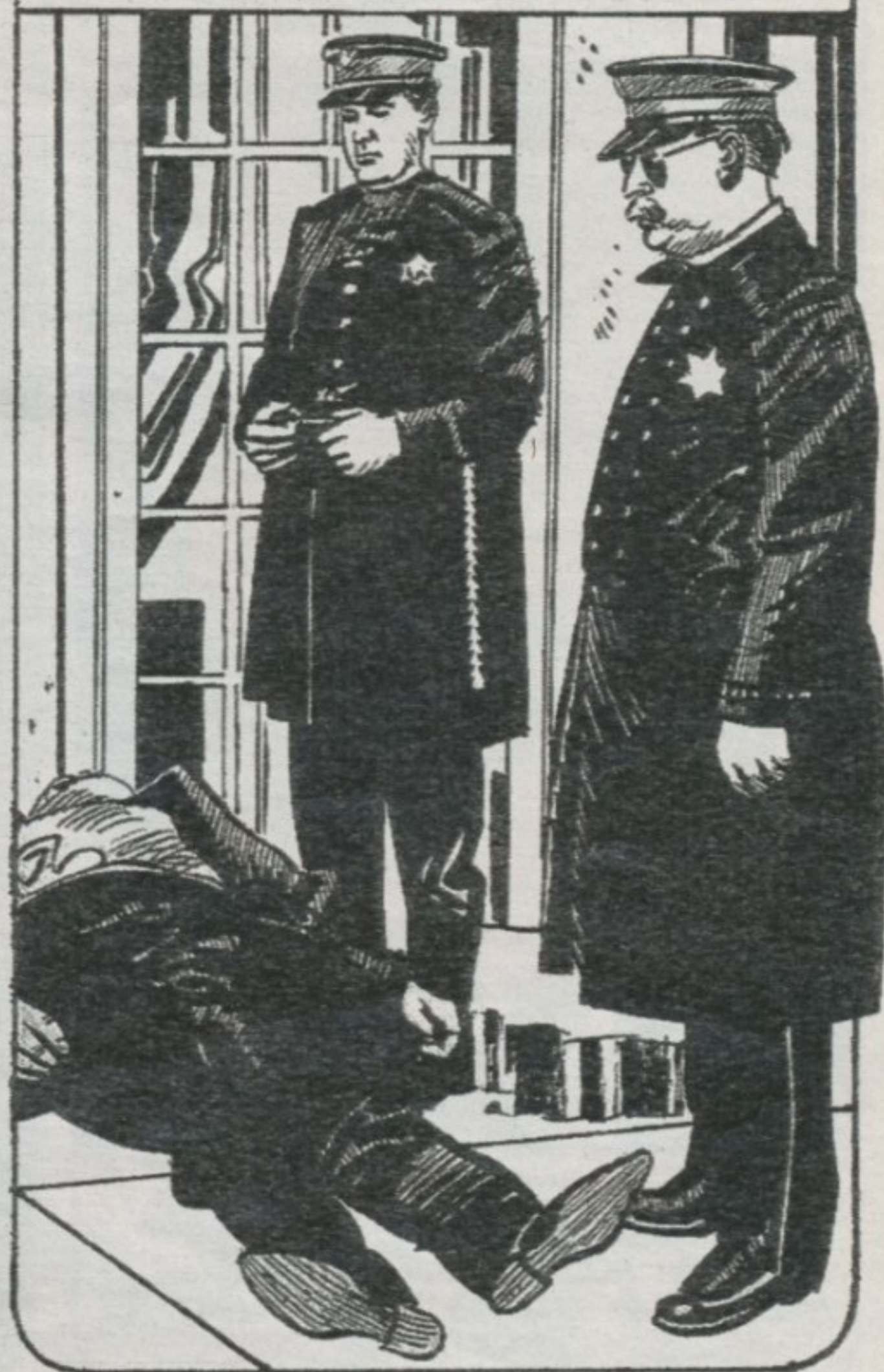

ОВО ЈЕ "КОЛОСИМО" НАЈ-
ПОЗНАТИЈИ РЕСТОРАН
У ЧИКАГУ, КОЈИ ПОСЕ-
ЂУЈЕ "КРЕМ ДРУШТВО".
ВЛАСНИК ЈЕ ГАНГСТЕР"

"БИГ ЦИМ КОЛОСИМО
КОЈИ ЈЕ СТВОРИО СВОЈЕ
ЦАРСТВО ЗАХВАЉУЈУЋИ
ПРОСТИТУЦИЈИ И ПРА-
ВОМ ПРАВЦАТОМ ТРГОВИ-
НОМ БЕЛИМ РОБЉЕМ."

ЈЕДНАЕСТОГ МАЈА 1920.
БИГ ЦИМ КОЛОСИМО УБИ-
ЛА ЈЕ БАНАА ЊЕГОВОГ
БИВШЕГ ОРТАКА ЦОНИЈА
ТОРИЈА. ОН ЈЕ ОДЛУЧИО
ДА ПРЕУЗМЕ КОЛОСИМОВО
МЕСТО У "КОНТРОЛИ"
ГРАДА"

ШЕСНАЕСТОГ ЈАНУАРА
1920. СТУПИО ЈЕ НА СНА-
ГУ НАЦИОНАЛНИ АКТ О
ПРОХИБИЦИЈИ КОЈИ ЈЕ
ЗАБРАЊИВАО ПРОИЗ-
ВОДЊУ И ПРОДАЈУ АЛ-
КОХОЛНИХ ПИЋА. ПРЕД-
СЕДНИК ХУВЕР РЕКАО
ЈЕ ЗА ОВАЈ ЗАКОНСКИ
АМАНДАМАН ДА ЈЕ "ВЕ-
ЛИКИ И ПЛЕМЕНИТИ СО-
ЦИЈАЛНИ ЕКСПЕРИМЕНТ."
У СТВАРНОСТИ, ОН ЈЕ СА-
МО ПОДАСТАКАО КРИ-
МИНАЛ."

НИКЛИ СУ ТАКОВЗА-
НИ "СПИКИЗИ" ТО
ЈЕСТ НЕДОЗВОЉЕНИ
ЛОКАЛИ У КОЈИМА
СЕ ТАЈНО ПРОДАВАО
АЛКОХОЛ НАЈГОРЕГ
КВАЛИТЕТА"

КРИЈУМЧАРЕЊЕ АЛКОХОЛА ПО-
СТАО ЈЕ ЈЕДАН ОД НАЈУНОСИ-
ЈИХ ПОСЛОВА"

„ПРЕ СВЕГА ЗА ГАНГСТЕ-
РЕ, ЦОНИ ТОРНО И ЊЕ-
ГОВ ЗАМЕНИК АЛ КАПО-
НЕ ИМАЛИ СУ НАЈВЕЋИ
БРОЈ ДЕСТИЛЕРИЈА
И НЕДОЗВОЉЕНИХ
БАРОВА У ЧИКАГУ“

„НЕ УЗИМАЈУБИ У ОБ-
ЗИР КОЦКАРНИЦЕ,
ШВЕРЦ, ДРОГЕ И ЗАВНЕ
КУБЕ“

БУКНУЛИ СУ СУРОВИ
ОБРАЧУНИ ЗА ВЛАДА-
ВИНУ НАД ГРАДОМ...
ЗА ГОДИНУ ДАНА У ПУ-
ЦЊАВАМА РАЗНИХ БАНДИ
ПОГИНУЛО ЈЕ ПЕТ
СТОТИНА ЉУДИ...

НИЗАЛЕ СУ СЕ ПРЕСКУПЕ
САХРАНЕ КАО ОНА ШЕФА
МАФИЈЕ МАЈКА МЕРЛОА
ЗА КОЈУ ЈЕ САМО НА
ЦВЕТЕ ПОТРОШЕНО
СТО ХИЉАДА ДОЛАРА...

УПОРЕДО СА ПОРА-
СТОМ МОЋИ ГАНГСТЕ-
РА КАО ШТО ЈЕ АЛ
КАПОНЕ, ДОШЛО ЈЕ
ДО САРАДЊЕ ПО-
ЛИЦИЈЕ И ПОЛИТИ-
КЕ. АЛ КАПОНЕ ЈЕ
ПОСТАО НЕДОДИР-
ЉИВ... УБИСТВИМА,
КОРУПЦИЈОМ И
ПРЕТЊАМА, УВЕК
ЈЕ УСПЕВАО ДА
УМАКНЕ ПРАВДИ...

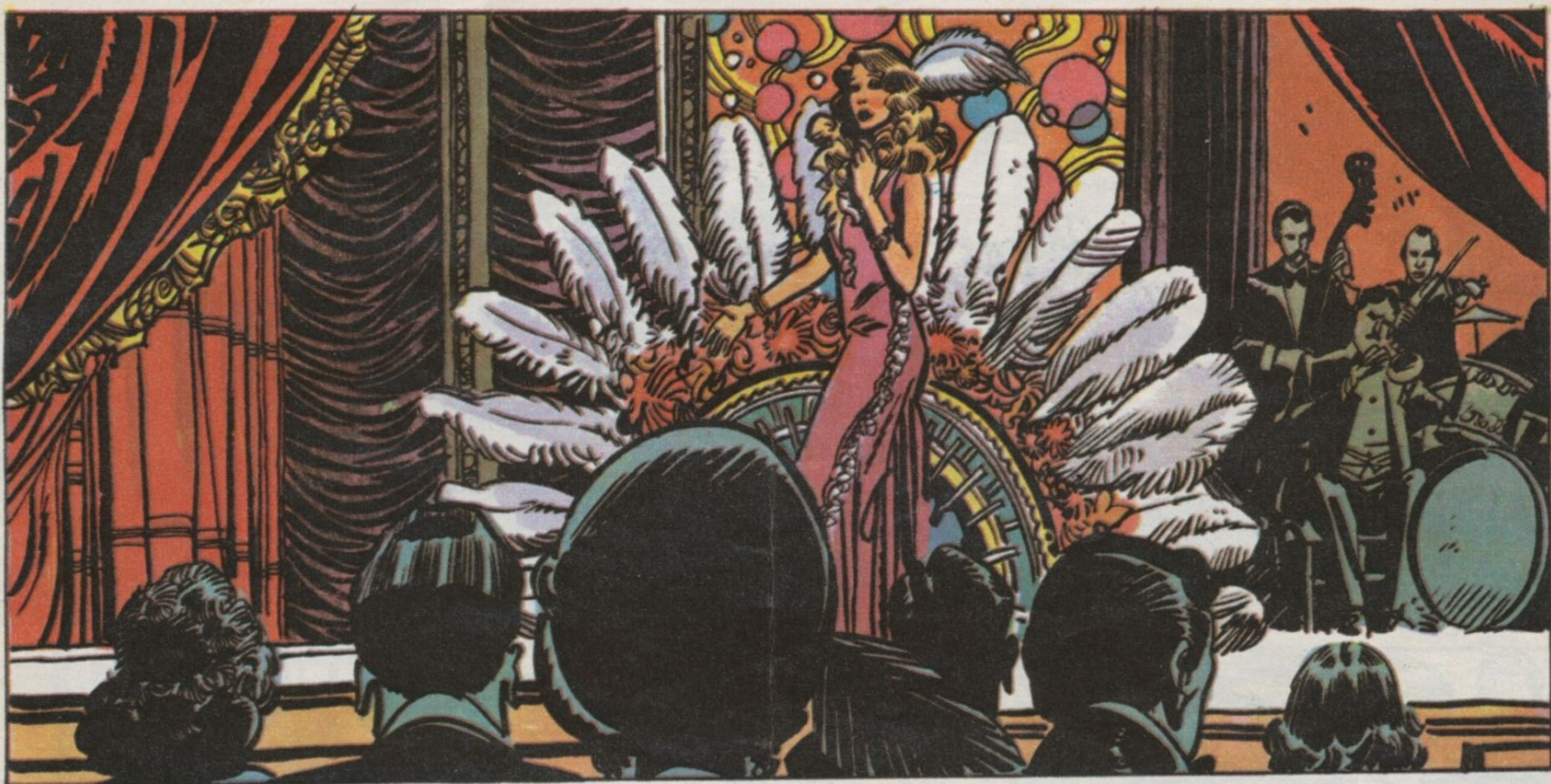
ФИЛМ, А ПОГOTOVO
ШТАМПА, ЧЕСТО У
РУКАМА ГАНГСТЕРА,
ДОПРИНЕЛИ СУ РА-
ЂАЊУ МИТА О
БАНДИТУ... ТО ЈЕ
БИО СЛУЧАЈ И СА
ЕДВАРАДОМ Г. РО-
БИНСОНОМ У УЛО-
ЗИ БОГАТОГ МАФИ-
ЈАША У "МАЛОМ
ЦЕЗАРУ"...

АКО БИ НЕКО
ПОКУШАО ДА СЕ
УСПРОТИВИ ОВАК-
ВОМ ПОРЕТКУ,
БИО БИ ИЗРЕШЕ-
ТАН МЕЋИМА ИЗ
ТОМПСОНА,
АУТОМАТСКЕ ПУШКЕ
КОЈА ЈЕ ПОСТАЛА
СИМБОЛ "ГАНГСТЕР-
СКЕ ЕРЕ"...

ПОШТО ВЛАСТИ
НИСУ ХТЕЛЕ
ДА УХАПСЕ
"КУМОВЕ"
БИЛО ЈЕ
ОНИХ КОЈИ
СУ ПОКУШАЛИ
ДА ЗАМЕНЕ
ВЛАСТИ...
НИЦАЛА
СУ ТАЈНА
УДРУЖЕЊА
"СТРАЖАРА"
КОЈИ СУ
ВОДИЛИ
ПРИВАТНЕ
РАТОВЕ
СА МАФИ-
ЈАШИМА.
НАПО-
ЗНАТИЈЕ
УДРУЖЕ-
ЊЕ
БИЛО ЈЕ
"ШЕСТО-
РИЦА
ТАЈАН-
СТВЕ-
НИХ..."

ЧОВЕК ИЗ ЧИКАГА

НАПИСАО
АЛФРЕДО
КАСТЕЛ
НАЦРТАО
ЖАНКАРЛО
АЛЕКСАНДРИНИ

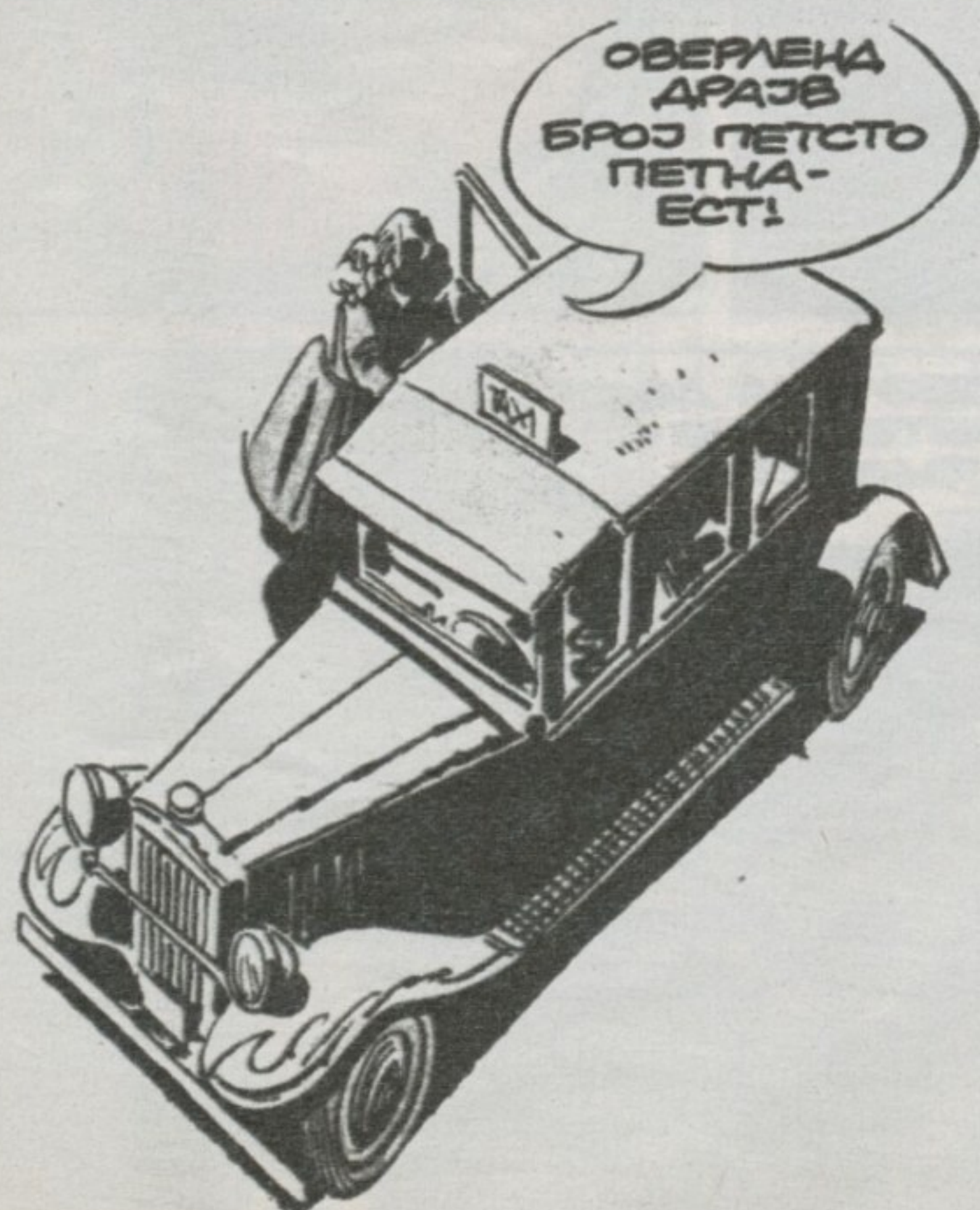
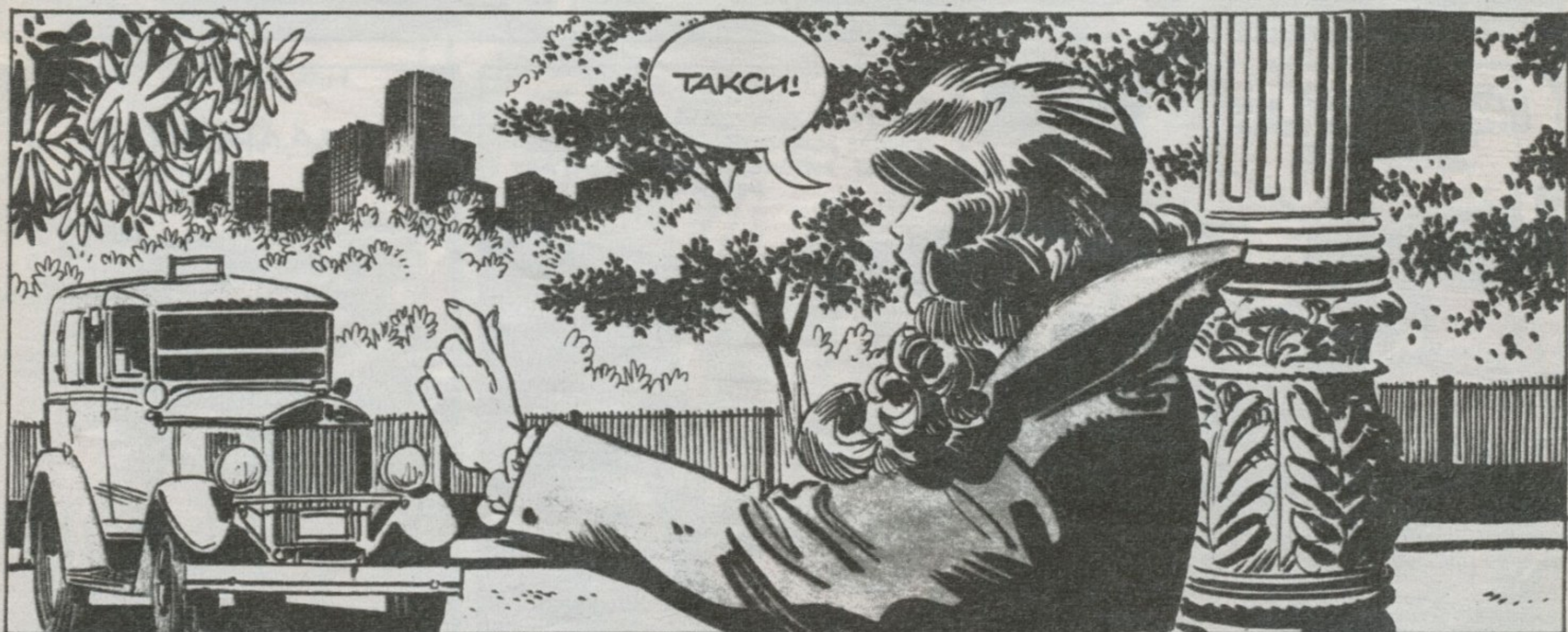
♪ "if you knew Susie ♪
like I know Susie
oh! oh! what a girl!" ♪

♪ "we went riding, ♪
she didn't back ♪
back from yonkers, ♪
I'm the one that had to wack!" ♪

ЧИКАГО, НОЋ ИЗМЕЂУ 13. И 14.
ФЕБРУАРА 1929. ГОДИНЕ У ХАРИ-
ЈЕВОМ КЛУБУ...

СТО
ПЕДЕ-
СЕТ!

ИДЕМ
ДАЛЕ!

ИДЕМ
ДАЛЕ И УА-
ЖЕМ ПЕДЕ-
СЕТ!

НАСТАВ-
ЉАМ!

ЛЕФТИ!

У РЕДУ
ЈЕ!

ДОДАЈЕМ
ЈОШ ПЕДЕ-
СЕТ!

ОКЕЈ!

ШТА ЈЕ? ЗАР НЕ
ВИДИШ ДА САМ
ЗАУЗЕТ?

ИМАШ
ТЕЛЕФОНСКИ
ПОЗИВ!

ПОШЛАМ ГА
ДО ЂАВОЛА,
КО ГОДА ДА ЈЕ!
НИСАМ ТУ!

ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ХИ-
ТНО! КАЖЕ ДА СЕ СЕ-
ТИШ НЕКОГ МАДИГА-
НА...

МАДИГАН...

МОМЦИ, НАСТАВИТЕ!
МОРАМ ДА ИДЕМ!

ОВЕРЛЕНА ДРАЏВ
ПЕТСТО ПЕ-
ТНАЕСТ!

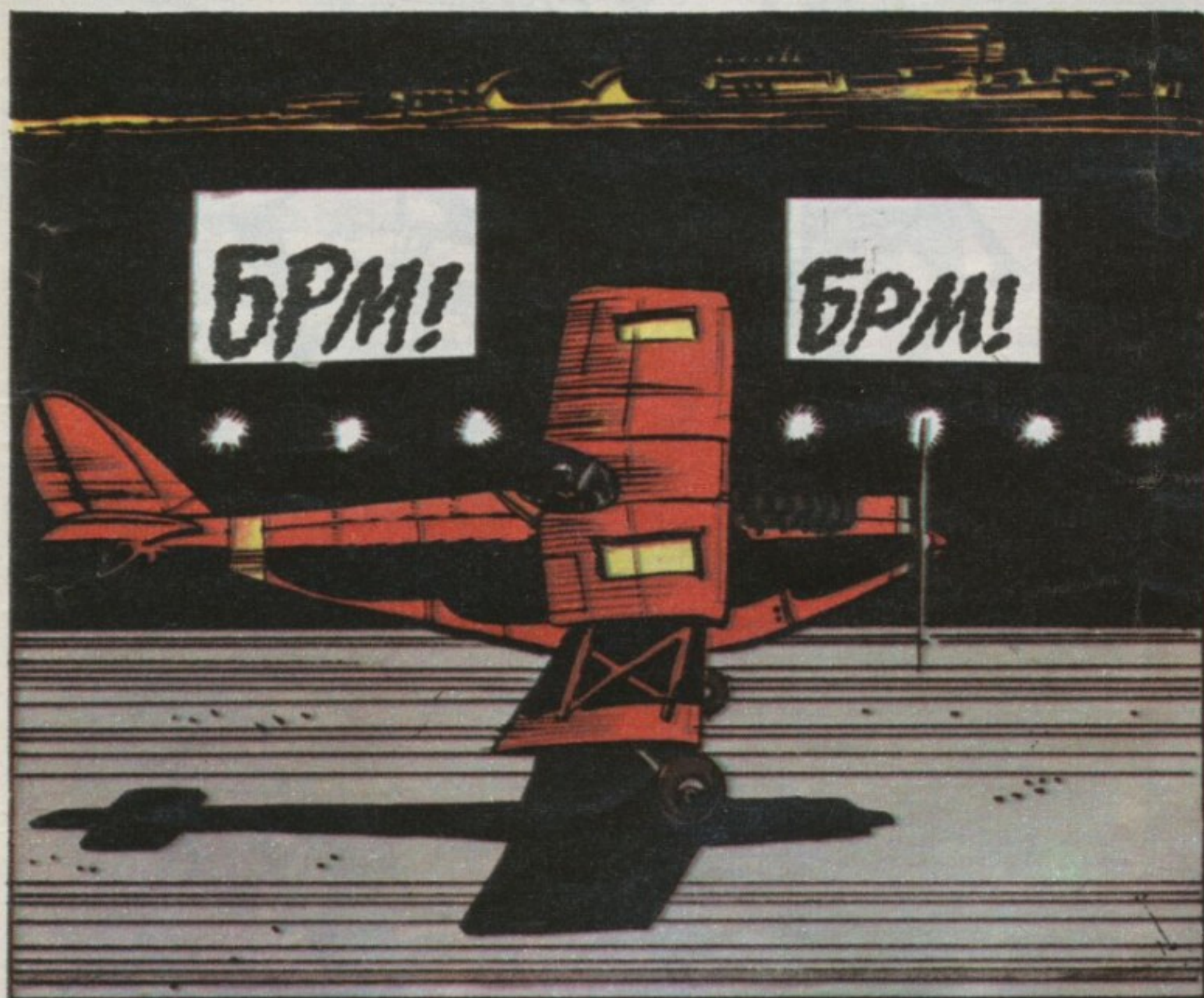

АЕРОДРОМ У
ЧИКАГУ... НОБ
ИЗМЕЂУ ТРИНАЕ-
СТОГ И ЧЕТНАЕ-
СТОГ ФЕБРУАРА
1929.ГОДИНЕ...

БРМ!

БРМ!

ДОБРО
ВЕЧЕ,
ГОСПОДИ-
НЕ!

ДОБРО
ВЕЧЕ,
ХЕНРИ!

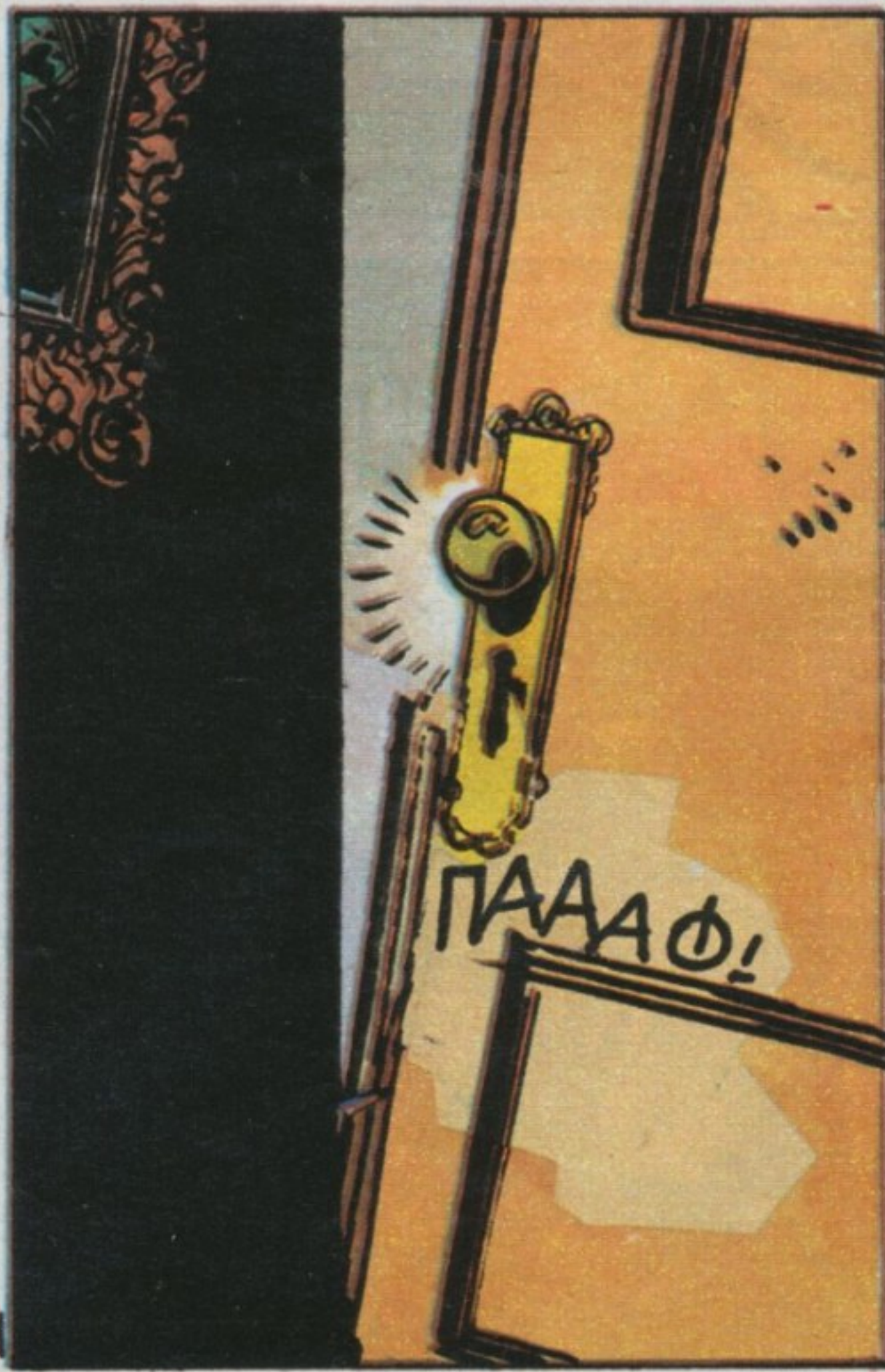
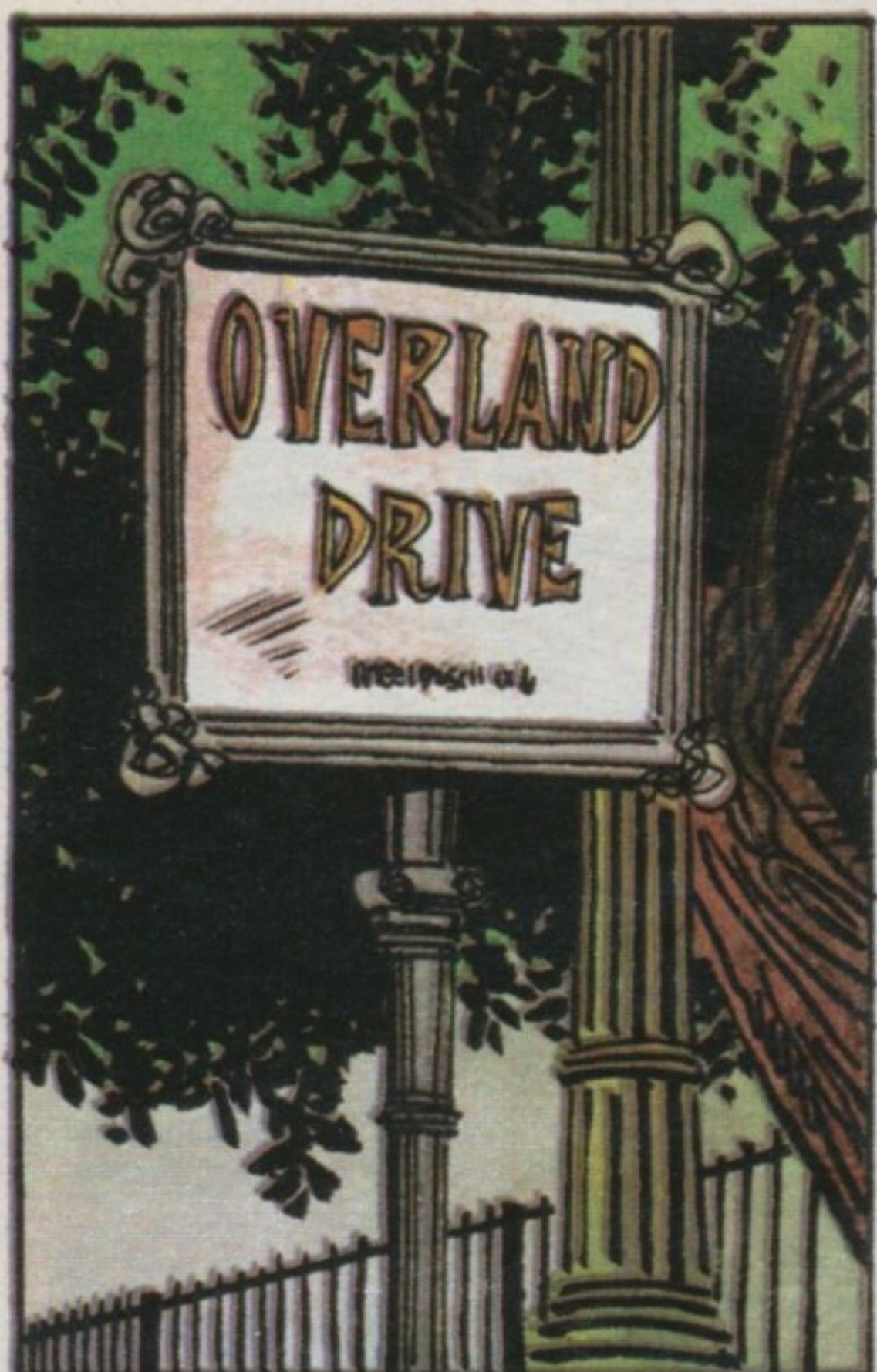

ОВЕРМЕНА
ДРАЗВ ПЕТ-
СТО ПЕТ-
НАЕСТ!

ИЗГЛЕДА ДА НЕКАД ЗАБОРАВЉАТЕ
ОДАКЛЕ СТЕ, КО СТЕ И ЗАШТО
СТЕ ОВДЕ... МОЖДА ТРЕБА ДА ВАС
ПОДСЕТИМ...

ШУТАР МЕЛОУН... ПРЕ
ДЕВЕТ ГОДИНА СИ СЕ
ЗВАЛА НОРМА ХОВАДСКИ
И УПРАВЉАЛА СИ ЈЕДНОМ
ОД КУБА БИГ ЏИМА КОЛО-
СИМА...

КАДА ЈЕ ТОРИЈЕВА БАНДА
ЛИКВИДИРАЛА БИГ ЏИМА,
ВРАТИЛА СИ СЕ НА ПЛОЧНИК...
ЈА САМ ТЕ СА ЊЕГА ПОКУПИО
И НАШАО ТИ ДОСТОЈАН
ПОСАО!

УНИШТИО САМ ТО ЈЕР СИ
МИ КОРИСНА... УВЕК СИ
У СТАЊУ ДА ИЗВУМЕШ
ВАЖНЕ ПОДАТКЕ,
ПОГОТОВО У КРЕВЕТУ...

АЛИ ЗАПАМТИ,
КАКО САМ ТЕ
СТВОРИО МО-
ГУ И ДА ТЕ
УНИШТИМ!

И ТИ, ЛЕФТИ! ТИ СИ СТРУМЊАК
У СВОМ ПОСЛУ! СЕТИ СЕ КАД
СИ СЕ ЗВАО МАДИГАН И РА-
ДИО ЗА ХАЈМИА ВАРСА...

УБИЦА, ПЛАНЕНИ УБИЦА! ПОКУДИТЕ
МИ ОДГОВАРАЊУГУ СУМУ И УБИГУ
РОЖЕНУ МАЈКУ! -ИМАО СИ ОБИЧАЈ
ДА КАЖЕШ!

Али, починио си је-
дну грешку! покушао
си да ликвидираш Џо-
ни Торна! Он није уби-
јен и препознао те
је!

Његов пријатељ Капо-
не покушао је да
се освети...

Изгубио си око у экс-
плозији... успео си
да умакнеш... Ја сам ти
издао лажну умири-
цу, а онда си се
подвргао гласси-
чној операцији!

Данас можеш мирно да
живиш и следиш моја
наредбења!

Добро знаш! Ако откри-
јем твој идентитет, живот
ти неће вреде ни коли-
ко црно испод нокта!

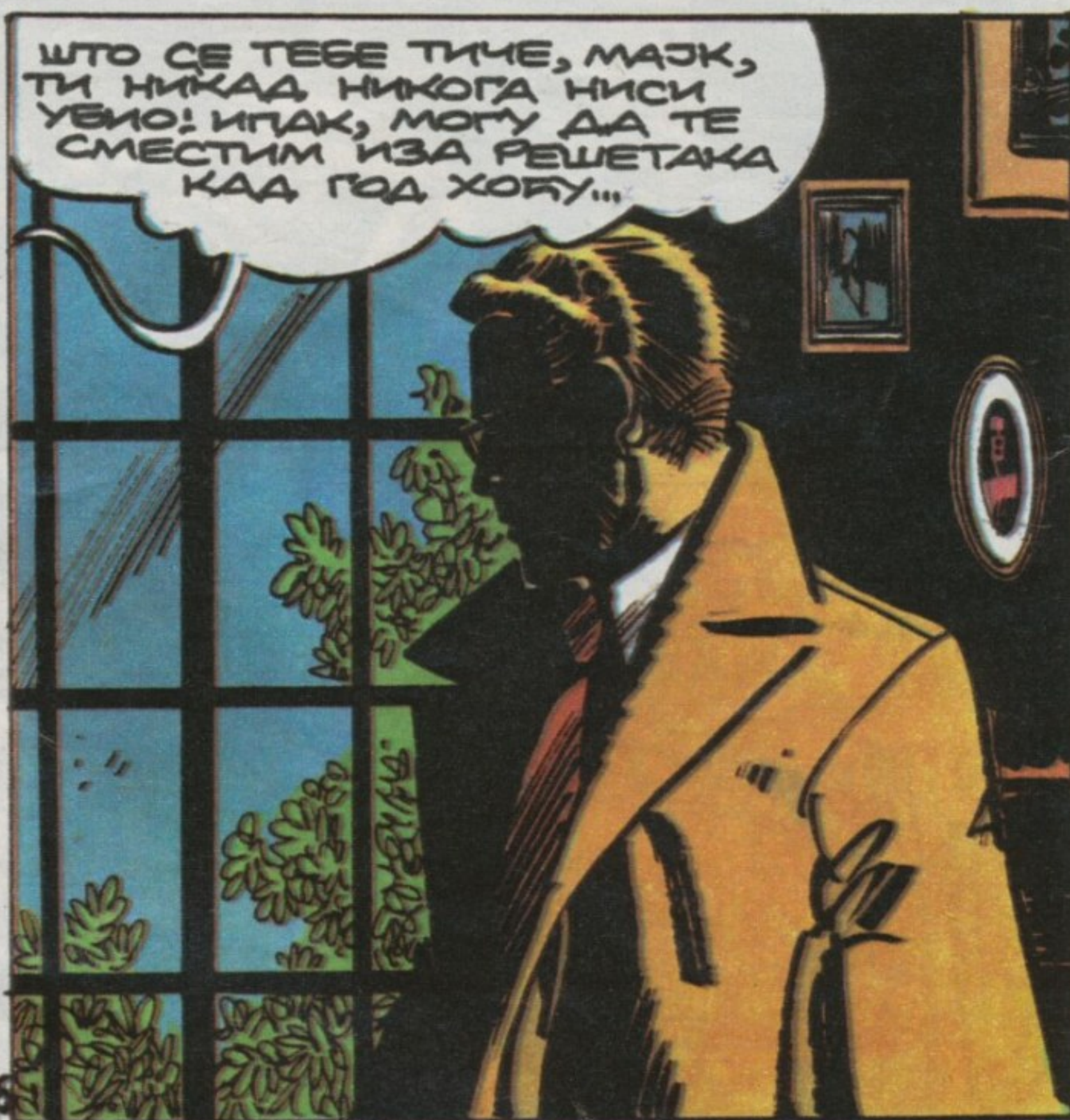
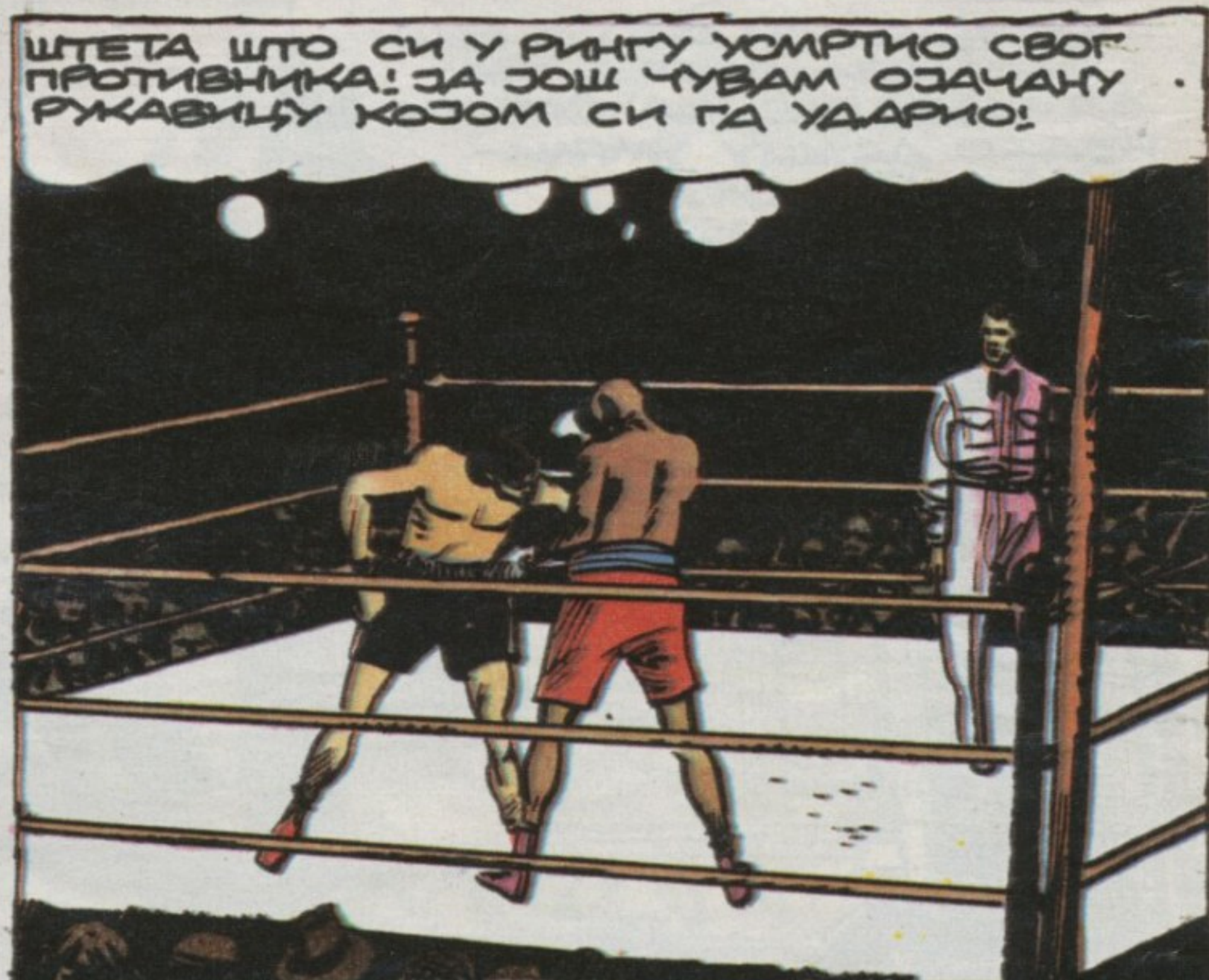

Али шта би рекли обожав-
аоци кад би знали да
си 1922. убио колегу Биво-
ма Дезмонда Тејлора и
то због неке жене...

А ти, Хермане...
глумче, пилоту, прона-
лазачу... Многима си
идао!

СЕГАШ ЛИ СЕ ШТА
ПИСАШ НА НОВЧАНИЦА-
МА ОД СТО ДОЛАРА?
ПО ЗАКОНУ,
ФАЛСИФИКОВА-
ЊЕ ЈЕ КАЗНИВО!
ЧИЊЕНИЦА
ЈЕ ДА ЧУ-
ВАМ
МАТРИЦЕ
СА
ТВОЈИМ
ОТИСЦИ-
МА
ПРСТИ-
ЈУ...

ВИДИТЕ
ДА НИКО ОД
ВАС НЕ МОЖЕ
ДА ЗАЧИКАВА
ОНОГ ДРУГОГ...

АЛИ НИСАМ
ВАС ЗВАО ДА БИХ
ВАМ ОСВЕЖИО СЕ-
ГАЊА, ВЕГ ДА БИХ
ВАС ОБАВЕСТИО О
РЕЗУЛТАТИМА
ЈЕДНЕ
АКЦИЈЕ...

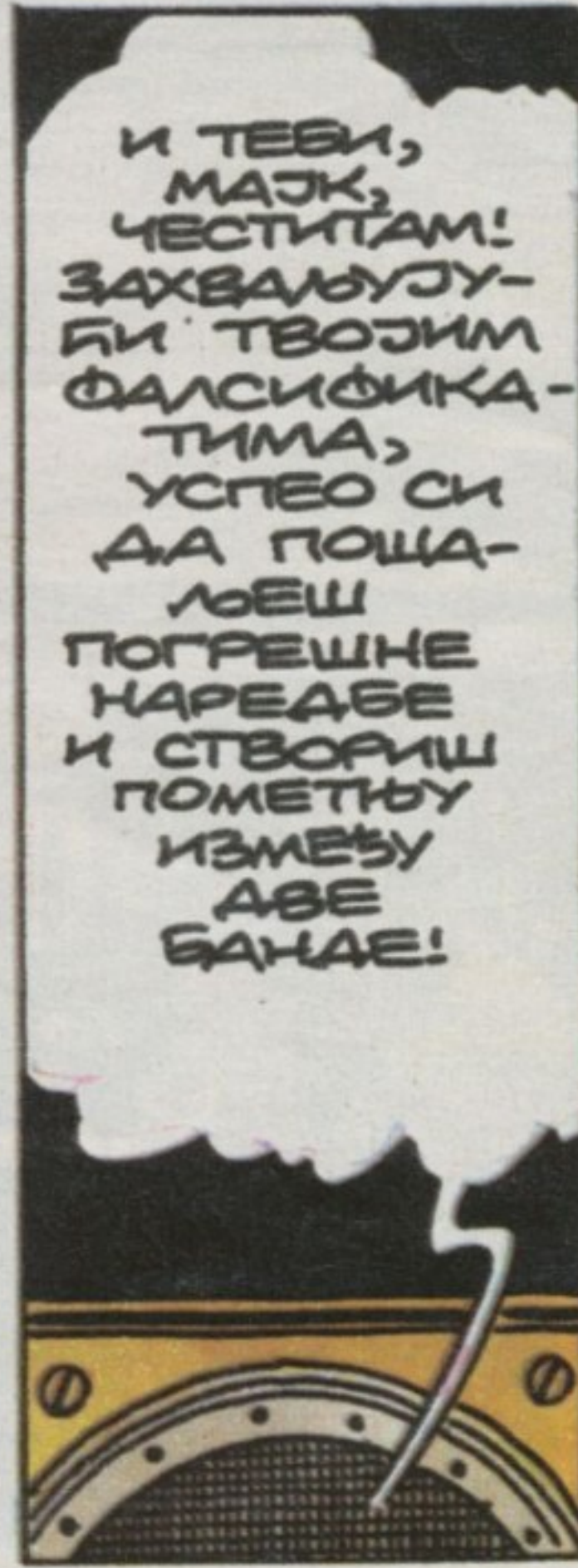

КАО ШТО ЗНАШ,
БРАНИГАНЕ, ПРЕ МЕ-
СЕЦ ДАНА САМ ТИ
НАЛОЖИО ДА ИЗ-
МАТИШ КАПОНЕО-
ВОГ ЧОВЕКА...
ДОБРО ОБАВЉЕН
ПОСЛИГ
-НИЈЕДНА
КОСТ МУ НИЈЕ
ОСТАЛА
ЧИТАВА!

ТЕБИ, ЛЕФТИ, САМ НАРЕДИО ДА УБИЈЕШ
ДВОЈИЦУ ЛУДИ КАПОНЕОВОГ ПРОТИ-
НИКА БАГСА МОРАНА...

ЗАДАТАК СИ ОБАВЉИО, КАО И
ОБИЧНО, ВЕОМА
ПРОФЕСИОНАЛНО!

И ТЕБИ,
МАЈК,
ЧЕСТИТАМ!
ЗАХВАЉУЈУ-
БИ ТВОЈИМ
ФАЛСИФИКА-
ТИМА,
УСПЕО СИ
ДА ПОЩА-
ЛОШ
ПОГРЕШНЕ
НАРЕДБЕ
И СТВОРИШ
ПОМЕЋУ
ИЗМЕЂУ
ДВЕ
БАНДЕ!

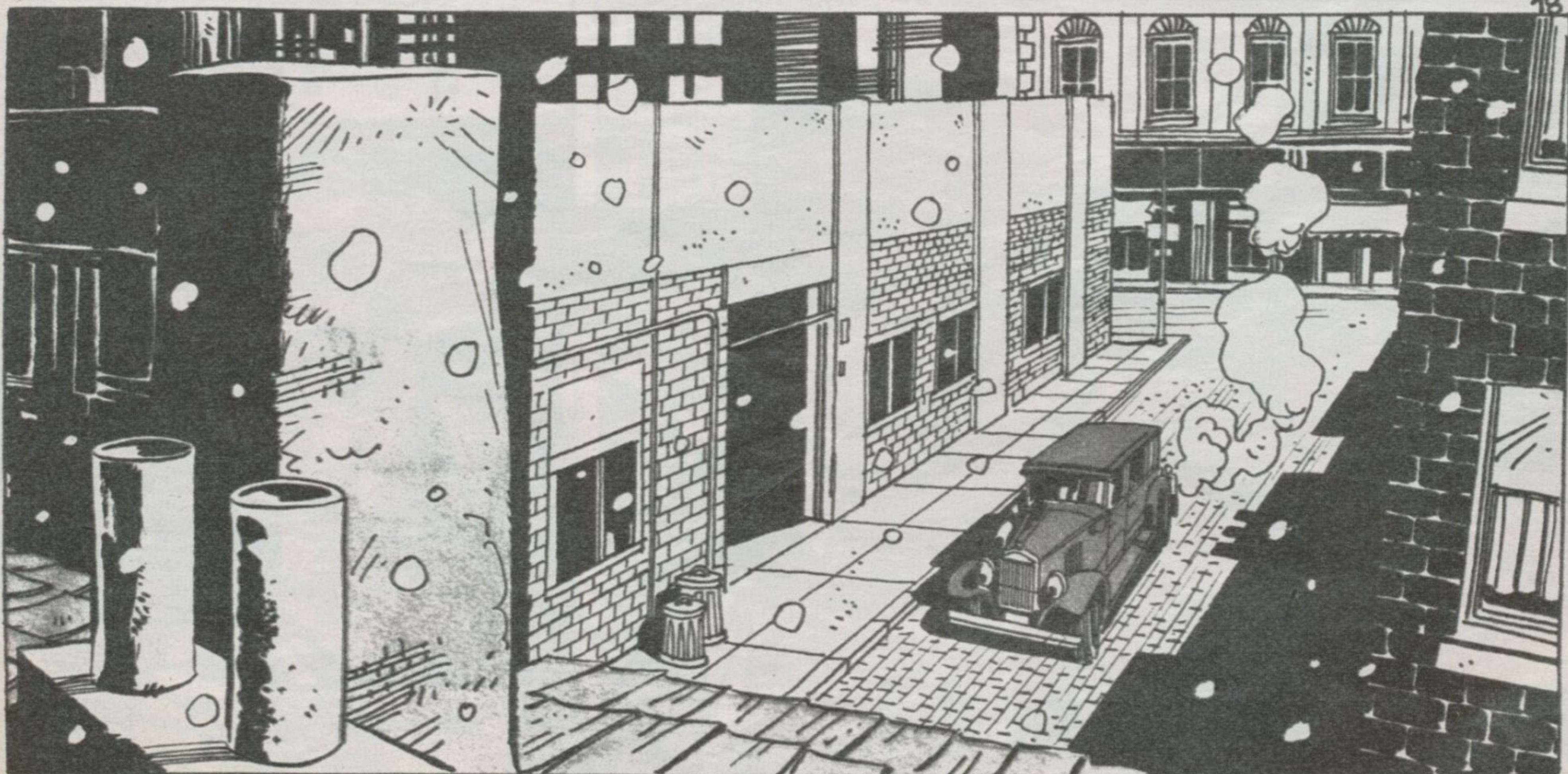
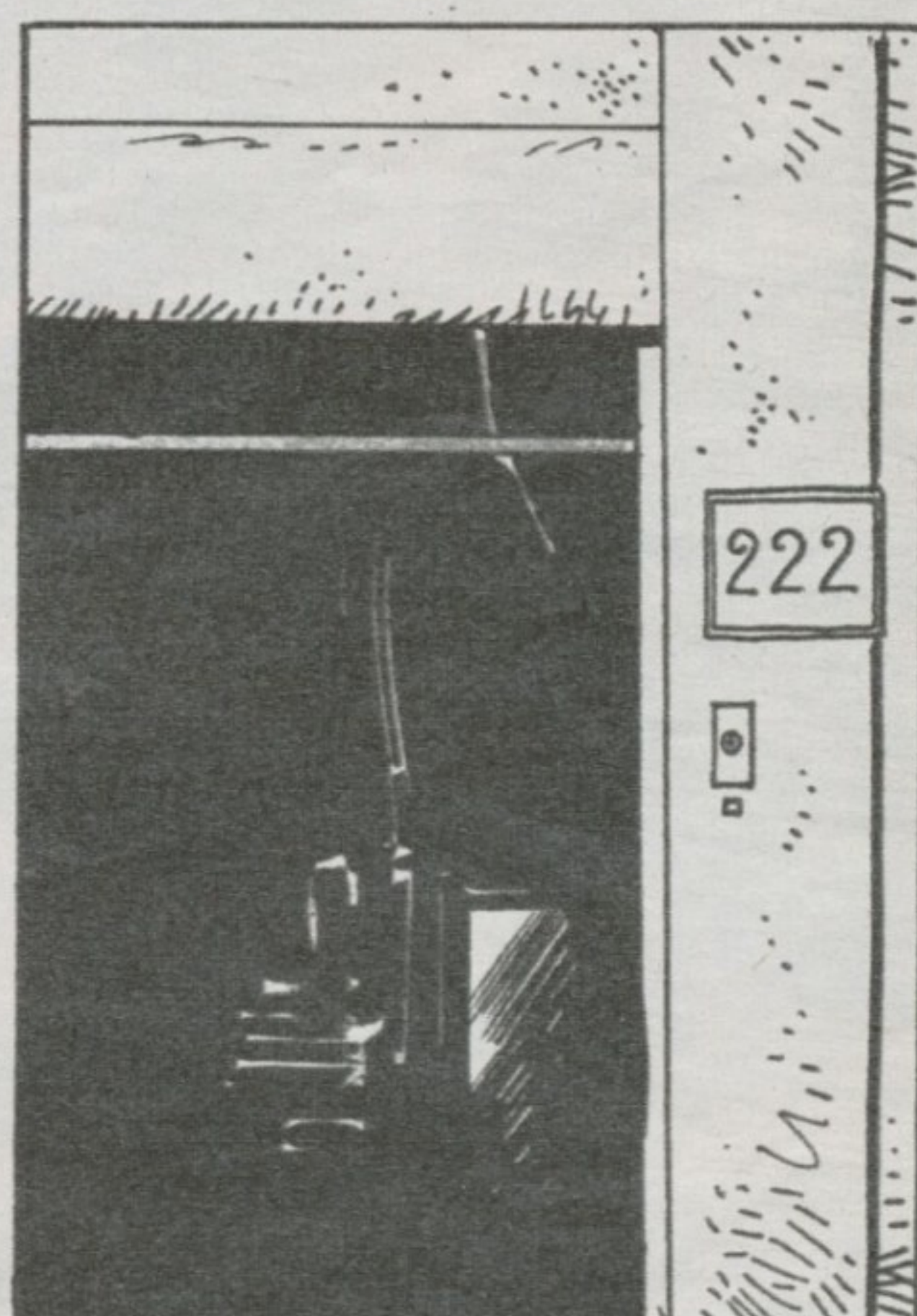
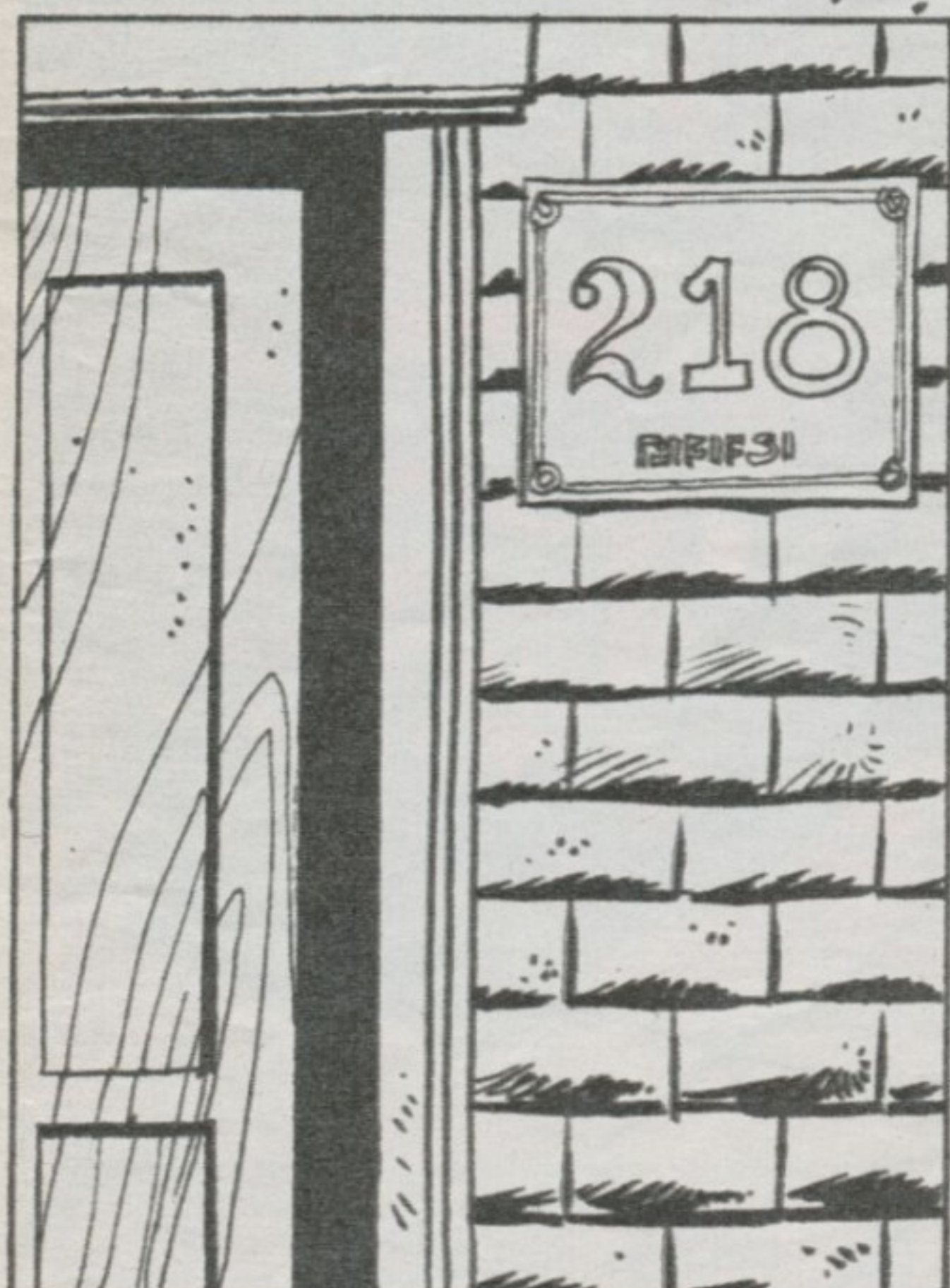
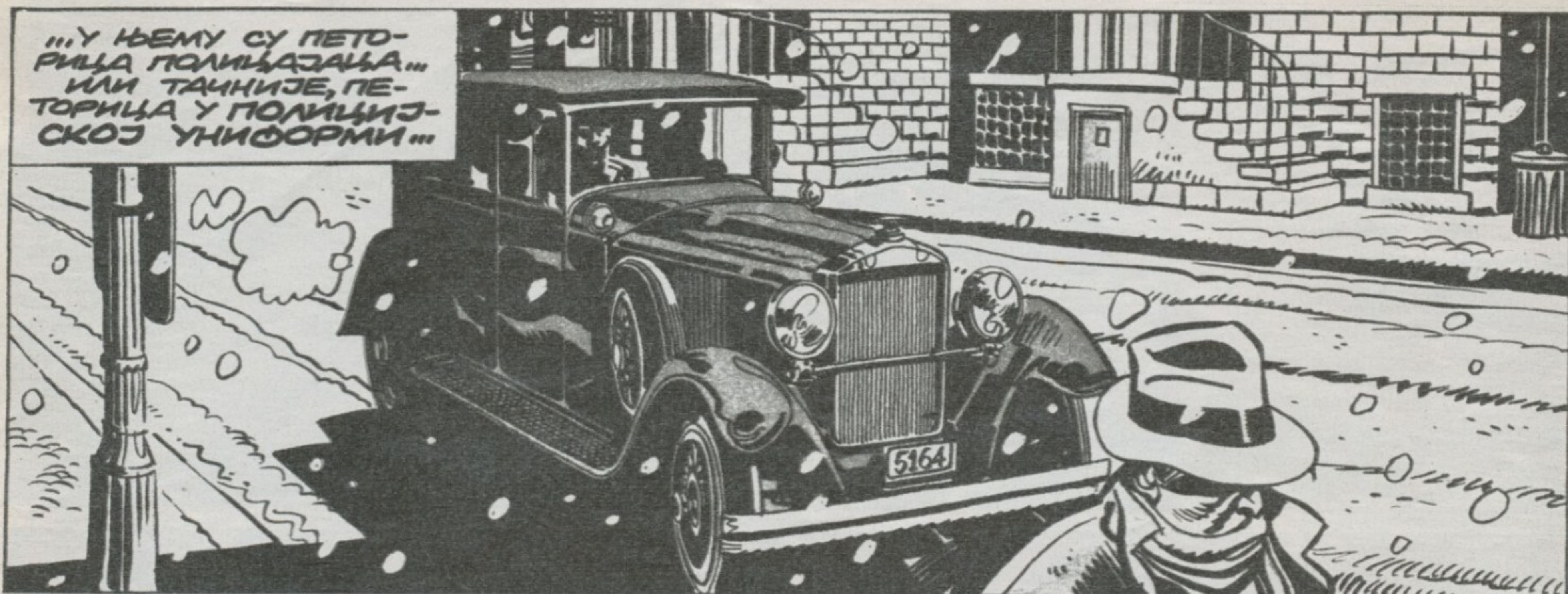

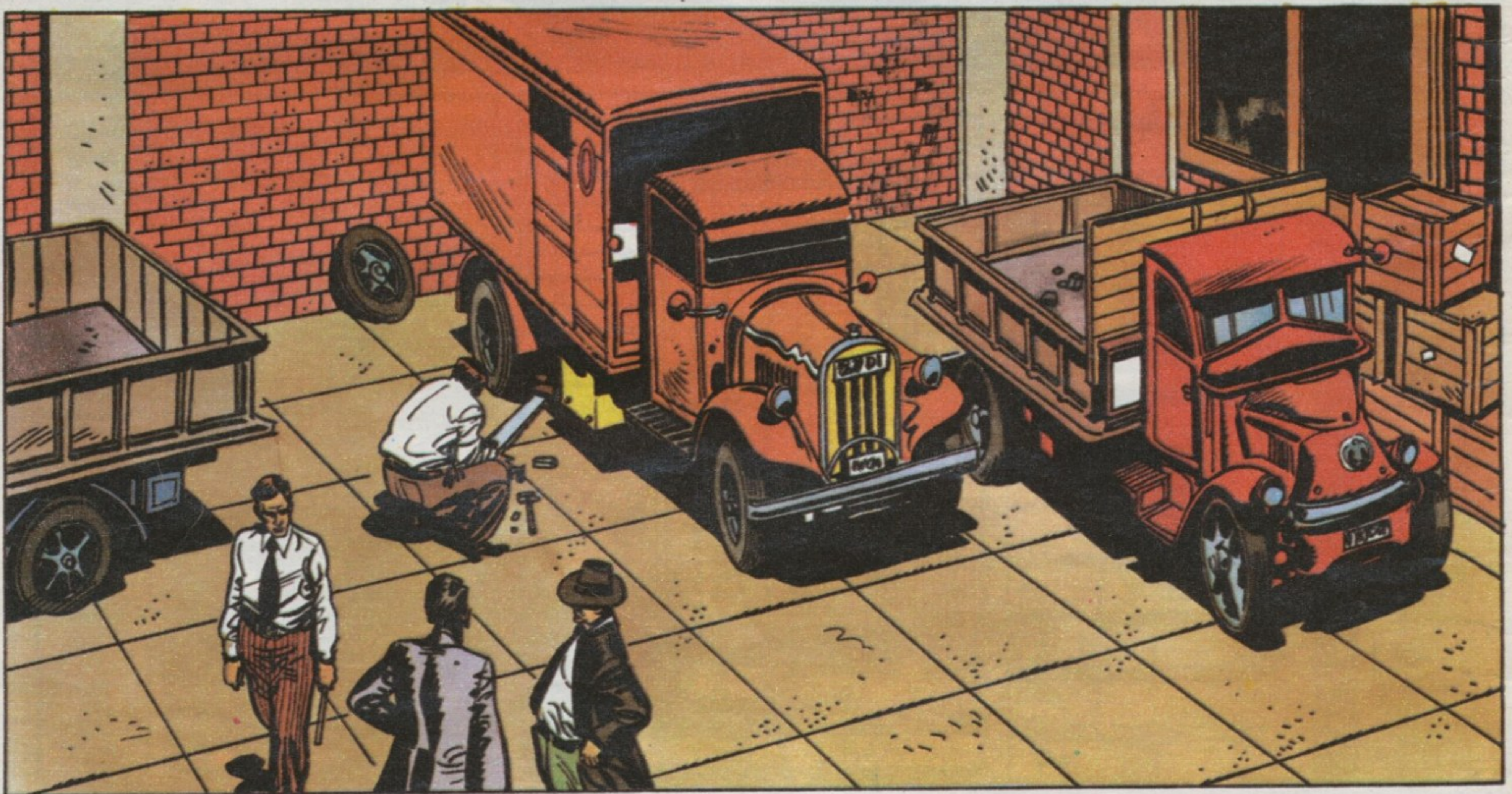
БРАВО, ХЕРМАНЕ!
КО БИ МОГАО ДА
ПОМИСЛИ ДА ЈЕ ОНАЈ
КАПОНЕОВ КАМИОН
ПУН ВИСКИЈА ПОД
ОРУЖАНОМ ПРАТЊОМ
УНИШТИО ЈЕДАН ПЛУ-
МАЦ ИЗ АВИОНА ОПРЕМ-
ЉЕНОГ БОМ-
БАМА?

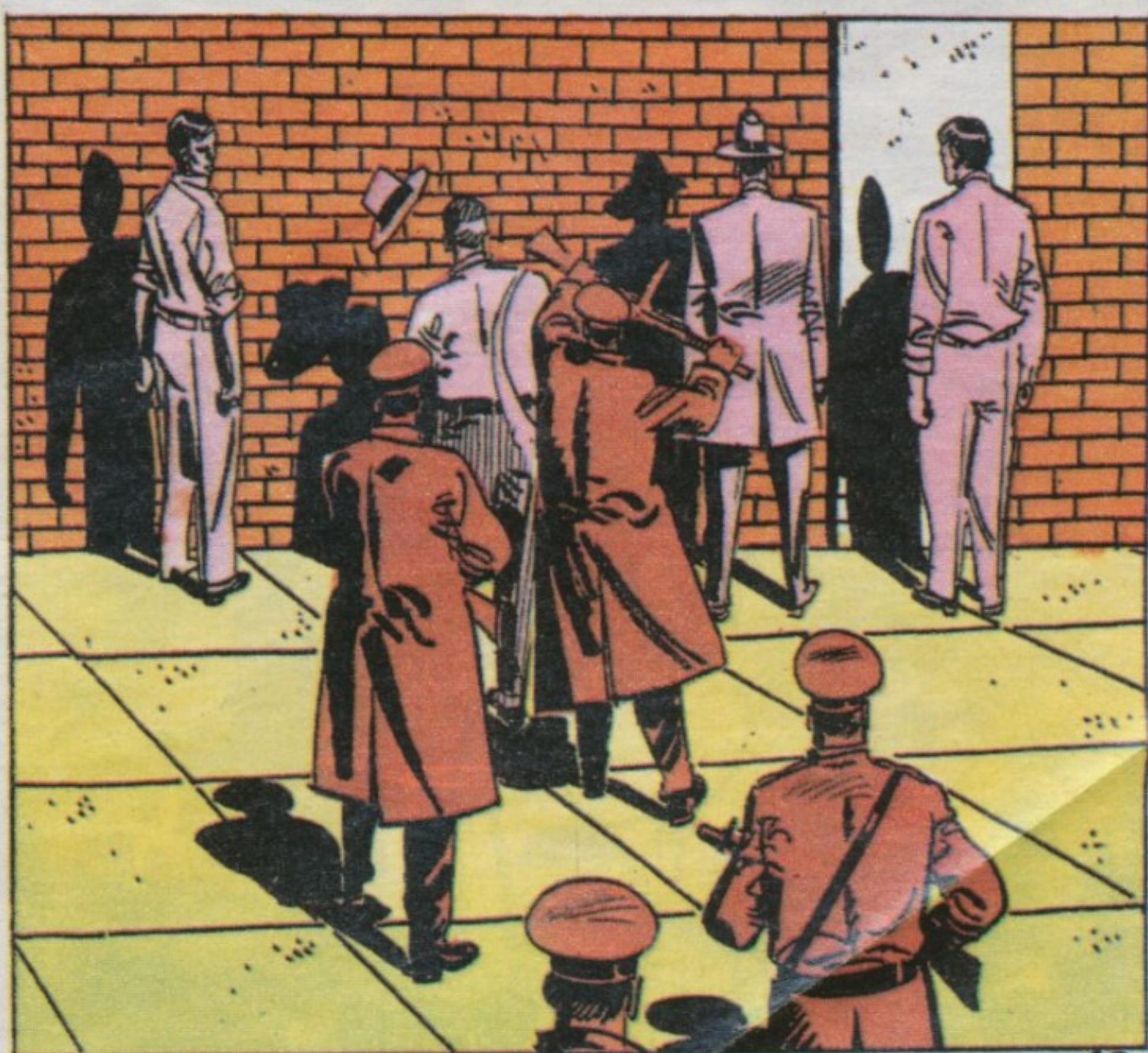

А ТИ, ШУТАР, ОЛАТКА,
БЕЗАЗЛЕНА ШУТАР...
КАКО СИ САМО УСПЕ-
ЛА ДА ПОДАСТАКНЕШ
НА ОСВЕТУ ТВОЈЕ
СЛУЧАЈНЕ ПРИЈАТЕ-
ЉЕ?

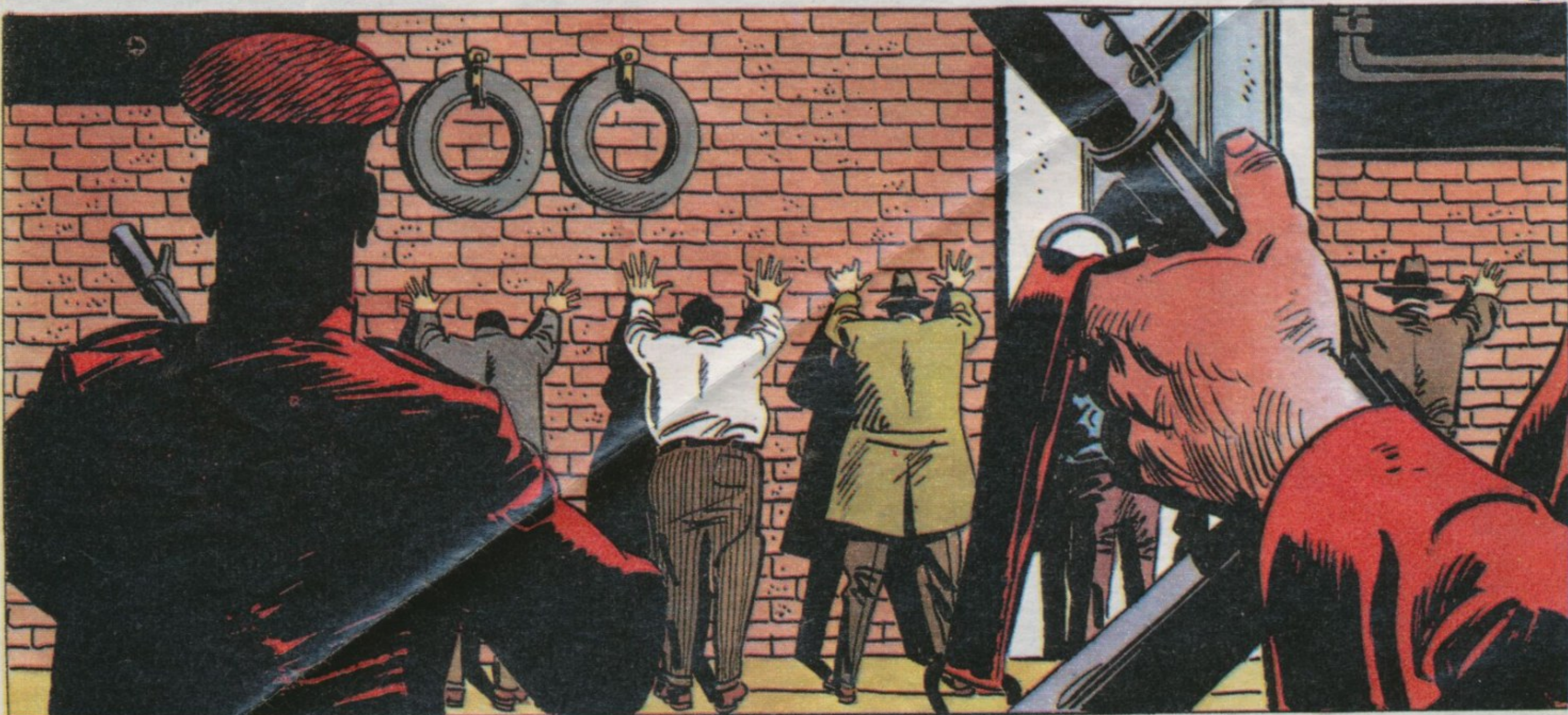

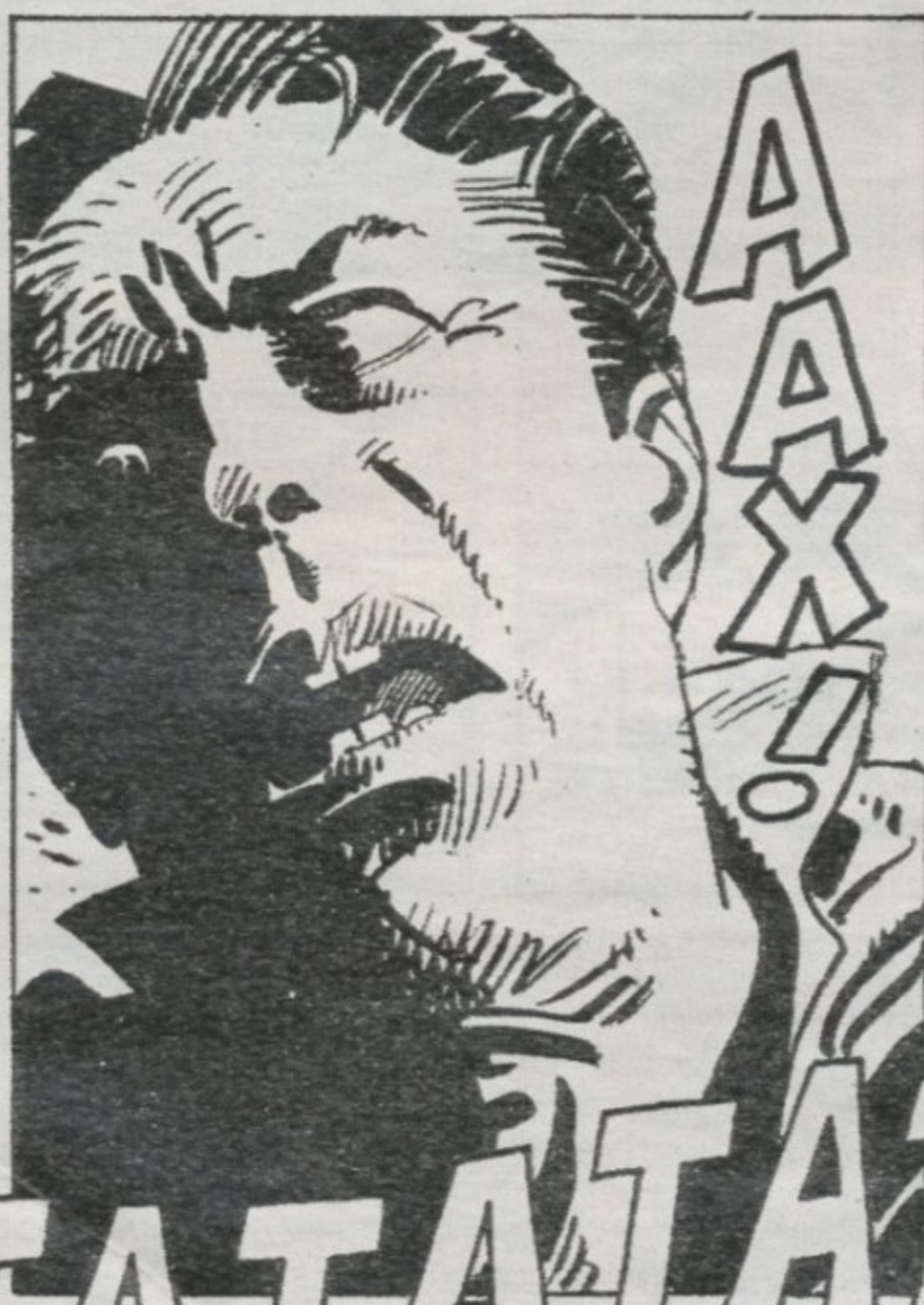
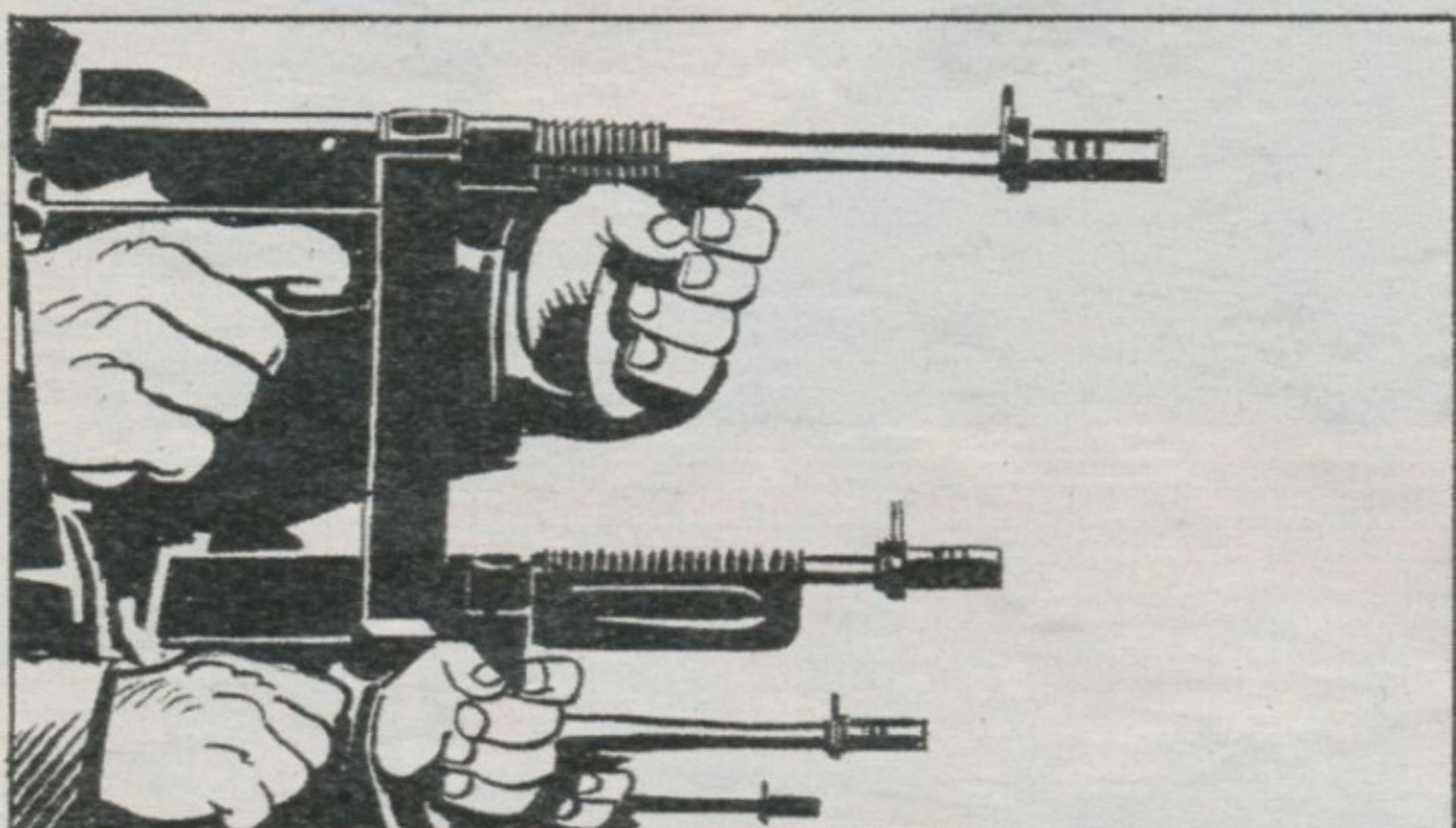

20

20

ДА БИХ ТО ПОСТИГАО,
ПРИБЕТАВАМ ФИЗИ-
ЧКОМ УНИШТЕЊУ!
ТО ЈЕ БОЈЕ
ОД ЗАТВОРА!

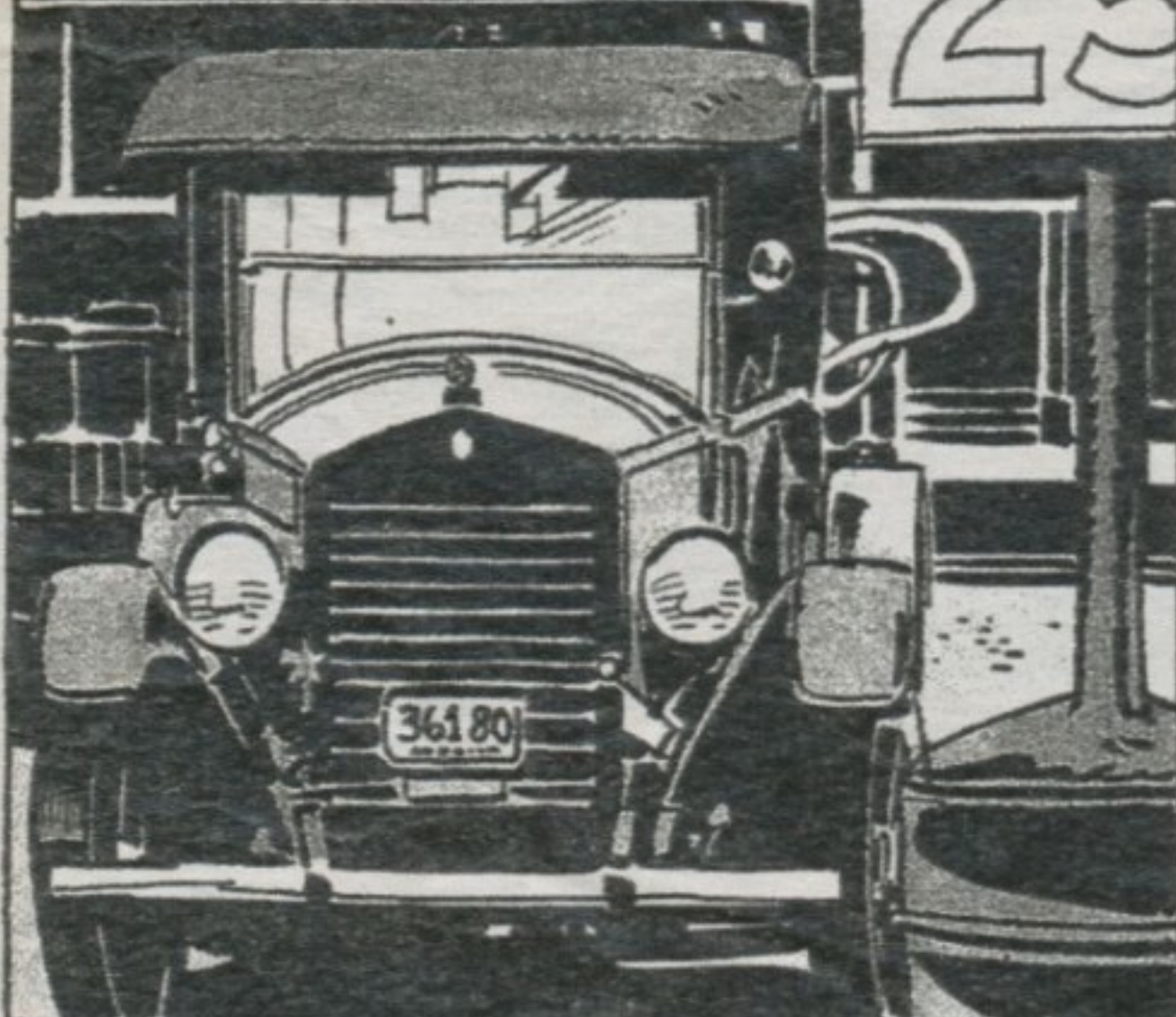
ПО-
ГЛЕДАЈ-
ТЕ, ПО-
СПОДО!

GAS

VAN R

Si

25

ЧОВЕК КОГА БЕТЕ ВИДЕТИ
ЈЕ ОПАСНИЈИ ОД АЛ КА-
ПОНЕА, ТОРИА И МОРАНА
ЗАЈЕДНО... ОПАСНИЈИ ЈЕ
ОД СВИХ ЈЕР ЗА ЊЕГА
НИКО НИКАД НИЈЕ
ЧУО!

ЗОВЕ СЕ МАБУЗЕ!
ОН ЈЕ СТРАТЕГ!
РАДИ ИСКЉУЧИВО
САМ И СПОСОБАН
ЈЕ ДА УПРАВЉА
ЉУДИМА
КАО МАРИО-
НЕТАМА!

ГЛЕТЕ МРЕЖУ КАО
ПАУК! ПОЛИТИЧАРИ,
УЛИЧАРИ, МОЊИЦИ,
БЕДНИЦИ, БОГАТИ,
СИРОМАШНИ, НЕСРЕЋ-
НИЦИ... НИКО НЕ МОЖЕ
ДА МУ УМАКНЕ! АКО
НЕКО ПАДНЕ ЊЕГО-
ВИХ ШАКА, ГОТОВ
ЈЕ... ГОТОВ ЗА-
УВЕК!

ТАЈ ЧОВЕК ЈОШ НИЈЕ
КРЕНУО ПУТЕМ КОЈИ
ВОДИ КА МОЈИ ИЛИ
КРИМИНАЛУ! АЛИ ЈА
ЗНАМ ДА ЂЕ НА ЊЕГА
УСКОРО КРОЧИТИ!
ТРЕБА ГА У ТОМЕ
СПРЕЧИТИ ЈЕР АКО
СЕ НЕ ОБУЗДА БИ-
ЂЕ ГОРИ ОД ДЕСЕТ
КАПОНЕА!

КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

Ако мислите да је Елвис Присли 1977. године умро од последица дугогодишње зависности од различитих наркотика које је узимао у прекомерним количинама, варате се. То ће вам објаснити готово свако ко се бави НЛО феноменима. Краља рокенрола заправо су отели ванземаљци. Зашто се онда у жутој штампи често појави напис да је Елвис виђен на различитим местима у Америци? Ха, и за то постоји сасвим прихватљиво објашњење: ванземаљци су ову звезду искористили у неке само њима знане сврхе, а потом га вратили на Земљу избрисавши му, наравно, памћење.

Ванземаљско - земаљска веза

И „Забавник“ је писао о томе да се, кад се негде примети летећи објектат чије се порекло у првом тренутку не зна, касније у 90 одсто случајева та загонетка реши и добије „земаљско“ објашњење. Али, шта ћемо са оних преосталих десет одсто? Управо тај мали, али не и занемарљив, постотак енелогизма пружа маневарски простор за различите теорије.

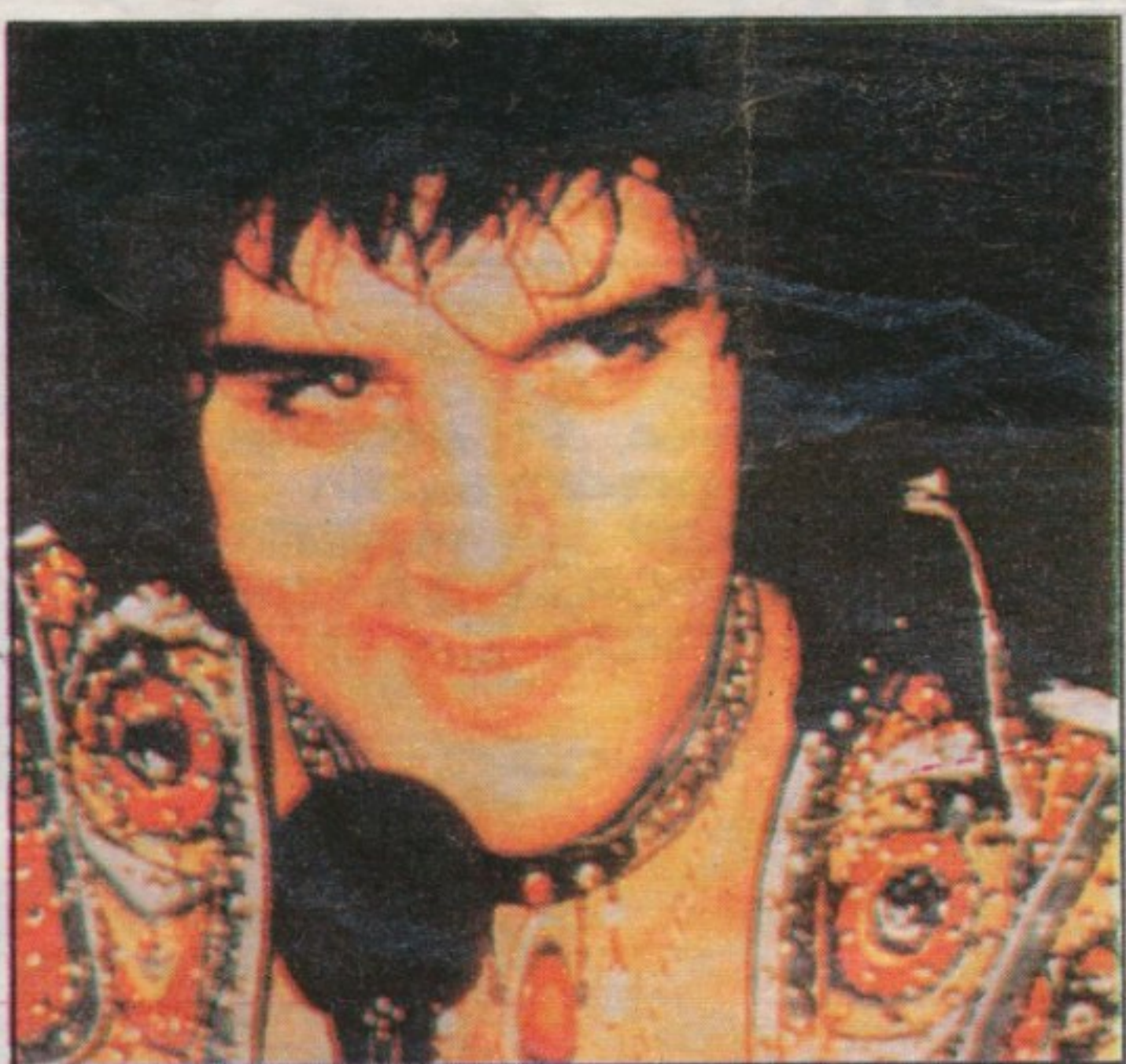
Тако ће се, на пример, памтити почетак новембра 1965. године, дан када је читав Њујорк неколико сати био без струје. Будући да се никада до краја није разјаснило зашто се то десило, људи који верују у постојање ванземаљаца тврде да су за то криви дошљаци из свемира. И, зато, кад вам се следећи пут деси да останете без струје, имајте разумевања. Можда су вам је мали зелени украли, али из оправданих разлога: била им је неопходна да би покренули неку своју летелицу. Да ли вам је сада лакше?

— Нимало не сумњамо да су ванземаљци међу нама — каже Мајкл Сопер, један од водећих британских енелога — али, пошто се људи плаше те чињенице, ми не желимо да их убеђујемо у нешто што им није лако да прихвате. Знате, сасвим је разумљиво да је многим тешко да се помире с тим да од нас постоје знатно интелигентнија бића која располажу тако савршеном технологијом да из свемира за час стигну до наше планете.

А зашто нас, уопште, и посећују? Као што су отели Елвиса Прислија, тако на неколико сати киднапују и обичне смртнике. Изгледа да нас помно проучавају пре него што одлуче да створе нову ванземаљско-земаљску расу. Додуше, до сада је само Американка Кристина Флоренц тврдила да је са ванземаљцем имала и сусрет, највише

ВАНЗЕМАЉЦИ,

Шта још има да се каже о „малим зеленим“, упитаћете се. Али, људи који проучавају неидентификоване летеће објекте и могуће посетиоце из свемира увек успевају да нас изненаде нечим новим. Овог пута објашњавају да су ти дошљаци криви зато што понекад сатима седите без струје, али и за неке појаве за које је тешко наћи „земаљске“ одговоре

Елвис Присли није умро, њега су пре 20 година отели ванземаљци, искористили у само њима знане сврхе и потом вратили на Земљу да труне у некој америчкој „недођији“

врсте. Десило се то осамдесетих година, али је Кристинина трудноћа окончана под околностима које никада нису разјашњене.

— На конгресу који је 1992. одржан у САД имао сам прилике да разговарам са 309 особа које су тврдиле да су имале близак сусрет са свемирцима — каже Томас Билард, један од америчких енелога. — Утврдио сам да ванземаљци махом киднапују и врше опите на млађим особама. Па уколико сте прешли тридесету, а до сада се нисте нашли на некој летелици из свемира, не брините — то вам се вероватно неће ни догодити!

Пепе као маслинка

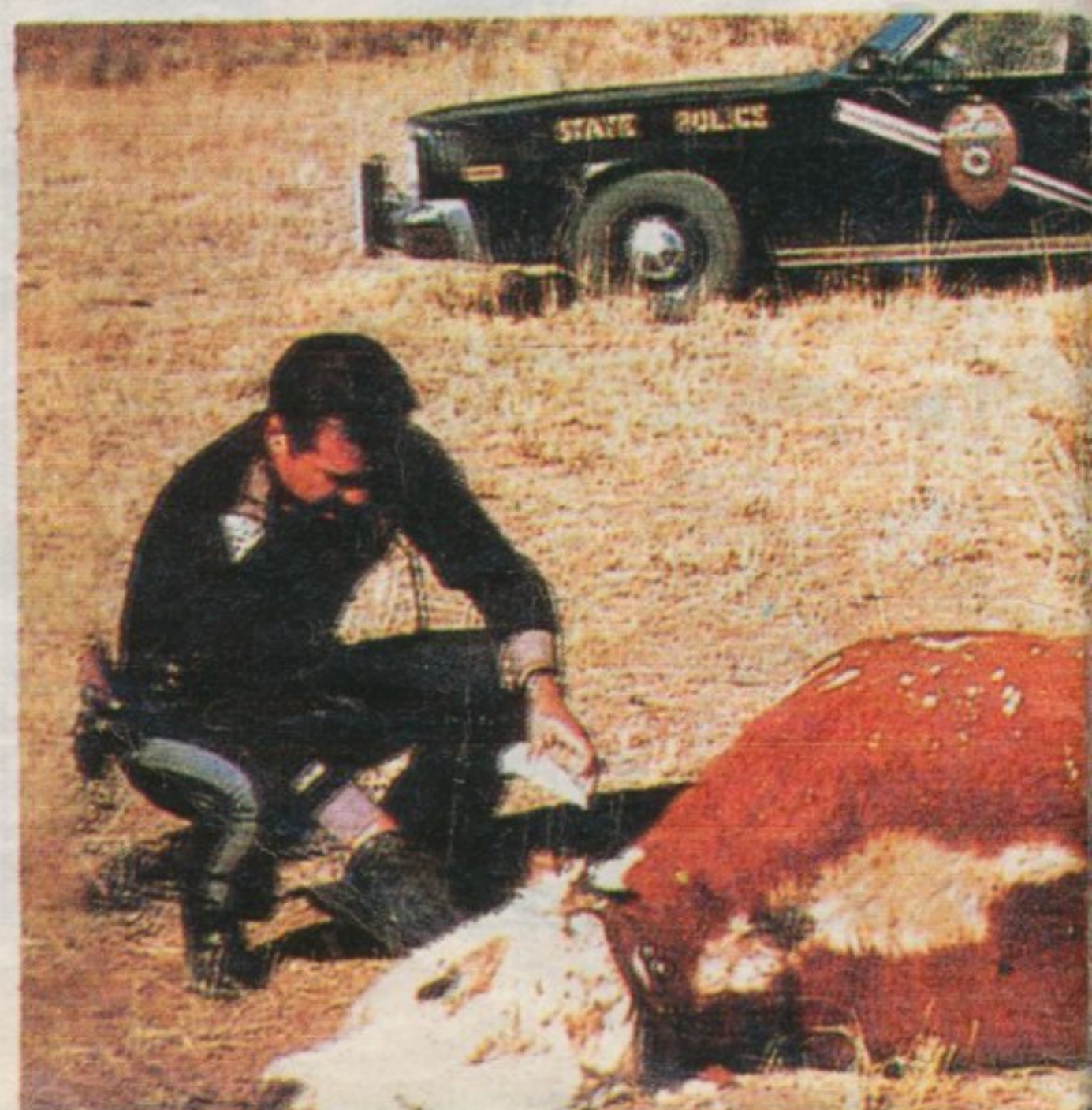
Нису вас отели, али су зато можда уплели прсте у ваш свакодневни живот а да тога нисте ни свесни. Сигурно вам се некада догодило да вас у кратком року потера такав

малер да не можете да се освестите шта вас је то снашло? Професори вас питају час за часом, добијате кечеве на писменим задацима, у кући пукне цев и све поплави,

ПРВИ ДОШЉАК ИЗ СВЕМИРА

Средином прошлог века викторијанску Енглеску терорисало је биће за које се никад није утврдило да ли је било човек или — ванземаљац. Пркосило је законима гравитације и из места успевало да прескочи највише оgrade и зидове па су га назвали, у слободном преводу, Цек на федерима. Од 1837. до 1904. године, када је последњи пут виђен, успевао је да умакне полицији која га је неколико пута имала у шакама, одолевао је и револверским мецима испаленим на њега из највеће близине. Терорисао је грађане широм Енглеске који су га описивали као високог „човека“, црвених очију, са рукама које су подсећале на шапе. Да то није био један од првих ванземаљаца који су нас посетили?

ДЕЖУРНИ КРИВЦИ

родитељи кукају како се покварио још један кућни апарат...

Ако до сада нисте знали, енемози ће вам објаснити да су и за то криви ванземаљци. То што не кажу како свемирски дошљаци имају уплива и у наш свакодневни живот, друга је прича. Важно је наћи вечитог дежурног кривца.

Можда ни ушта до сада изнети нисте по-

веровали. А шта онда ка-

Да ли су ови кругови у житним пољима „отисак“ неке ванземаљске летилице?

жете о оним правилним круговима (о чему је „Забавник“ већ писао) који су једног јутра освајали у житним пољима британске грофовије Вилтшир? С обзиром на то да научници за њих никада нису нашли прихватљиво објашњење, НЛО зналци ступају на сцену и кажу да су за те кругове и

шаре опет одговорни ванземаљци.

У целој причи увек се нађу и особе које, на неочекиван начин, доказују (не)постојање ванземаљаца. У овом случају, ради се о црном хумору.

Брачни пар Марсија и Дансио Фанчес из Чилеа објаснили су 1988. године полицији како им је нестао син Пепа. Док су седели пред кућом и пијучкали, ванземаљци су се створили ниоткуда и њиховог Пепа претворили у маслинку коју је Дансио грешком ставио у мартини и попио!

Полиција није поверовала у ову причу и ухапсила је Фанчесове с оптужницом да су криви за нестанак свога детета.

В. С.

Јануара 1992. у америчкој држави Оклахоми нађене су истражене једна сувишена била одсечена хируршким прецизношћу. Био је то само један у низу сличних догађаја у којима је, широм САД, страдало неколико хиљада домаћих животиња.

Никаких трагова није било.

БОМБАРДЕР НА МЕСЕЦУ

Априла 1988. на насловној страни часописа „Сандеј спорт“ објављена је невероватна вест да је на Месецу виђен бомбардер „Б-52“ из Другог светског рата. Иако је свима било јасно да је таква компјутерска фотомонтажа лако изводљива, било је и оних који су поверовали у ту вест. Једни су тврдили да су овај амерички бомбардер Немци послали на Месец, да Хитлеру послужи као „лунарни такси“, други су објашњавали да се над Бермудским троуглом створила црна рупа која је ову летилицу, заједно са посадом, „усисала“ у свемир. Било је чак и оних који су поверовали у причу о немачком савезништву са ванземаљцима која је добила потврду 13. децембра 1944. када је, наводно, над Западним фронтом примећено више неидентификованих летећих објеката.

МОЉЦИ КАО ПОСЛАСТИЦА

За свечани ручак кинеских ентомолога, који је одржан у Вухану, главном граду провинције Хубеј, сва јела, од предјела до десерта, била су припремљена од предмета ентомолошких проучавања, то јест инсеката. Јеловник који су саставили научници Пољопривредног факултета укључивао је скавце, мраве, чак и разне

ларве, мољце. Стручњаци за инсекте су, како се чуло, с великим апетитом појели све што им је изнето на сто и тако личним примером показали да мисле оно што и говоре: да је ова „храна“ — богата беланчевинама, витаминима и другим састојцима неопходним људском организму — не само здрава већ и врло укусна.

ОСВЕТА ОСТАВЉЕНОГ МУЖА

Пошто никако није могао да се помири с тим да бивша супруга не жели да чује за њега, један несрећни становник Каира одлучио је да је ипак примора на то. Око куће у којој жена станује поставио је толико експлозива да је њиме могао читаву четврт да дигне у ваздух. С набавком експлозива није имао никаквих тешкоћа будући да је запослен у фабрици војног материјала, али на једно није рачунао: да у суседству живе официри који су, наравно, истог часа позвали полицију која је експлозив на време уклонила па до трагедије није дошло. Осветољубиви муж одмах је ухапшен, што је његова биша супруга сазнала са великим зашашењем јер у време када се то дешавало уопште није била у Каиру.

ЧУВАЈТЕ СВОЈУ ДЕЦУ!

Када је амерички бизнисмен Џои Рот одлучио да потроши читавих 20.000 долара да би откупио већину слика које је насликао вишеструки убица Џон Вејн Гејси док је чекао извршење смртне казне, ником није било јасно шта стоји иза те одлуке. Гејси, додуше, није био без талента, али... правити колекцију његових дела тешко да је могло да се објасни другачије до екстравагантцијом. Откуд Роту толи-

ка жеља да сакупи све слике монструма осуђеног за убиство 33 дечака и младића, објаснио је он сам: његов циљ био је да сва откупљена платна јавно спали не би ли на тај начин скренуо пажњу родитељима да боље пазе на своју децу како се не би поновио случај као са Гејсијем. Осим тога, на тај начин желео је да изрази своје негодовање због медијске пажње која је посвећена једном масовном убици.

ЧОВЕК КОЈИ ЗНА

Љубитељи капућина и добрих кроасана неизоставно треба да посете аеродроме у Глазгову и Единбургу, сматра стручњак за храну Егон Ронеј чији је задатак да проверава да ли јела и пића на британским аеродромима задовољавају постојеће прописе. Глазговски кроасани, каже он, мирне душе могу да се пореде са париским а единбуршки капућино исти је као онај због каквог се потеже у Рим. Будући да је господин Ронеј неко на кога се ослањају и аутори „Водича кроз европске хотеле и ресторане“, треба му веровати.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

У ЧАСТ „БИТЛСА“

Жил Мартин, син недавно преминулог Џона Мартина, легендарног продуцента „Битлса“, своју каријеру такође везује за чувену четворку. Познат, иначе, као басиста у саставу „Velvet Jones“, Жил ће бити продуцент албума на коме ће различити музичари обрађивати песме „Битлса“ одајући признање најзначајнијој групи поп музике. Објављивање плоче очекује се следеће јесени, а за сада се зна да ће учешће на њој узети Фил Колинс и Робин Вилијамс.

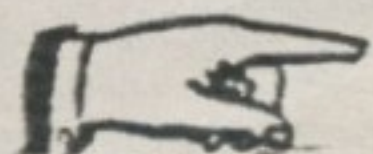
ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

RESPECT YOURSELF

Respect yourself don't run away
come on, help each other out
you don't know, no, what you don't know
like the colours of the rainbow
respect is the name of the game
respect yourself and you never miss your aim
ih you show weakness you gotta let them know
you don't know, no, what you don't know
if you wanna grow, say no, just no
respect yourself change your mind
respect yourself don't be blind
respect yourself and you will see the light
respect yourself and you will find your way
so practise what you pray, don't run away
if you are feeling weak so deep inside
no place to run, no place to hide
R.E.S.P.E.C.T. – respect your destiny
if you don't know what is right or wrong
if you feel confused and your thoughts are gone
respect yourself, be free
don't care about what people say
believe in yourself and go your own way
respect – no resignation
leave the path of isolation
don't care about what people say
respect will never get away
today, we stay and pay attention anyway
fairplay, everyday stand up don't run away

ПОШТУЈ СЕБЕ

Поштуј себе, не бежи,
дођите, помозите једни другима,
ти не знаш, не, шта не знаш,
као боје дуге
поштовање је назив игре
поштуј себе и никада нећеш
промашити свој циљ
ако покажеш слабост,
онда им мораш објаснити

Последњих недеља на радио-програмима често могу да се чују старе песме исландске певачице Бјорк, али у сасвим новим аранжманима. Реч је о материјалима са њене најновије плоче „Телеграм“. На том компакт-диску нашле су се најзанимљивије песме са њених соло албума „Debut“ и „Post“, као и са плоче које је снимила са саставом „Sugarcubes“. Песме су дотеране, осавремене и прилагођене емитовању у дискотекама.

– Нисам похлепно чудовиште, као што то моји пријатељи, поводом ове плоче, тврде – каже Бјорк. – Док сам смишљала како да урадим песме, првенствено сам се руководила поверењем у људе са којима је требало да радим. По завршеном послу осетила сам се ослобођеном и била задовољна резултатима. На сарадњу сам позивала само људе који имају храбрости и који имају и осећај одговорности. Иначе им не бих дозволила ни да додирну моје песме.

Бјорк је о оваквој компилацији почела да размишља још пре четири године када се из родног Рејкјавика преселила у Лондон и открила чари независне клупске сцене.

– За оне који су изван овог посла, снимање старих песама у

ДО ВРХА НЕПОЗНАТЕ ПЛАНИНЕ

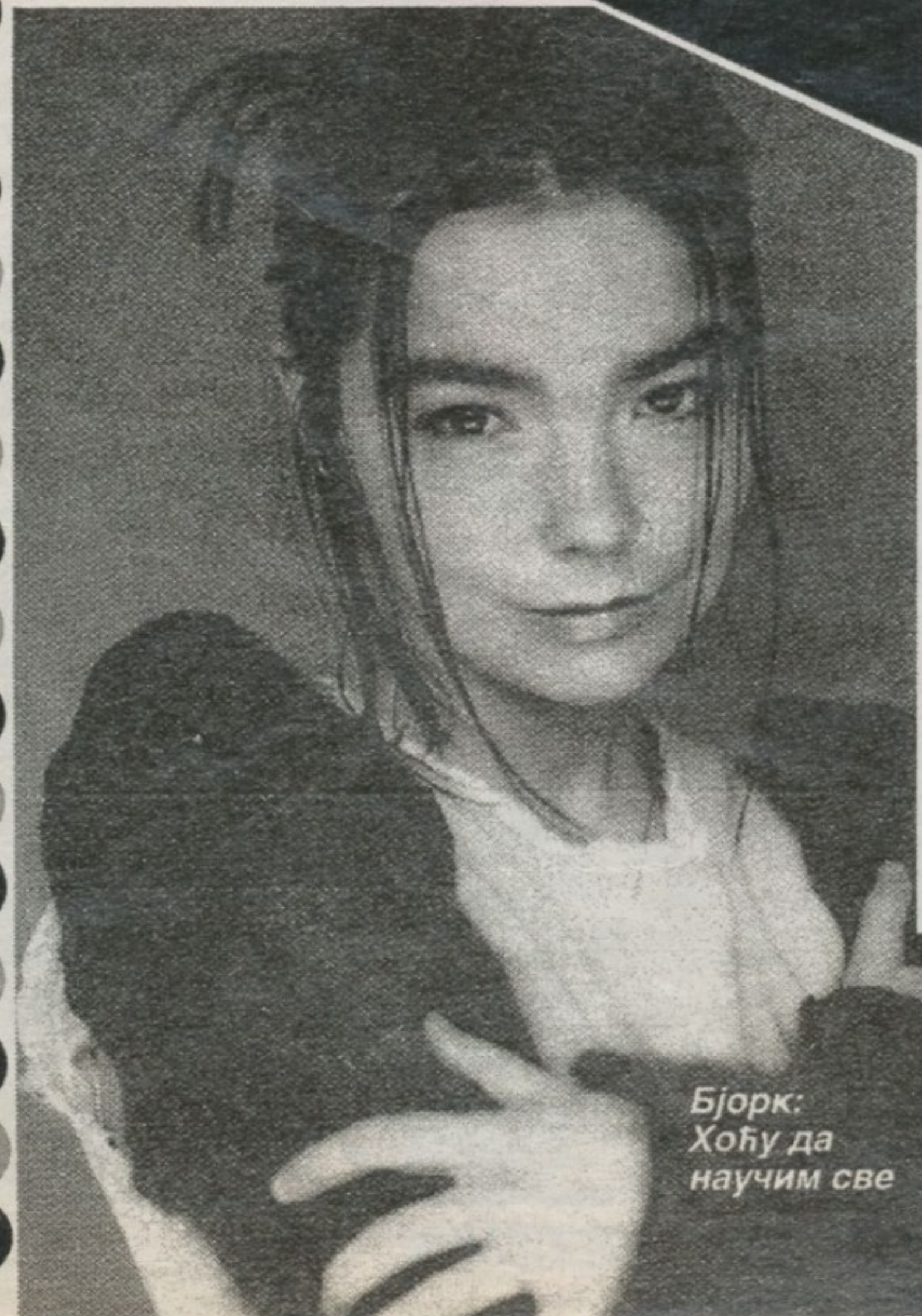
„оделу“ за дискотеке изгледа као распродаја. Али, оног тренутка када сам схватила колико у раду на новим верзијама има стваралачког и колики је то изазов, решила сам да се упустим у нову пустиловину. И наједном су моје песме добиле сасвим другачије хоризонте. Док сам снимала први албум „Debut“, једва сам чекала како ће људи које поштујем прихватити нове песме. Радећи 1995. на другој плочи „Post“, први пут сам почела са експериментима: правила сам различите верзије песама. Допало ми се да исту песму ставим на макс сингл у неколико верзија, да је прикажем у другачијем светлу и са другачијим текстом.

Радећи на новим верзијама старих песама, Бјорк је окупила читаву екипу проверених музичара, а што се музике тиче, ту се нашло места за различите жанрове, од попа, денса, преко класичне до џез музике.

– Годинама сам жудела да научим све око прављења песме – наставља Бјорк. – Било ми је, зато, задовољство да од нечега што сам ја смислила сада други нешто праве.

Корак напред, који је начинила плочом „Телеграм“, био је само увод у њен нови пројекат. Тренутно се налази у Шпанији где снима нови албум. Овог пута, поред компоновања и певања, преузела је на себе и улогу продуцента.

– Одлука да будем продуцент сопствене песме сасвим је природан развојни пут. Уживала сам радећи са Нели Хупер, продуцентом моје претходне плоче, али моје песме нико не познаје тако добро као ја. Припремајући претходна два албума, ја сам проходила и најзад се осећам способном да се попнем и на ту планину која се зове продукција.

Бјорк:
Хоћу да научим све

ти не знаш, не, шта не знаш
ако хоћеш да сазриш, реци не,
само не
поштуј себе, измени се
поштуј себе, не буди слеп
поштуј себе и видећеш светло
поштуј себе и наћи ћеш свој пут
моли се, не бежи,
ако дубоко у себи осећаш да си слаб
и немаш где да побегнеш нити да се
сакријеш,
ПОШТУЈ. – поштуј своју судбину
ако не разликујеш добро од лошег
ако си збуњен а мисли ти беже,
поштуј себе, буди слободан,
баш те брига шта људи причају
веруј у себе, иди својим путем
поштуј – нема повлачења
скрени са стазе усамљености
баш те брига шта људи причају
поштовање никада неће нестати
данас смо ту и бринемо
поштено, бори се сваког дана, не
бежи.

Текст и музика: Рене Бауман и Аксел Браитунг

Изводи: Д. Ј. Бобо

ФАНТАСТИКА

Уређује
др Зоран Живковић

И поред разних „очију“ стално упртих у небо, телескоп Хабл први је приметио тај сребрнасти објекат. То нешто што се указало, додуше високо изнад наших глава, било је изузетно велико и кретало се брже него било шта што је људска рука до тада направила.

– Сигурно се ради о објекту који није саградио човек – увелико се говорало сада више не само у круговима астронома и астронаута. – Мора да је у питању аутоматски вођена летелица, без посаде, која се креће снагом фотона...

Иако се та летелица силовито приближавала Земљи претећи да се сручи на нашу планету, новинари су с правом убедили јавност да нема опасности од веће катастрофе. Они који су живели на северној хемисфери убрзо су били у прилици голим оком

ОСЕЋАЊЕ ПРИСТО

РОБЕРТ
РИД

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

да виде тај сребрнасти објекат. Остатак света помно је пратио догађај на телевизијским екранима.

Испоставило се да се не ради о летелици већ о огромној конструкцији која је, као најфинија паукова мрежа, прекрила читаво небо. Пре него што је почела изненада да се распада у хиљаде комада, из предострожности је обустављен сав авио-саобраћај. Када се та блистава мрежа сасула у парампарчад, није дошло до знатнијих оштећења. Она се, једноставно, претворила у плусак честица које су ту и тамо разбиле покоји прозор, ошамутиле понеку птицу, али су се углавном сручиле и слиле у реке, језера, океане.

Убрзо се ипак испоставило да је један део,

НОСТИ

знатно већи него остали, пао негде крај обала језера Супериор. На лице места, поред људи који су директно од америчке владе добили налог да подробно испитају случај, биле су присутне и бројне телевизијске екипе. Захваљујући камерама, читав свет видео је оно о чему су сви до тада само сањали, о чему су снимљени сви они силни филмови и написане научнофантастичне приче.

На поду размрскане летелице лежало је, било је то сасвим очигледно, ванземаљско биће. У ствари, гужва нечега што је подсећало на удове којима је тај дошљак из свемира млатао по ваздуху. Иако се није видело да биће има главу, самим тим ни уста, чуо се тај језиви звук. Продорни крик ванземаљца испунио је милионе домова широм планете. Људима се ледила крв у жилама.

У близини места где је откривена летелица са ванземаљцем преко ноћи је изграђена лабораторија у коју су приступ имали само људи са посебним пропусницама. Читаво подручје убрзо је рашчишћено од непожељних радозналаца, телевизијске екипе замољене су да напусте место догађаја из безбедно-

стих разлога. Извештаје о „стању здравља“ дошљака из свемира више није пратила слика.

Један од чувара те својеврсне лабораторије – болнице био је и искусни маринач по имену Калеб. Био је то човек који је, чак и да није био у униформи, деловао као неко ко има везе „са законом“. Своју дужност схватао је буквално, уосталом, зато је и изабран за чувара, и у лабораторију није пуштао никога док му не покаже пропусницу.

Стајао је он тако на улазу непрестано постављајући себи исто питање. У последња три дана, откако је на дужности, виђао је различите људе, на десетине њих, очигледно најумније главе ове планете, како улазе и излазе потпуно изbezумљени због судбине једне, тако је бар он мислио, најобичније свемирске бубе. Није му било јасно откуд толика пометња због бића које је очигледно било на смрти, у најстрашњим мукама. И зашто су се сви упели да ту бубу спасу кад никоме није било јасно чему би она, ако преживи, могла да служи. Уосталом, мислио је Калеб, једино је важно да наша планета није ни у каквој опасности. Чему онда толика стрка због бића коме, бар по крицима који су непрекидно допирали до њега, није било спаса?

Тек када му се обратила жена коју до тада није видео, Калеб је схватио да му је, што се до тада није догађало, попустила пажња. Представила му се као докторка Хилтон и показала пропусницу.

– Да ли бих могао нешто да вас замолим? – Калеб је и сам био запањен слободом коју је себи дао. – Стојим овде већ трећи дан и слушам те језиве урлике. Волео бих да ме уведете унутра, да ту бубу видим и изблиза.

Докторка Хилтон, која је већ закорачила у просторију, вратила се и знатижељно погледала маринача. Видело се да је била изненађена захтевом стражара, и то толико да му ништа није одговорила, само га је пропустила да уђе пре ње претходно се уверивши да је Калеба заменио други маринач.

Унутар прилично простране лабораторије мувало се на десетине људи. Просторија је била испуњена јаком светлошћу, са свих страна чуо се звук различитих „машина“ које Калеб, сасвим разумљиво, није препознавао. Помислио је да су то најсавршенији уређаји којима је човечанство у том тренутку располагало. Машине га нису занимале, било му је само важно да се суочи са ванземаљцем, да види зашто он тако језиво запомаже.

– Буба ужасно пати – Калеб је, опет изненађен својом смелошћу, рекао докторки Хилтон.

– Сигурни сте у то? – докторка га је погледала и даље не скривајући изненађење што се „обичан“ маринач бави нечим што није његов посао.

Чудног ли одговора, помислио је Калеб. Зашто га уопште тако нешто и пита кад је било сасвим очигледно да биће из свемира преживљава најстрашње муке. Скупивши снагу, упитао је зашто ванземаљцу не дају морфијум и не ублаже му болове.

– Зашто баш морфијум, Калебе? – докторка Хилтон приближила се мариначу да би на пропусници која му је висила о реверу прочитала његово име. – Морфијум би можда теби помогао, али не и овом бићу чији је ДНК сасвим друкчији од нашег, људског. Разумеш? А ни органи му нису као наши, неке не препознајемо, други су, на неки начин,

ипак слични нашим. Ова „буба“, како ти кажеш, поседује три срца која су, и то сва три,

мртва по ономе како ми гледамо на органе. Проучавали смо му и кожу и утврдили да се, опет по земаљским мерилима, ради о бићу старом бар хиљаду година... – докторка је застала начас, очигледно и сама изненађена што све те детаље наводи потпуно неупућеном човеку.

Правећи се да није приметио да је докторка напрасно заћутала, Калеб је поставио сасвим умесно питање: „Да ли ће ова буба преживети?“

– Будући да је машинерија која је овом ванземаљцу и омогућавала да опстане готово сасвим уништена, изгледи су му готово равни нули. А да га замрзавамо па затим проучавамо кад нам технологија буде савршенија, не вреди. До сада ни замрзнутим људима нисмо успели да помогнемо, односно не знамо шта би са њима било када бисмо их и одмрзли – докторка Хилтон наставила је да објашњава Калебу што једноставнијим речником, као да ју је ганула толика људска брига.

– Докторко, извините што вам досађујем, али реците ми још нешто – Калеб није одустајао. – Где је овој буби смештен мозак?

– Видите, оно му је глава – докторка Хилтон показала је на ванземаљца који је лежао на нечему што је подсећало на хируршки сто, прикачен на разне „цевчице“. – Испод тога што сматрамо његовом главом налази се мозак, у делу који бисмо ми назвали грудима.

Докторку Хилтон неко је у том тренутку позвао и она се удаљила од хируршког стола оставивши Калеба да стоји и посматра „бубу“ која није престајала да млата бројним удовима. На сваких десетак минута тај ванземаљац, прикован различитим апаратима за сто, испуштао је тако језиве крике да се чинило да се читава лабораторија тресе од његовог запомагања.

Калеб је стајао тик уз ванземаљца. У близини није било никога ко би прозрео мариначеве намере. Ко је, уопште, могао и да сања шта овај смера?

На суђењу се Калеб појавио сам. Одбио је да узме адвоката који би га бранио.

– Шта сам друго могао да урадим? – Калеба су снимале камере свих светских телевизија, суђење је пратило на стотине новинара. – Чим сам схватио да буба ужасно пати и да јој нема спаса, одлучио сам да јој прекратим муке. Зар то није једино што је требало да се уради? Кад ми је докторка Хилтон објаснила да се мозак ове бубе налази у пределу груди, извадио сам револвер и испразнио читав шаржер... – Калеб је заћутао на трен.

– Знате, одрастао сам на једној фарми у Минесоти – наставио је загладан у замишљену тачку пред собом. – Био сам дете кад су ми рекли да ми је отац тешко болестан. Ја тада нисам ни знао шта значи рак, у каквим мукама људи од њега умиру. Једног дана отац ме је позвао да поприча са мном. Објаснио ми је да људима помажеш док то има смисла. Оног часа кад се нађу на великим мукама, треба их прекратити. Кад су ми наредног дана рекли да ми се отац убио, нисам патио, схватио сам да је то било једино решење, да је помогао и себи и свима нама – Калебу је препукао глас. Више реч није изговорио.

Кад је суд саопштио да Калеб треба да одлежи пет година у затвору, маринач ни тада ништа није рекао. Није разговарао ни са осталим кажњеницима кад је доспео у тамницу. Обављао је свој посао трудећи се да се свима склања са пута.

По истеку казне вратио се на стару породичну фарму на којој нико више није живео. Дане је проводио трудећи се да има што мање додира са светом. Одбијао је да прими било кога, посебно многобројне новинаре који су га, временом, оставили на миру.

Тако је у

Илустровао: Добросав Боб Живковић

самоћи живео двадесет година, све до оног дана када су му се, сасвим ненадано, у дворишту појавила војничка кола са двојицом marinaца и пуковником који је Калебу наредио да сместа крене с њима. У души и даље војник, Калеб се није потрудио чак ни да сазна зашто га и куда воде.

— Не питаш за разлог наше посете — пуковник се коначно, кад су већ увелико одмакли од куће, обратио Калебу.

— Мора да је нешто важно чим сте се, после толиких година, мене сетили — Калеб се правио невешт.

— Ти или си заиста полудео од толике самоће или се намерно правиш луд, војниче — пуковник је био оштар. — Хоћеш да ми кажеш да не знаш шта се догађа ових дана?

— Заиста не знам на шта циљате. Немам телевизор те и не слушах вести, рано лежем, никога не виђам, ни са ким се не дружим...

— Ниси ни морао да имаш телевизор да би видео, и то голим оком, како се на Земљу, бар до сада, спустило преко триста летелица из свемира, сличних оној коју си и сам видео пре двадесет година.

— Али, молим вас, зашто би то имало какве везе са мном, шта је то што ви хоћете од мене?

— Ми од тебе и нећемо ништа, али су зато они изричито захтевали да те нађемо и доведемо што је могуће пре. Баш тебе, веровао то ти или не!

— Ја сам убио једног од њихових, претпостављам да они сада траже освету, за не?

— Војниче — на пуковниковом лицу први пут се појавило нешто што је личило на осмех — ниси у праву, али ни приближно. Најмање што желе је да те убију.

Кад су се, после више од пет сати вожње, коначно довели до места где су, по пуковниковим речима, ванземаљци оформили неку врсту свог штаба, Калеб и даље није могао да објасни себи зашто су баш њега позвали ако већ нису имали намеру да му се свете.

Из мноштва света који га је дочекао издвојила се старија госпођа коју је Калеб препознао тек када му је рекла да су се већ срели, да је она докторка Хилтон. Она му је одмах објаснила да врховни командант те многобројне посаде летелица које су се спустиле на Земљу жели што пре да га упозна.

— Али, докторко, ја баш и немам неку претерану жељу да се упозна с том... — Калеб је застао у пола реченице очигледно схвативши да би било неумесно да тако уваженог посетиоца из свемира поново назаве бубом.

— Пре свега, не ради се о њему, већ њој — докторка Хилтон гледала је Калеба као да је он ванземаљац. Било је јасно да не може да разуме да било ко на овом свету не жели да упозна дошљака из васионе, посебно ако тај дошљак изричито тражи да види њега.

— Али, зашто баш ја? — Калеб није крио искрено запрепашћење. — Не спадам у посебно паметне или интелигентне особе, нарочито не уколико се упоредим са свима који су се овде окупили, а сигуран сам да су присутне све саме умне главе, најумније могуће, није ли тако? Ти ванземаљци треба да разговарају с вама научницима, са особама које се баве свемиром, другим световима...

— Њих то не занима, како не схватате? — докторка Хилтон изгубила је стрпљење. — Они сваког од нас могу да подмладе онолико колико то желимо, могу да нас учине толико паметним да би наш коефицијент интелигенције био као да мислимо главом не једног, већ двојице најгенијалнијих људи...

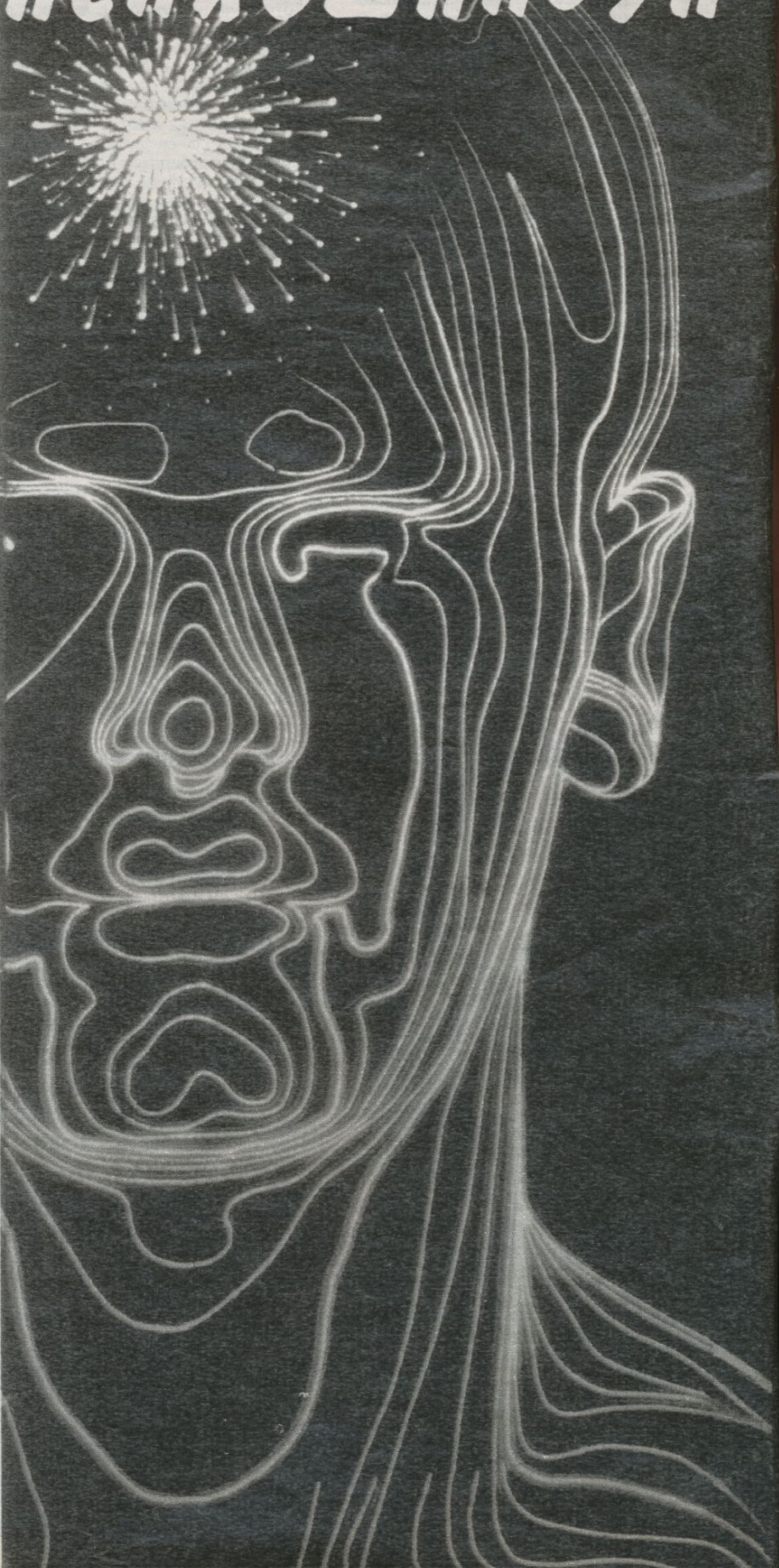
— Ако је већ тако како кажете, тек онда не разумем зашто желе са мном да се сусретну.

— Свих ових година они су проучавали како живимо ми, Земљани — докторка Хилтон обрађала се Калебу као да се ради о детету. — Издржали сте суђење, затвор, живели сами толике године... Показали сте да се издвајате од осталих. И не само то. Њима није тешко да створе интелигенцију, они је, једноставно речено, узгајају као што ми узгајамо биљке. Оно што не могу да створе то су особине које ви поседујете. Редак таленат који су назвали — осећањем пристојности.

В. С.

● Психолошке грицкалице ●

БИО САМ ПСИХОШПНЈУН

● Психолошке грицкалице ● Психолошке грицкалице ●

Крајем протекле године у САД је објављена књига „Психоратник“. Њен аутор Дејвид Морхауз описује своје искуство у шпијунском програму Централне обавештајне агенције (CIA), данас познатом под именом Стар гејт, тврдећи како је био наговорен да учествује у овој акцији.

Осам месеци, по осам сати на дан, Морхауз је провео на практичној обуци за такозвано „даљинско извиђање“ које, по ономе што он каже, омогућава извежбаној особи да се без кретања, то јест на менталном нивоу, приближи људима, местима и предметима физички удаљеним од њега. Он тврди да је после обуке могао да путује кроз време као и да је помоћу својих пет чула успевао да проба, намирише, додирне, чује и види све детаље везане за његов удаљени циљ. А шта је био циљ?

Морхауз каже: – Уобичајен задатак био је да се приђе и уђе у свест непријатељског пробног пилота и да се тако добију детаљна обавештења о борбеним авионима. Рецимо да смо желели да откријемо могућности новог совјетског „мига 21“. Ја бих се усредсредрио на пробног пилота, „стао“ иза његових очију, „чуо“ његове мисли, „осетио“ летелицу, проценио има ли мотор довољно снаге у окрету, да ли је седиште премало, постоје ли прејакке вибрације...

Иако CIA тврди да је одустала од овог програма јер није донео очекиване резултате, Морхауз и његове колеге, даљински извиђачи шпијуни, верују да се ова Стар гејт још ради. Сматрају да се сада шпијуни обучавају да даљински делују на свест непријатеља изазивајући код њега поремећаје као што су мучнина, збуњеност, чак и физичка обољења. Морхауз убеђује читаоце своје књиге да је метод даљинског деловања примењен у Заливском рату. Наводи, такође, да је на обуци за психошпијуну успевао да путује кроз простор и време; да се једног дана нашао усред радиоактивне Хирошиме ридајући од ужаса да би сутрадан у башти шринто светилишта уживао у лепоти трешњиног цвета (шринто је древна јапанска религија по којој је богиња Сунца – Аматерасу – прамајка јапанских царева).

Многе софтвер фирме оглашавају своју робу на Интернету и продају је „на поверење“, што се популарно назива самопослуживање, што изгледа овако: „скинете“ неки компјутерски програм са Интернета, а новац пошаљете ако вам се свиђа.

То је дало идеју доктору Холмсу, психологу из Вирџиније. Они који уђу у његову Интернет понуду могу да за-

траже помоћ у решавању личних невоља. Он ће им одговорити, а клијенти ће му платити само ако буду задовољни одговором.

Доктор Холмс каже да половина његових „пацијената“ услуге плаћа одмах, док друга половина нити плати нити се више јави а питања су углавном везана за љубавне јаде. Сматра, такође, да је то што ради добро, пошто већина људи нерадо разговара са

стручњаком о својим мукама, не само зато што им је непријатно него и зато што је цена таквих услуга (тамо далеко) прилично висока. – Пружање услуга преко компјутера прави је начин да људи полако закораче у свет уобичајеног обраћања психологу или психијатру. То их кошта мало, или нимало, а не постоји никаква бојазан да се „избламирају“ – изјављује довитљиви доктор Холмс.

КАКО СПОЈИТИ СНОВЕ?

Да, да, и то постоји. То су справе засноване на психолошкој теорији, али чију употребљивост критичнији купац мора да стави под сумњу. Па, да ли бисте ви купили „електронски сновоспајач“?

Кад почнете да сањате, сновоспајач ће то одмах забележити јер се тада јављају брзи покрети очију. Ова справа тада вас буди и тиме омогућава да запамтите своје снове које ћете потом, како кажу у реклами, „креативно употребити“. Да бисте пазарили овај апарат, произвођач вас поетски опомиње: „Спасите сате изгубљеног живота који су заробљени у заборављеним сновима“.

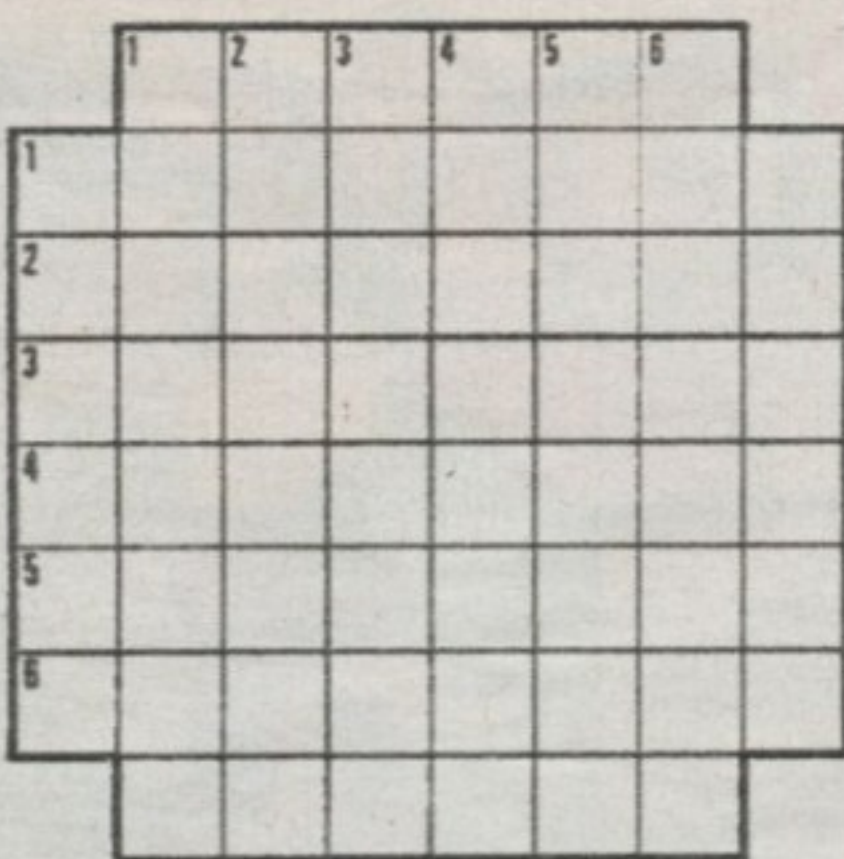
С. Лазаревић

МАГИЧНИ ЛИК

А, ВИ, ВР, ГИ, ГО, ДО, ЗА, НА, НАР, ПИ, РА, РАК, РИ, СТР, ТА, ТА, ТА, ТИ, ТО, ТО, ТОР, ТРА.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО:

1. Један од великих старогрчких филозофа и математичара (теорема); 2. Лешинар; 3. Окретати, окрећући затварати, прекидати, смањивати, притезати; 4. Човек који врши агитацију; 5. Даривалац (мн.); 6. Попанак, медвеђа стопа, примог.

АНАГРАМ

СУБОТА У нашем граду донела је нови режим, градски превоз све је ређи па ван града пешке бежим.

ЛИТАЛИЦА

Ево једног занимљивог ћирилично-латиничног палиндрома. Ако назив војничког чина читамо латиницом и палиндромно добићемо реч која значи основна знања о нечему.

Који су то појмови?

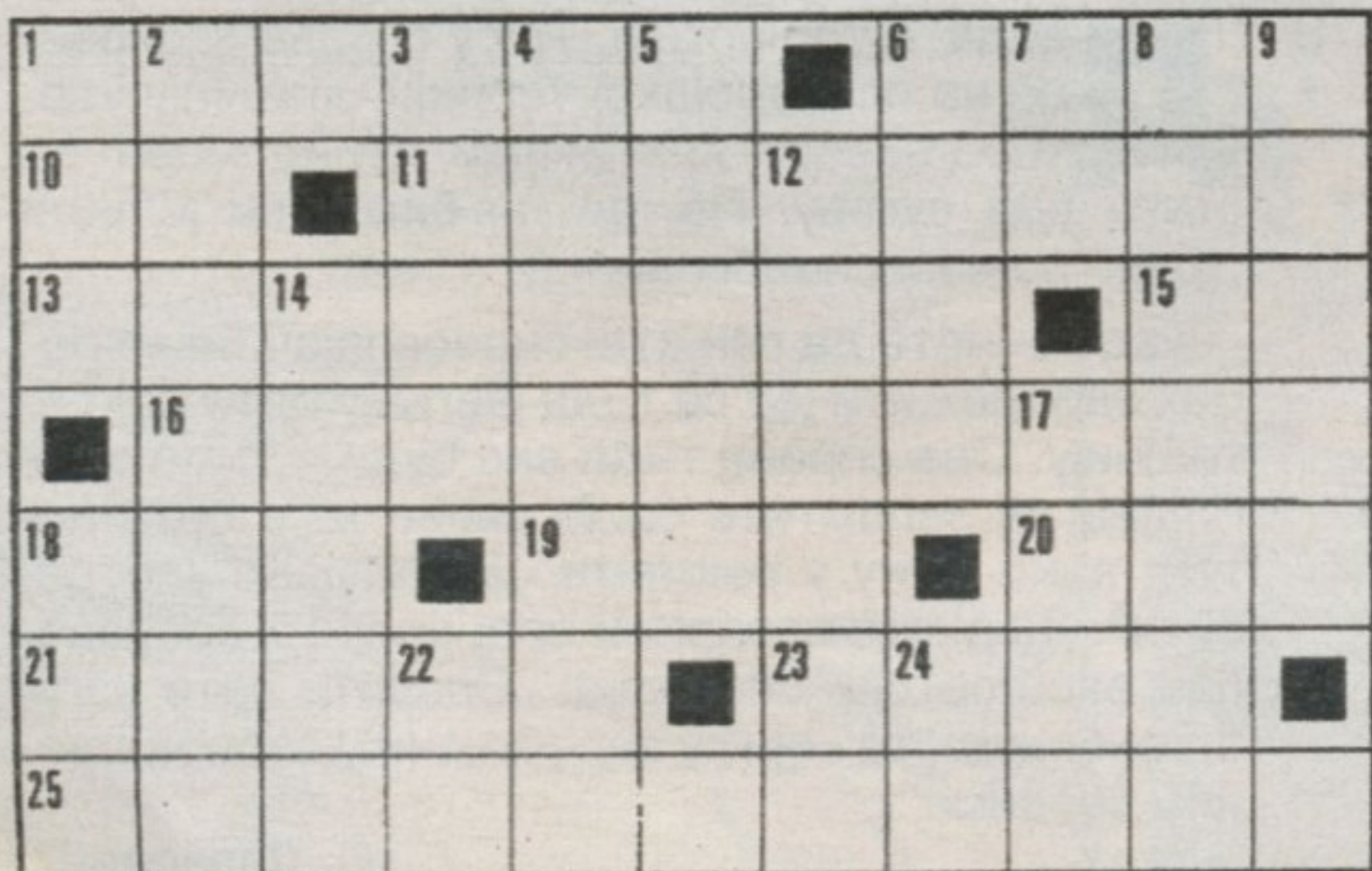
УКРШТЕНИЦА

ВОДОРАВНО:

1. Допадљиво, лепо; 6. Главни град Норвешке; 10. Трећи и други самогласник; 11. Постављач врхунског спортског резултата; 13. Раздражљивост, свадљивост; 15. Лична заменица; 16. Службеник; 18. Град у Немачкој; 19. Радио-телевизија Албаније; 20. Римска богиња плодности, Опа; 21. Светско море; 23. Отац одмила; 25. Чувени шпански сликар, аутор горње слике.

УСПРАВНО:

1. Рајсфершлус; 2. Чувена слика; 3. Шеснаести део енглеске унце; 4. Оно које није одано; 5. Јак, а коштуњав; 6. Јан ичарске чете; 7. Ауто-ознака Смедерева; 8. Тропска животиња; 9. Врста афричке антилопе; 12. Задржати се на неком месту; 14. Морска птица; 17. Музички знак; 18. Део рудника; 22. Име глумца Паћина; 24. Иницијали шахисте Карпова.

ОСМОСМЕРКА

Називе спортова из пописа пронађите у мрежи осмосмерке. Шест неискоришћених слова дају назив још једног спорта (с лоптом).

АГОН, АИКИДО, АТЛЕТИКА, БЕНДИ, БИЛИЈАР, БИЦИКЛИЗАМ, БОКС, БРЗО КЛИЗАЊЕ, ВЕСЛАЊЕ, КАЈАК, КАНУ, КАРАТЕ, КЕНДО, КРОКЕТ, КРОС, КУГЛАЊЕ, МАЧЕВАЊЕ, ОДБОЈКА, ПОЛО, РАГБИ, РВАЊЕ, РУКОМЕТ, САМБО, САНКАЊЕ, СМУЧАЊЕ, ТЕНИС, ТРЧАЊЕ, ФУДБАЛ, ХОДАЊЕ, ЦИКЛОБАЛ, ЏУДО.

М	Л	Е	О	Е	Њ	А	Л	С	Е	В	И	Б	Г	А	Р
А	А	К	Њ	Д	К	А	Ј	А	К	Њ	К	Д	И	К	Е
З	Б	Ч	Р	А	Б	П	Г	О	Т	У	А	К	Н	Њ	Ш
И	Д	И	Е	О	К	О	О	Г	Л	И	Ч	А	Е	Џ	
Л	У	С	Л	В	К	Н	Ј	Л	Н	Д	Е	Ч	Р	У	Б
К	Ф	К	К	И	А	Е	А	К	О	Њ	У	Т	Т	Т	С
И	И	О	Е	У	Ј	Њ	Т	С	А	М	Б	О	И	И	А
Ц	Р	Б	Н	Н	Е	А	Е	В	С	О	Р	К	Н	К	К
И	Х	О	Д	А	Њ	Е	Р	У	К	О	М	Е	Т	А	А
Б	Р	З	О	К	Л	И	З	А	Њ	Е	Т	А	Р	А	К

СКАНДИНАВКА

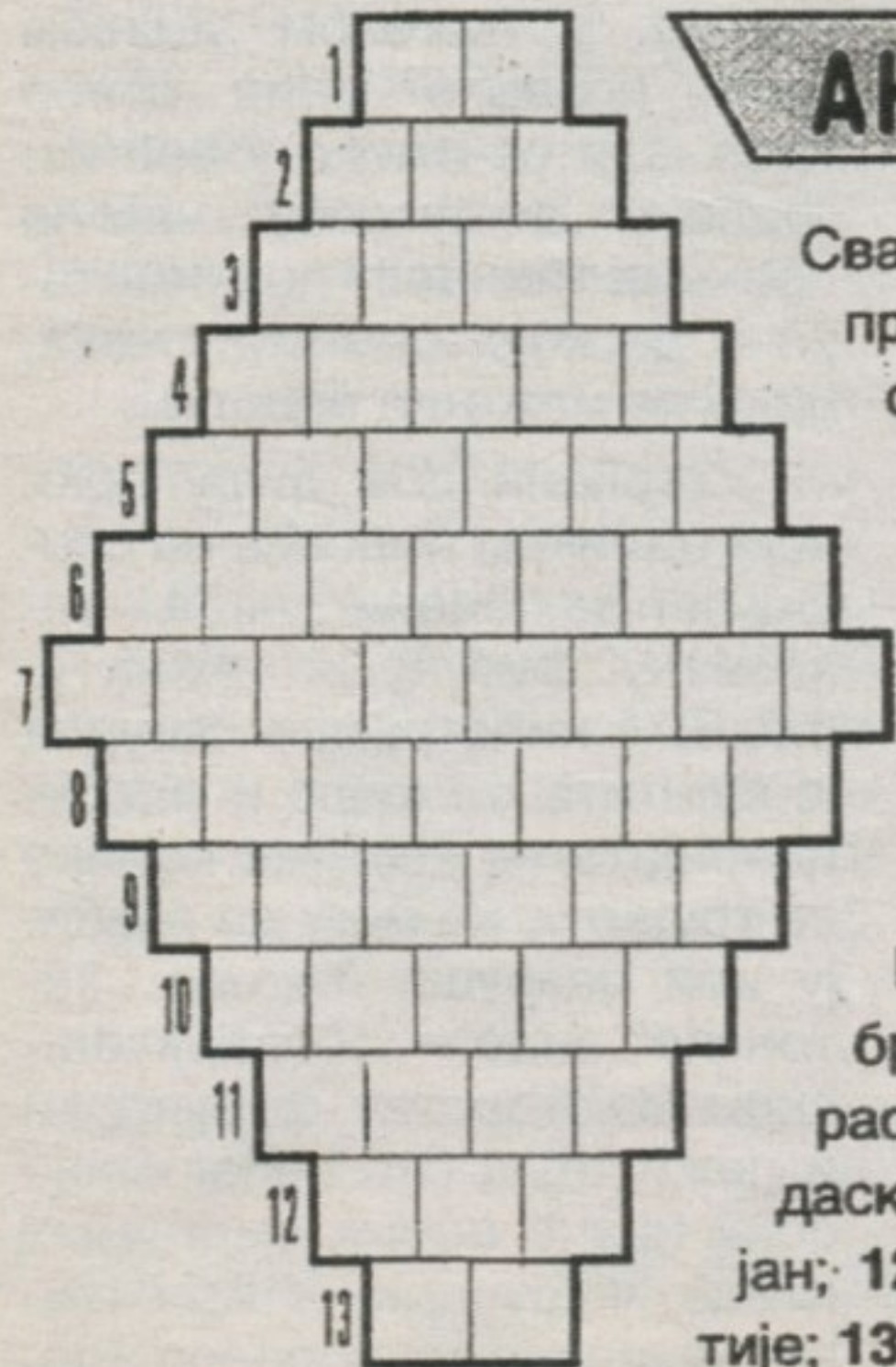
АУТОР: АУТОР (ИТЕТ)	ЖИТЕЉ БАЛКАНСКЕ ДРЖАВЕ	ПЕЊНИЦЕ	ТВРЂАВА, УТВРЂЕЊЕ	МУЗИЧАР СА СЛИКЕ			
ИЗБОЧИНЕ НА ЛЕЂИМА	Г	Р	Б	Е			
ШПАНСКИ ФУДБАЛ- СКИ КЛУБ	Р	Е	А	Ј			
СИМБОЛ ХРИШЋАН- СТВА	К	Р	С	Т			
ПОЛИТИ- КИН ЗАБАВНИК	НЕТО (скр.) ВРСТА МУЗИЧКЕ КОМПО- ЗИЦИЈЕ	Н	Т	О	ПРВО И 16. СЛОВО АЗБУКЕ	ЛЕК ПРОТИВ ГЛАВО- БОЉЕ	НИ У КОЈЕ ВРЕМЕ
АЛКАЛОИД У ЧАЈУ	Т	Е	И	Н	ПРИРЕДБА КОЈА СЕ ОДРЖАВА СВАКЕ ГОДИНЕ	А	Н
ОБИМ	О	ГРАДИЋ У БАЧКОЈ СТРИП- ЈУНАК ФОРД	О	Ц	А	Ц	И
КАТО- ЛИЧКИ СВЕШТЕ- НИЧКИ ЧИН	К	А	Н	О	Н	И	К
ИМЕ ГЛУМЦА ПАЋИНА	А	Л	АМ. УПРАВА ЗА СВЕМ. ИСТРАЖИ- ВАЊА ПРЕМА, К	Н	А	С	А
БИЛИЈАР- СКИ ШТАП	Т	А	К	ГЛУМАЦ АЛАН БЕЛГИЈА	А	Д	
СТРАНО ЖЕНСКО ИМЕ	А	Н	А	Б	Е	Ј	А

К С						УКРШТЕ-НИЦА: СЛАВКО	НАРОДНО ЖЕНСКО ИМЕ	ПРИЛИЧНО МАЛЕНИ	СРПАСТА ХРСКА-ВИЦА ИЗМЕЂУ ЗГЛОБОВА	ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА	МЛЕТАЧКЕ ЖЕНСКЕ КАПЕ	ГЛУМИЦА ГАРДНЕР	УОКВИ-РЕНЕ ПЛОХЕ НА ЗИДУ	ПОСТАТИ ТОПЛИЈЕ (ВРЕМЕ)	РУДАРСКИ ИНСТИТУТ (скр.)
						НАШ ПИ-САЦ ("БЕ-ЛЕШКЕ ЈЕДНЕ АНЕ")	М	О	М	О	К	А	П	О	Р
						ДАВАТИ ИМЕ, НАЗИВАТИ	И	М	Е	Ч	О	В	А	Т	И
						ИНДУ-СТРИЈСКА БИЉКА	Л	А	Н	ПРЕВРЕ-МЕНО ПРИЛИЧНО ЛАКО	Р	А	Н	О	ГЛУМИЦА РУЖИЦА
РЕБУС: МИЛАН	НА КОЈУ СТРАНУ	ЈЕДНО-ГОДИШЊЕ МУШКО ЖДРЕБЕ	КЕРУША, КУЈА	РАСПОРЕД ЧАСОВА, ОРАРИЈУМ	СПАЈАТИ ТКАНИНУ ИГЛОМ И КОНЦЕМ	АНТ. ГРАД ТРОЈА ЕСТЕТСКА ФИГУРА	Н	Л	И	О	РИМСКА БОГИЊА ПЛОДНОСТИ СПОРТ НА КОЊИМА	О	П	С	
РЕШЕЊЕ РЕБУСА (фраза: 1,3,4,1,6)	К	О	К	О	Ш	И	Ж	Е	С	А	Е	П	И	Л	О
СТАНОВ-НИЦА "НОВОГ СВЕТА"	Д	М	Е	Р	И	К	А	Н	К	А	ОБИМ ИНИЦ. ШАХИСТЕ КАРПОВА	О	ИЗВРШНИ КОМИТЕТ ИМЕ ПЕВАЧА МОНТАНА	И	К
ТРКА НА 42195 МЕТАРА (мн.)	М	А	Р	А	Т	О	Н	И	ПОСЕБНИМ ПОСТУПКОМ ОБРАЂИВАТИ МЕТАЛ ЈУГ	К	А	Л	И	Т	И
ГЛИНЕНИ ДУВАЧКИ ИНСТРУ-МЕНТ	Ф	К	А	Р	И	Н	А	ГЛУМИЦА МИРЈАНА	Ж	О	К	О	В	И	Ћ

ПОВЕЗАНИ КВАДРАТ

1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11	12
2							8					
3							9					
4							10					
5							11					
6							12					

ВОДОРАВНО КРОЗ ЦЕО ЛИК: 1.-12. Запљускује обале Црне Горе
ВОДОРАВНО И УСПРАВНО: 1. Ватерполо клуб из Црне Горе; 2. Гл. град Еритреје; 3. Мушко име; 4. Пољопривредници; 5. Угашени вулкан у Турској; 6. Јапански политичар, Томони (1912); 7. Одељење у кући, одаја (мн.); 8. Врста лежача; 9. Река у Црној Гори; 10. Омарова шума; 11. Водене животиње (умањ.); 12. Припадник библијског дивовског народа.

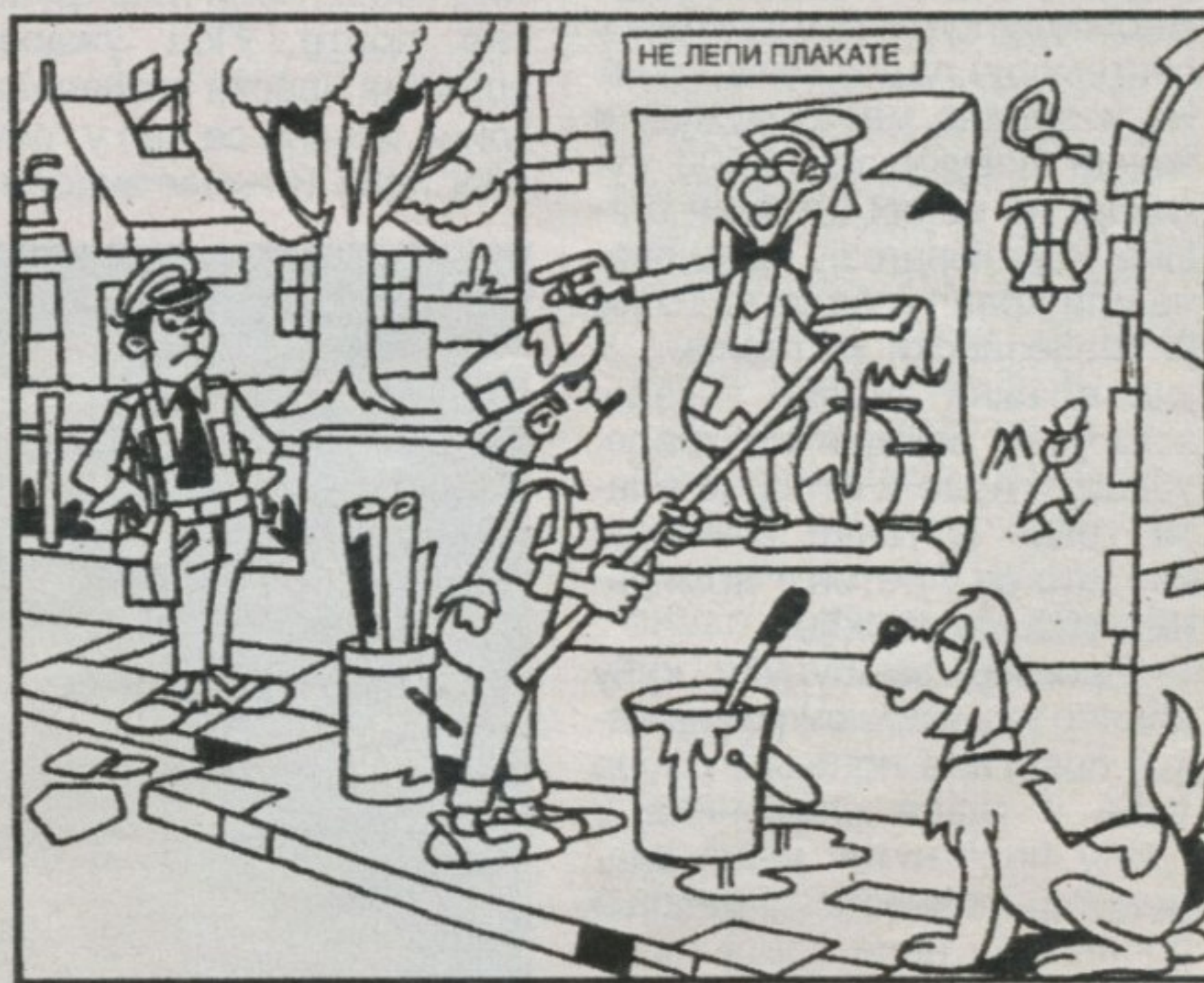
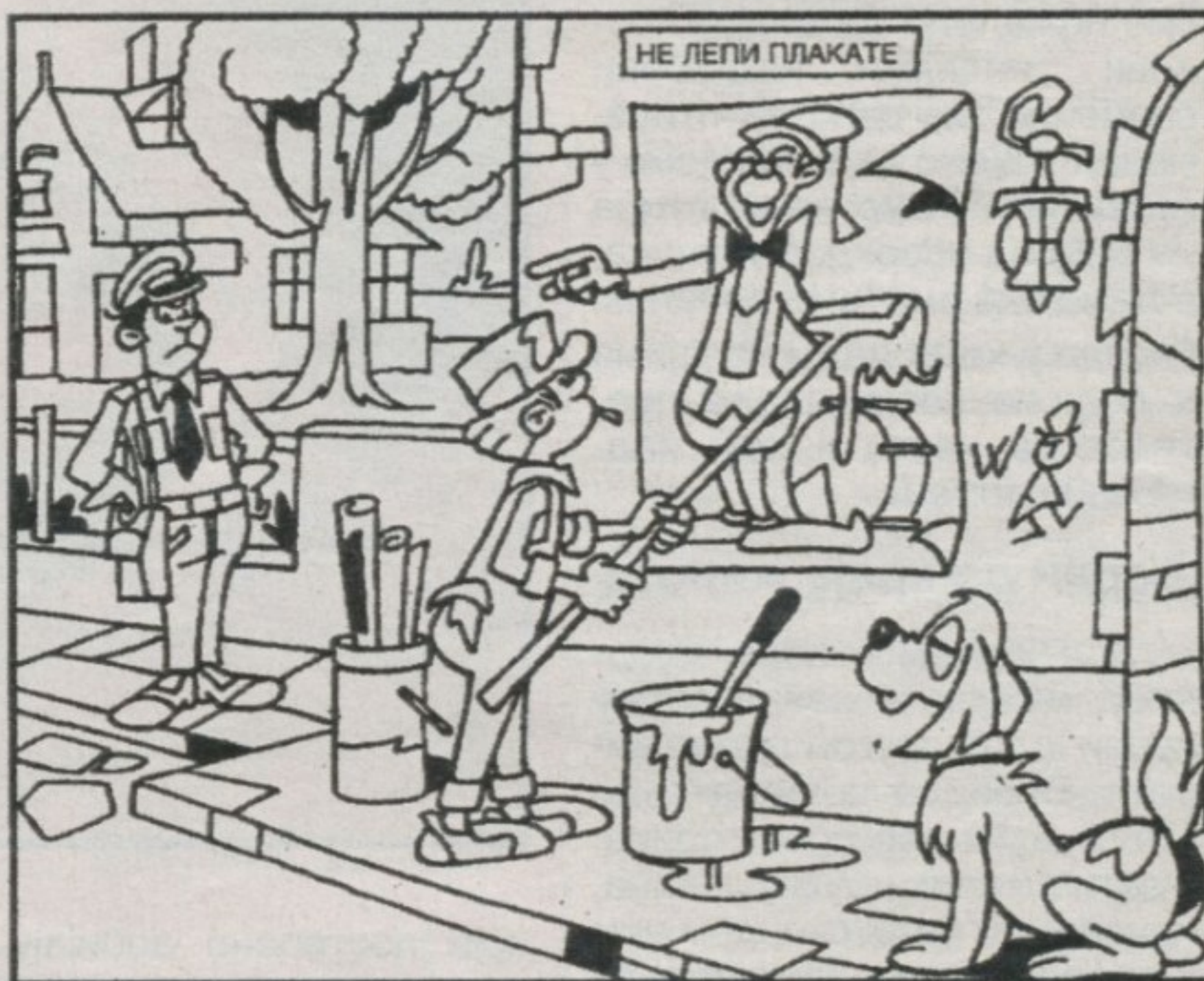

АНАГРАМНО ВРЕТЕНО

Свака реч добија се анаграмирањем претходне уз додавање, односно одузимање по једног слова. Речи са истим бројем слова међусобни су анаграми.

- Показна заменица; 2. Нечу-јан ход, тапат; 3. Дизнијева јунакиња; 4. Зарада, најамнина; 5. Сликарска дашчица за боје; 6. Небеско тело; 7. Постељица ембриона; 8. Пура, качамак; 9. Велике раскошне зграде; 10. Велика дебела даска, брвно; 11. Коровска биљка, бур-јан; 12. Један од исхода шаховске пар-тије; 13. Коњ.

25 РАЗАЊКА

Решења се налазе на страницама "Мале поште".

ЗАБАВНИКОВ

ТАЦ МАХАЛ ОД ИЛОВАЧЕ

У близини индијског града Акре налази се једна од најсјајнијих грађевина на свету: Тац Махал, маузолеј саграђен од белог мермера који је око 1645. године подигао шах Џахан за своју вољену и рано преминулу жену Мумтаз Махал.

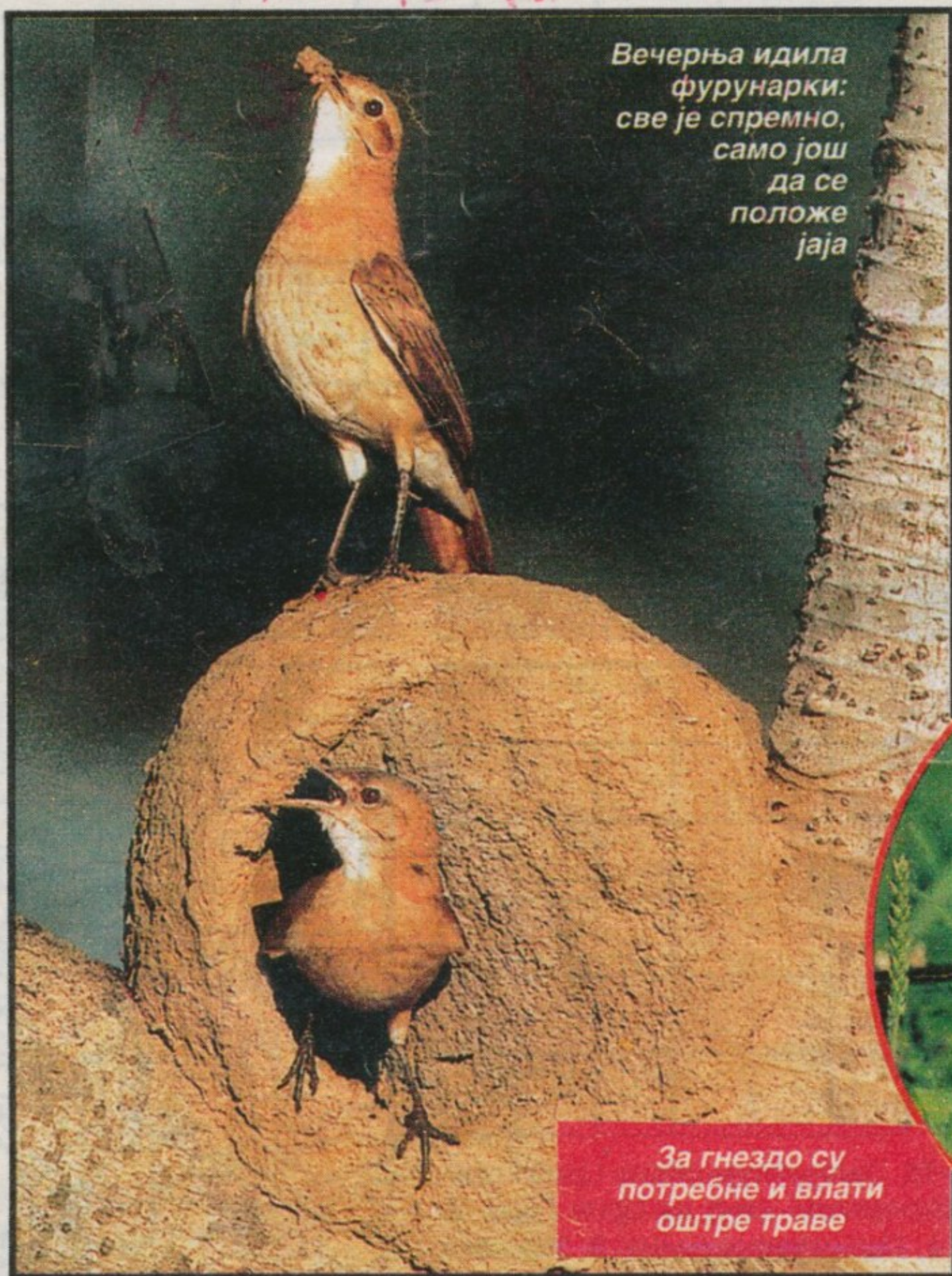
И поред тога што Тац Махал изазива опште и неподељено дивљење, немачки природњак Витус Дрошер каже:

— Мислим да не познајем готово ниједно дело људских руку које нема свог двојника у царству животиња. Ако бисмо пожелели да видимо чувени „индијски надгробни споменик“ из царства птица, морали бисмо да отпутујемо у Аргентину. Тамо живи птица не већу од чворка, фурунака, а латинско име јој је *furnarius*. Гнездо у коме лежи на јајима и подиже своје младе претвара се често у њен надгробни споменик.

Верни до краја живота

Кад једном створе заједницу, мужјак и женка остају верни једно другом целог живота. Веридба почиње тиме што будући пар прве године, а затим и свих идућих година, прионе да гради свој дом чим у пролеће (а на Земљиној јужној полулопти оно наступа у септембру) падну прве кише. На изабрано место мужјак и женка довуку око 2.500 кулица, не већих од зрна грашка, које изваљају од иловаче или кравље балеге. То им је грађевински материјал. У још влажне зидове гнезда, које увек заједнички граде, убацују тврде и отпорне влади траве и танке гранчице као што се у бетон — армирани — убацује гвожђе.

Простор за будућу кућу обично је у широкој рачви неког дрвета, а понекад добро дође и глава споменика у парку подигнутог некој знаменитој личности. Грађење почиње од неке врсте округлог постоља на које се настављају обли бочни зидови дебели до 3,5 центиметара

Вечерња идила фурунарки: све је спремно, само још да се положи јаја

За гнездо су потребне и влади оштре траве

који постепено добијају облик свода величине фудбалске лопте. Под ужареним зрацима чврста грађевина од глине испече се као у грнчарској пећи и њени зидови по-

стану тврди као да су од камена.

На улазу, птице савијају бочне зидове према унутра и тако добијају неку врсту предсобља високог једана-

Мужјак на стражи

Мужјаку фурунарке који при грађењу гнезда покуша да забушава женка ће једноставно окренути леђа и од брака неће бити ништа

ест, широког пет и дугачког петнаест до осамнаест центиметара. У овом слепом сокачету, у његовом задњем делу проврте мали отвор кроз који се стиже у већ изграђену „дечју собу“ чији је пречник тринаест центиметара и до које, сем родитеља, нико не може да продре.

Утврђени дом фурунарки који обликом подсећа на сеоску пећ за печење хлеба — такозвану фуруну — тежак је око 6,75 килограма и сигурна је заштита од кише и многих непријатеља који, ма колико се трудили, не могу да разбију или разруше његове „бетонске“ зидове. У градитељском мајсторству фурунарки и лежи тајна све већег броја ових иначе веома омиљених птица. Фурунарку у Аргентини називају ел хорнеро (пе-

кар) и она је нека врста заштитног знака ове земље.

Грађевина може да издржи три године, што значи да траје дуже но што је потребно пошто крилати неимари сваког пролећа подижу себи и својим потомцима нови дом. У стару кућу најчешће се усељавају ласте, чворци, осе и стршљенови.

Презрене ленштине

Мужјаку који покуша да приликом изградње гнезда забушава, женка ће просто окренути леђа и потражити неког другог, вреднијег. И кад је обрнут случај, кад женка избегава посао, од брака неће бити ништа. Пошто по нагону треба да склопе заједницу, млади мужјак и женка труде се да добро савладају зидарски занат. То обично траје месецима и заједнички рад толико их зближи да брак до кога дође, пошто је тврђава—дом изграђена, траје до краја живота.

Већ здружени мужјак и женка не испуштају једно друго из вида и непрекидно нешто „причају“. Орнитолози су посматрањем утврдили да само један брачни друг одлеће да тражи инсекте који им служе као храна док други чека и чува стражу пред кућом.

Најнапорнији период у заједничком животу фурунарки — тај живот обично траје осам година јер им је толики век — јесте време између полагања јаја и доласка младих на свет. Чак и у пролеће сунце може толико да пече да се гнездо од тврде иловаче птица фурунарки претвара у праву — фуруну. Јаја тада не треба загревати већ хладити јер би се иначе у дословном смислу речи испекла заједно са замецима младих.

Мајка и отац наизменично хладе јаја лепршајући изнад њих и неуморно машући крилима што веома убрзава њихову циркулацију. Код старијих женки срце може тада и да откаже и она ће угинути од срчаног удара. Оно што се затим догађа открио је орнитолог Марчело Бекачечи 1995. године. Он је, наиме, запазио да међу гнездима фурунарки увек има понеко чији је улаз сасвим зазидан. Када их је отворио, он је, на своје чуђење, видео да се у сваком од њих налази по једна мумија фурунарке. Преживели брачни друг — обично је то мужјак — зазидао би тело преминулог да га неки прождрљивац не би појео. Тако се дом-тврђава претвара у надгробни споменик угинулој фурунарки.

К. В.

КЉУН ЗАРОБЉЕН ЛЕДОМ

Ту је лабудица постала заробљеник леда

Она сада без страха прилази свом спасиоцу

У топлој кухињи лед са кљуна брзо се отопио

Кад је Рајнхард Брандау стигао на реку, лабудица се већ била ослободила, али јој је око кљуна остао велик грумен леда који јој је потпуно запушио ноздрве. Пошто није могла да дише, требало је што пре нешто предузети. И мада лабудови углавном не дозвољавају да их људи узму у руке, несрећна лабудица, тешка око осам килограма, није се противила кад ју је сликар извадио из воде и понео својој кући.

Лед око кљуна и са ноздрва брзо се отопио у топлој кухињи, али је лабудица била толико слаба и изгладнела да су је сликар и његови укућани задржали недељу дана хранећи је ситним пресним рибама и сувим рачићима. За то време лабуд, њен животни друг, нестрпљиво се шеткао крај воде и једва је дочекао њен повратак.

Лабудица није заборавила свог спасиоца и кад год он сада дође на обалу речице, она и њен лабуд увек му приђу.

К. В.

ЈА ♥ ПТТ

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Загонетни Конда

Живим у близини Кондине улице и занима ме по коме је ова улица добила име.

Б. ГОРЧИНОВИЋ
Београд

Ова улица добила је име по српском бимбаши Конди који је био прилично загонетна личност наше историје. Први подаци о њему датирају из 1806. године, у време Карађорђевог устанка, односно напада на београдску тврђаву. Конда је био надимак Јовче Михајловића (родом негде из Полимља) који је у поменутом нападу кришом отворио Сава-капију и тако Карађорђевој војводи Милоју Петровићу омогућио да са устаницима изненади Турке. У

овим борбама и Конда је задобио пет рана и дуго се лечио. Због његове храбрости веома су га уважавали Карађорђе и српске војводе.

Конда је дуго лечио ране, али убрзо потом учествовао је у борбама за Ужице 1807. и исте године у борбама код Лознице погинуо. Причало се да га је Карађорђе толико волео и уважавао да је хтео да га ожени својом кћерком.

Непобеђени првак света

Да ли је тачно да је славни шахиста Аљехин као светски првак једини остао непобеђен?

БОГДАН ГРУЈИЧИЋ
Савино Село

Александар Александрович Аљехин први пут је постао светски првак у шаху када је 1927. године победио тада шаховску легенду Кубанца Капа-бланку. Осам година потом, 1935, изгубио је титулу у мечу са Евеом, али већ 1937. Аљехин је поново првак света. Но, непуну годину дана касније је умро и тако је заиста из шаховског света отишао непобеђен.

Аљехин је докторирао права на Сорбони, али млади правник више се дичио титулом „доктор шаха” јер је већ тада знао да ће читав живот посветити овој игри.

Најтраженија лутка на свету

Желела бих да знам нешто о Барби луткама, ко их је измислио, где и када?

БРАНКА ЂУКНИЋ
Земун

Витка, дугих ногу, беспрекорног стаса, лица као са рекламе, прџастог носа, плавих очију и дуге платинасте косе – то је Барбика, лутка која је начињена у америчкој фирми „Мател” 1959. године. Ова, за многе необична, лутка, оличење америчког сна, савршених размера какве се срећу само на изборима лепотица или у холивудским лимунадама, постала је најомиљенија играчка свих девојчица на свету. Узалуд су психолози, феминисткиње, разна удружења интелектуалаца и родитељски савети покушавали да децу одврате од ње називајући је кичем, оличењем кратке памети и ко зна каквим све именима, али девојчице су је све више волеле.

Барбика, како је најчешће називају, постала је толико популарна да су њоме почели да се баве и светски статистичари. Једни су израчунали да, рецимо, мале Францускиње у просеку имају девет Барбика, толико и Енглескиње, а девојчице у Немачкој мало су штедљивије и имају их по седам. За мале Американке статистика није рађена, али се сигурно зна да је тај просек највиши јер тамо продаја иде најбоље.

Неки други статистичари израчунали су да је до сада само на Барбикину гардеробу утрошено сто милиона метара најразличитијих материјала. Свој изглед Барбика је до сада променила готово две стотине пута, да би увек била у тренду. Пре неколико година на тржишту се појавила и она која говори.

На велику жалост родитеља, Барбика је веома скупа лутка, па би, опет према статистици, требало више од двадесет хиљада долара да би се купиле све досад продаване.

Америлис ме је издао

Ученик сам првог разреда средње школе и намеравам да се упишем на пољопривредни факултет јер сам одувек волео нешто да петљам око воћака и цвећа. Пре годину и по набавио сам цвет амарилис који сам брижљиво неговао, али од њега ништа. Уопште није процветао, само листа, листови опадају а нигде цвета. Шта да радим?

З. Р.
Лесковац

Распитали смо се код одгајивача о овом цвету и добили исцрпан одговор како се негује овај прелепи цвет. Наиме, кад прецвета, треба постепено престајати са заливањем и осушене листове одсецати. Кад и последњи

лист опадне, луковица се извади из земље, увије у новинску хартију (не неку другу) и остави тако да презими. Почетком пролећа луковица се засади у саксију која је највише два центиметра шира од ње. Посебно треба обратити пажњу да једна трећина луковице вири из земље, а веома је важно и да се земља приликом сађења не залива већ само мало накваси. Саксија са луковицом покрије се другом, већом саксијом како би луковица била у потпуном мраку и тако остави све док се не појави нови цветни пупољак. Тек тада треба постепено дизати горњу саксију и редовно освежавати земљу прскајући је помало водом. Заливање никако није дозвољено. Кад пупољак достигне висину 10 – 15 центиметара, саксија која га покрива потпуно се скида, али се биљка и даље не излаже јакој светлости, то се ради постепено, као и са заливањем.

Амарилис заиста тражи веома посебну негу. Из писма смо схватили да цвет, откако га имаш, ниси пресађивао (мислимо на луковицу), и то је највероватније разлог што није цветао. Чини нам се да си и овог пролећа закаснио са пресађивањем амарилиса.

Нарасли би 18 метара

Желела бих да знам којом брзином расту нокти и шта утиче на њихов раст?

СПОМЕНКА ЈЕЛИЋ
Зрењанин

Рожнате плочице на човековим прстима зову се нокти и израсту у просеку један милиметар недељно. Да ли ће расти брже или спорије, зависи од годишњег доба, старости, општег стања здравља. Запажено је да млађим људима расту брже, да лети „напредују“ боље него зими.

Болест различито утиче на раст ноктију. Код плућних болесника и оних које муче поремећаји рада жлезда са унутрашњим лучењем расту брже, а код особа које пате од боле-

сти периферних крвних судова – спорије.

Неки научници су израчунали да би људима са просечним животним веком нокти израсли читавих 18 метара, под условом да их од рођења не подсецају.

ЕНИГМАТИКА

РЕШЕЊА

Скандинавка: Момо Капор, именовати, лан, рано, Илион, Опс, кокошије слепило, Американка, о, ИК, маратони, калити, окарина, Јоковић; Повезани квадрати: Јадранско море, (I) Јадран, Асмара, Дмитар, ратари, Арарат, Нарита, (II) коморе, отоман, Морача, омарик, рачићи, Енакит; Анаграмно вретено: та, тап, Пата, плата, палета, планета, плацента, палента, палате, талпа, апта, пат, ат; Магични лик: Питагора, стрвинар, завртати, агитатор, донатори, траторак; Анаграм: аутобус; Питалица: мајор, појам; Укрштеница: згодно, Осло, ие, рекордер, пргавост, ти, намештеник, Кил, РТА, Опс, океан, тата, Пабло Пикасо; Осмосмерка: кошарка; Скандинавка: грбе, Реал, крст, НТО, теин, АН, о, Ојаци, каноник, Ал, НАСА, так, Лад, Анабела.

Енигматске стране припрема: ЕД "Ђорђе Натошевић", Сомбор
Уређује Славко Бован
Аутори: Димовић, А. М. Јанковић, М. Ми-
лин, Ј. Недић и Бован.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК БРОЈ 2353

YU ISSN 0032-339X

Први број »Политикиног Забавника«
изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Генерални директор »ПОЛИТИКЕ А. Д.«
Хаџи Драган Антић

Издаје и штампа ПОЛИТИКА А. Д.
11000 Београд, Македонска 29

Ликовно графички уредник Душан Глушан
Графички уредник слика Горан Војновић
Редакција Олга Вукадиновић, Бојана До-
жић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић,
Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера
Милићевић, Весна Минић, Вито Недељ-
ковић, Биљана Орловић, Љубомир Па-
трногић, Весна Софреновић, Недељка
Сташић, Миленко Тодоровић и Брани-
слава Црномарковић

Техничка редакција
Радоје Савић и Зоран Петканић
Секретаријат Зорица Филиповић
Дойисници »ПОЛИТИКЕ« из иностранства:
Петар Поповић (Москва), Дарко Рибни-
кар (Њујорк), Душан Симић (Лондон),
Бошко Јакшић (Рим), Верица Рупар
(Будимпешта) Момчило Пантелић
(Пекинг), Боривој Ердељан (Атина)
Редакција »ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК«
Македонска 29, 11001 Београд, П. фах 124.
Телефони: секретаријат 3224-471,
редакција 3224-483, техничка редакција
3226-620, централа 3224-191 и 3225-761,
претплата: 3228-776.

Маркетинг агенција: Македонска 31/1,
телефон 3220-645.

Рукописи, фотографије и цртежи се не
враћају.

На основу мишљења Републичког секретари-
јата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од
22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата за нашу земљу:
1 месец 31,20 дин. 3 месеца 93,60 дин.
6 месеци 187,20 дин.

Претплата на жиро рачун број:
40801-603-1-3042104, уз обавезну назнаку:
»ПОЛИТИКА А. Д.« – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ
ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК»

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
Полугодишња – возом: 90 DEM или противвред-
ност осталих валута. Полугодишња авионом:
I група-Европа: 150 DEM. II група-Блиски исток:
150 DEM. III група-Африка, Азија: 158 DEM.
IV група-Америка, Канада: 165 DEM. V група-
Далеки исток: 165 DEM. VI група-Јужна Америка:
175 DEM. VII група-Аустралија: 178 DEM. или
противвредност осталих валута
• Претплата се врши преко DEUTSCHE BANK AG
FRANKFURT/M (BLZ 500 700 10) на рачун КОМЕР-
ЦИЈАЛНЕ БАНКЕ АД, Београд, број: 9359662, у
противвредности USD или DEM у корист:
»ПОЛИТИКА А. Д.« – Београд, левизни рачун
број: 70400-6925286 који се води код Комерцијал-
не банке АД - Београд. Код уплате обавезно наве-
сти - »Сврха плаћања» ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ
»ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК«. Копију уплате
обавезно послати на факс: ++381 11 3228 776 или
на адресу:
»ПОЛИТИКА А. Д.« 11000 БЕОГРАД,
29. НОВЕМБРА 24, ЈУГОСЛАВИЈА
• Уплате за ОГЛАС на горе наведени рачун у
Франкфурту/М, а копију уплате на факс:
++381 113226 353 или ++381 11 3249 293

Годишњу претплату на лист не примамо.

PROMENITE IGRU...

NEMOJTE MENJATI
SVOJU STARU SIMPATIJU U
KOJU STE ZALJUBLJENI JOŠ
OD PRVOG RAZBEDA.

POGOTOVO NEMOJTE MENJATI NAJBOLJEG
DRUGA, KOJI ZA SEBE MISLI DA SVE ZNA I DA JE
NAJPAMETNIJI NA SVETU. TREBA ĆE VAM.

SVE I DA HOĆETE NE MOŽETE
PROMENITI SVOG DOSADNOG KUĆNOG
LJUBIMCA, I AKO MORATE DA GA
ŠETATE SVAKO VEĆE ...

... KAO I NEKE LOŠE NAVIKE,
KOJIH SE TEŠKO MOŽETE
OSLOBODITI.

NEMOJTE MENJATI NI SVOJE
STARE, VEĆ ODAVNO IZLIZANE PATIKE.

SVRATITE U

TELEFONE NISMO
PROMENILI ...

011/421-355
011/429-848
021/23-121

SIGURNO STE NEKADA POŽELELI
DA PROMENITE RODITELJE, ALI
TO NE IDE TAKO LAKO.

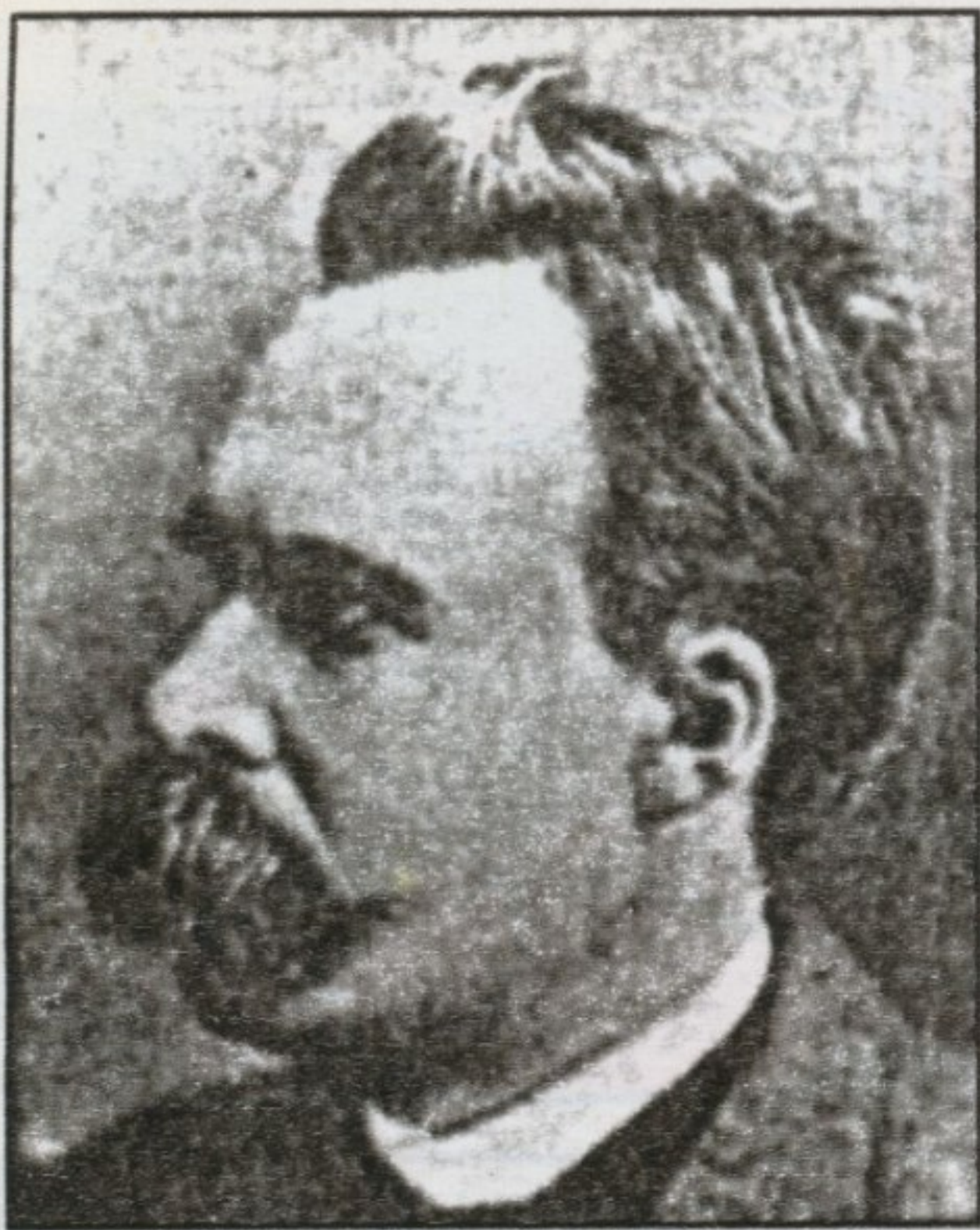
ALI OBAVEZNO, **OBAVEZNO** MORATE
PROMENITI IGRU ...

... NA VREME

IMAMO ZA VAS NOVE IGRE ... I NOVE
KERTRIDŽE ... I NOVE KONZOLE ... I
NOVE DŽOJSTIKE ... I NOVE DODATKE ...

... A NISMO MENJALI NI ADRESU
GOSPODARA VUČIĆA 162, BEOGRAD

Dr Fr Nietzsche

Жена може врло лепо да успостави пријатељство са мушкарцем, али да би оно потрајало, потребно је малчице физичке антипатије.

Фридрих Ниче
немачки филозоф
(1844–1900)

Понекад стекнемо пријатеља захваљујући срећној околности да му нисмо дали повода за завист.

Фридрих Ниче
немачки филозоф
(1844–1900)

Пријатељ не броји своје пријатеље прстима руку: они нису тако многобројни.

Хенри Торо
амерички књижевник
(1817–1862)

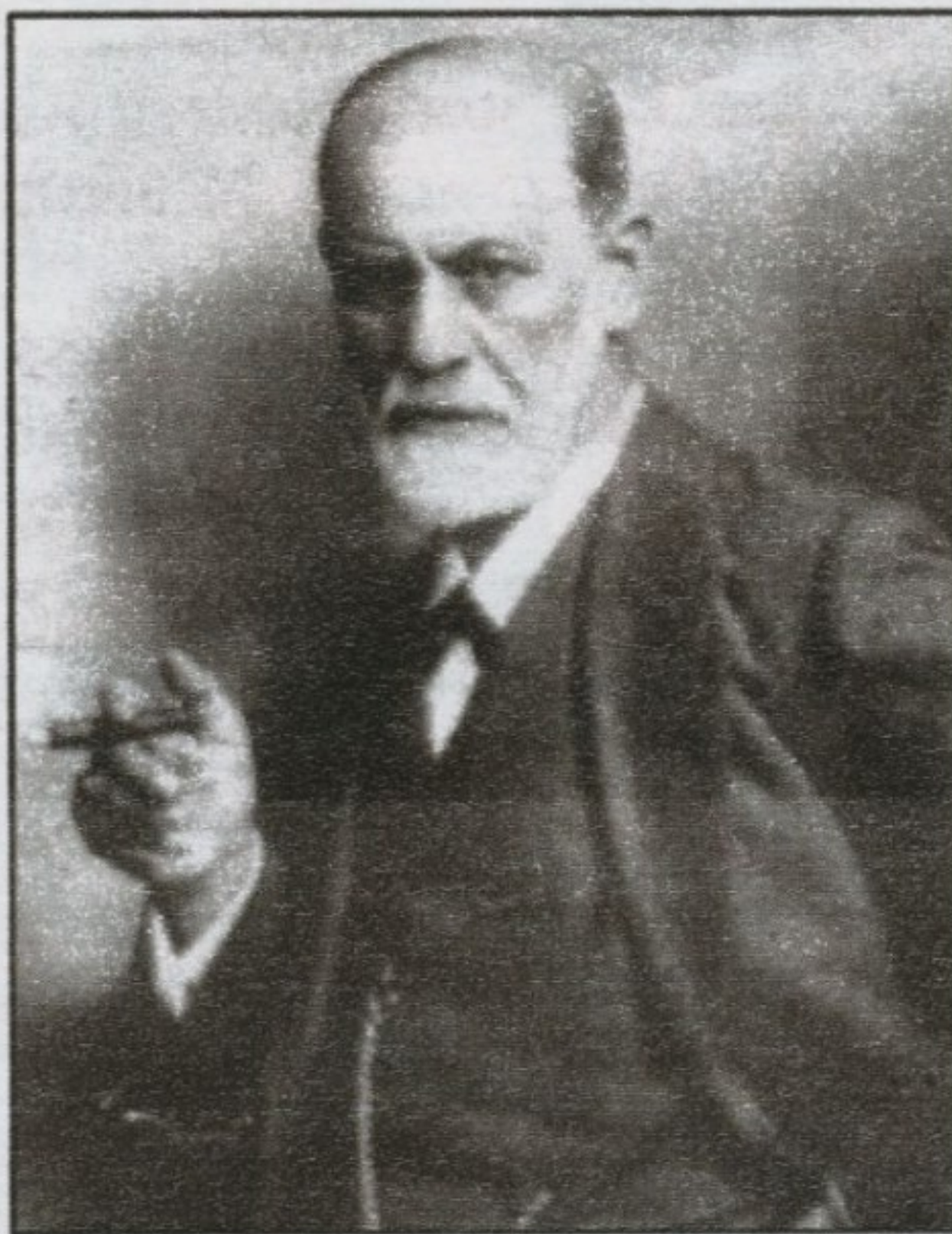

Имамо мање пријатеља него што мислимо, али више него што знамо.

Хуго фон Хофманстал
аустријски књижевник
(1874–1929)

У пријатељству нико нема двојника.

Фридрих Шилер
немачки песник
(1759–1805)

Велико питање на које никада није одговорено, и на које ни ја нисам био кадар да одговорим упркос мом тридесетогодишњем истраживању женске душе, гласи: Шта жена хоће?

Сигмунд Фројд
аустријски психоаналитичар
(1856–1939)

Само је једно на свету лепше од жене. Мајка.

Виктор Иго
француски књижевник
(1802–1885)

BALZAC

Жене се увек плаше ствари које треба поделити.

Оноре де Балзак
француски књижевник
(1799–1850)

Човек не сме емоционално да се веже за животиње: оне не трају довољно дуго. Или за људе: они трају сувише дуго.

Аутор непознат

Свачији пријатељ није ничији пријатељ.

Артур Шопенхауер
немачки филозоф
(1788–1860)

